Muharrem 1441

tevhid

"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp, Allah'a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı müjdele!" (39/Zümer, 17)

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ | EYLÜL '19 | YIL: 8 | SAYI: 85 | FİYATI: 9₺ | ISSN: 2148-4635

HASBİHAL' 04

MÜSLİM'İN ÇEVRE BİLİNCİ NASIL OLMALIDIR?

TEVHİD DERGİSİ

AVCILAR

Şubemiz yenilendi.

Seminer Gün ve Saatleri:
Her Cumartesi - 21.00

ADRES:
Firüzköy Mah. Kazımkarabekir Cad.
Tütün Sokak No: 2 Avcılar/İSTANBUL

İletişim:
+90 545 762 15 15

EDİTÖR

بسم الله الرحمن الرحيم

Es-Selamu Aleyküm ve Rahmetullahi ve Berekatuhu

Dergimizin 85. sayısında siz kardeşlerimiz ile beraberiz.

Halis Hoca'mızın bu ay cevapladığı sorular şöyle:

"Soru: Hocam! Abdullah b. Ömer (ra), Hariciler hakkında şöyle diyor: 'Onlar kâfirler hakkında inen ayetleri müminlere uyguladılar.' Buna binaen bazıları ayet okuyarak 'Ben Müslümanım' diyenleri tekfir edene harici diyorlar. İbni Ömer'in (ra) böyle bir sözü var mıdır? Varsa nasıl anlamalıyız? Allah (cc) ilminizi arttırsın...

Soru: Bugünlerde sıcak bir gündem var. Maden şirketlerinin ağaç kıyımı ve doğaya verdiği zarar tartışılıyor. Bu bağlamda bir Müslimin çevre bilinci nasıl olmalıdır, açıklar mısınız?

Soru: Hocam! İslami çalışmalarda genellikle olumsuz gelişmeler gündem oluyor. Olumlu gelişmeler gündemleşmiyor, insanlar tarafından duyulmuyor. Bizlere nasihat eder misiniz?

Soru: Cemaatimizin diğer cemaatlere karşı siyaseti ilden ile, bölgeden bölgeye farklılık arz ediyor. Bir yerde normal karşılanan karşılıklı ilişkiler bir başka yerde hoş karşılanmıyor. Bu, bilinçli uygulanan bir siyaset mi yoksa o bölgedeki öğrencilerinizin tercihi mi?"

Bu sayımızda her zaman olduğu gibi tefsir, siyer, hadis, sağlık, çocuk eğitimi ve birçok elzem konuya ışık tutuyor, Kur'ân ve sünnet ışığında izah etmeye devam ediyoruz.

El-Alîm olan Allah faydalı ilmimizi artırıp ilmi ile amil olan kullarından kılsın bizleri.

Katından bir rahmet ile arındırdıklarından kılsın.

Yardım ve zafer ile desteklediği, basiret ve feraset ile aydınlattığı kullarına katsın bizleri.

Ona olan sevgimizi artırsın ve sevsin biz müminleri. Âmin.

Editör

tevhid

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Abdullah DEMİR

Yayın Türü
Yaygın Süreli

Reklam ve Abonelik
www.tevhiddergisi.org
tevhiddergisi@gmail.com

Adres
Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120
34212 Bağcılar/İSTANBUL

Abonelik
0 (545) 762 15 15

Yazışma Adresi
Abdullah DEMİR
Güneşli Merkez Postane P.K. 51
Bağcılar/İSTANBUL

Basım
Mavi Ay Ofset, Litros yolu 2. Mat. Sit.
Giriş kat 1BF2 Topkapı/İSTANBUL
0 (212) 613 47 65

Dergi içerisinde yer alan
yazılardan ilgili yazar mesuldür.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Satış Noktaları, Tevhid Kitabevi
İstanbul : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120/A 34212 Bağcılar/İSTANBUL 0 545 762 15 15
Ankara : Piyade Mh. İstasyon Cd. No: 190 Etimesgut/ANKARA 0 543 225 50 48
Diyarbakır : Kaynartepe Mh. Gürsel Cd. No: 90/A 21090 Bağlar/DİYARBAKIR 0 543 225 50 43
Konya : Mengene Mh. Büyük Kumköprü Cd. No:78/A 42020 Karatay/KONYA 0 543 225 50 49
Van : Vali Mithatbey Mh. Koçibey Cd. Armoni İş Mer. No: 14/D 65100 İpekyolu/VAN 0543 225 50 45

İrtibat Büroları
Merkez : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120 34212 Bağcılar/İSTANBUL
Avcılar : Firuzköy Mh. Kazım Karabekir Cd. Tütün Sk. No: 2 34325 Avcılar/İSTANBUL
Sultangazi: İsmetpaşa Mh. 90. Sk. No: 4 34270 Sultangazi/İSTANBUL
Diyarbakır: Mezopotamya Mh. 327. Sk. Seval Kent Sitesi A Blok No: 1/A Kayapınar/DİYARBAKIR
Konya : Mengene Mh. Büyük Kumköprü Cd. No:78/A 42020 Karatay/KONYA
Van : Bahçıvan Mh. Sıhke Cd. Karatekin Sk. Yavuz Canlı Apt. Kat: 2 65040 İpekyolu/VAN
Bursa : Bağlarbaşı Mh. Nilüfer Cd. 2. Fırın Sk. No: 4 16160 Osmangazi/BURSA
Ankara : Piyade Mh. İstasyon Cd. No: 190 Etimesgut/ANKARA

Muharrem 1441 | EYLÜL '19
Yıl: 8 | Sayı: 85 | Fiyatı: 9 ₺
ISSN: 2148-4635

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ

teuhid

İÇİNDEKİLER

MÜSLİM'İN ÇEVRE BİLİNCİ NASIL OLMALIDIR?

Halis BAYANCUK (Ebu Hanzala)

Bir Müslim çevreye karşı şer'i olarak sorumluysa, çevreye yönelik kıyıma da tepki gösterebilir elbet. Ancak önceliklerini unutmamalı ve günlük basit siyasetlere takılmadan, bilinçli bir tepki göstermelidir. Küçük resim, büyük ve asıl olan resmi görmesine engel olmamalıdır.

Allah'ın adıyla.

Allah'a hamd, Resûlü'ne salât ve selam olsun.

Es-Selamu Aleyküm ve Rahmetullahi ve Berekatuhu

Değerli kardeşlerim, dava arkadaşlarım!

Rabbim her birinize avf ve afiyet ihsan eylesin, sizleri rahmetiyle kuşatsın. Hepinizin iyi olduğunu umuyorum. Yine umuyorum ki; bayramınız ve tatiliniz hayırla neticelenmiştir.

Bu vesileyle tüm öğrenci, öğretmen ve ilim talebesi kardeşlerimi selamlıyor, onlar için Rabbimden muvaffakiyet diliyorum. Yeni sezon muvahhid eğitmen ve öğrenciler için hayırlara vesile olsun.

Ben, yüce Allah'a hamdolsun iyiyim. Rabbimin sayısız nimetleri arasında O'na *(cc)* şükredebilmeyi umarak günlerimi geçiriyorum. Sizlerden de bunca nimete şükrü kolaylaştırması ve sayılı imtihana sabır ihsan etmesi için Allah'a *(cc)* benim adıma dua etmenizi rica ediyorum.

Ağustos ayı içinde aldığım en güzel haber, kardeşlerimizin tahliyesi; en üzücü haber ise bazı kardeşlerimizin tutukluluğunun devam etmesiydi.

Kardeşlerimizin bir kısmını çıkaran, bir kısmının da içeride kalmasını takdir eden Allah'a *(cc)* herhalukarda hamdolsun. Biz O'nun *(cc)* kullarıyız... O'na *(cc)* aidiz... O'nun *(cc)* mülküyüz... O'ndan *(cc)* geldik ve tekrar O'na *(cc)* döneceğiz... Biliyoruz ki; O *(cc)* bize öz annelerimizden daha merhametlidir. O *(cc)* kullarını zayi etmez, kullarına zulmetmez. Kulları için hükmeder ve O *(cc)*, hükmünde hikmet ve adalet sahibidir.

Soru: Hocam! Abdullah b. Ömer *(ra)*, Hariciler hakkında şöyle diyor: "Onlar kâfirler hakkında inen ayetleri müminlere uyguladılar." Buna binaen bazıları ayet okuyarak "Ben Müslümanım" diyenleri tekfir edene harici diyorlar. İbni Ömer'in *(ra)* böyle bir sözü var mıdır? Varsa nasıl anlamalıyız? Allah *(cc)* ilminizi arttırsın...

Sorunuza maddeler halinde cevap vermek istiyorum:

a. Bu söz Abdullah b. Ömer'e *(ra)* aittir. İmam Buhari *(rh)* ondan muallak/senedsiz rivayet etmiştir.[1] Taberi *(rh)* Tehzibu'l Asar'da rivayeti senediyle birlikte zikretmiştir, sahihtir.[2]

b. Selef büyüklerinin fırkalarla ilgili sözlerini doğru anlamak için bir usule ihtiyacımız vardır. Bu usulü şöyle tarif edebilirim: Söz konusu fırkanın ayırıcı özelliği nedir ve bu sözün söylendiği ortamda nasıl bir tartışma yaşanmıştır? Bunları bilmek zorundayız. Aksi hâlde söylenen birçok söz, onu vareden bağlamdan koparıldığı için yanlış anlaşılacaktır. Öyleyse bu sözün söylenmesine sebep olan ortama ve saiklere bakalım.

Hariciler, insanları büyük günahlarla tekfir ediyorlardı. Büyük günah işleyen bir insanın, onu haram kabul etse dahi, sırf o günahı işlediğinden dolayı kâfir olacağına itikad ediyor ve ebedî ateşte kalacağını iddia ediyorlardı. Onlara göre içki içen kâfirdi. Zina yapan kâfirdi. Hırsızlık yapan kâfirdi. Bu fiilleri işleyenler için kâfirler hakkında inen ve onların ebedî ateşte kalacağını haber veren ayetleri okuyorlardı. Bir örnekle konuyu delillendirelim:

Cabir *(ra)* insanlara ahiret sahnelerinden birini anlatır. O sırada mecliste kendi ifadesiyle haricilik bulaşmış Yezidu'l Fakr vardır. Cabir *(ra)* Müslim olan cehennemliklerin bir müddet yandıktan sonra cehennemden çıkacağını anlatır. Yezidu'l Fakr şöyle itiraz eder:[3]

"Ey Resûlullah'ın ashabı! İnsanlara neler anlatıyorsunuz böyle! (Sen insanların cehennemden çıkacağını söylüyorsun, ama) Allah şöyle buyuruyor:

Selef büyüklerinin fırkalarla ilgili sözlerini doğru anlamak için bir usule ihtiyacımız vardır. Bu usulü şöyle tarif edebilirim: Söz konusu fırkanın ayırıcı özelliği nedir ve bu sözün söylendiği ortamda nasıl bir tartışma yaşanmıştır? Bunları bilmek zorundayız. Aksi hâlde söylenen birçok söz, onu vareden bağlamdan koparıldığı için yanlış anlaşılacaktır.

'Rabbimiz! Şüphesiz ki sen, kimi ateşe sokmuşsan onu rezil etmiş/alçaltmışsındır. Zalimlere hiçbir yardımcı yoktur.' [4]

Yine O şöyle buyuruyor:

'Fasık olanların barınağı ise ateştir. Oradan her çıkmaya çalıştıklarında geri çevrilirler. Ve onlara denir ki: 'Tadın (bakalım) yalanladığınız azabı.' ' [5]*"*

Bu rivayette ne görüyoruz? Cabir *(ra)*, Allah Resûlü'nden *(sav)* duyduğu ve tamamen gaybi bir konu aktarıyor. Müslim olan birinin, işlediği günahlar se-

1. 6930 no'lu hadis öncesinde
2. Bk. Fethu'l Bari
3. Bk. Müslim, 191
4. 3/Âl-i İmran, 192
5. 32/Secde, 20

Sahabenin tavrı doğru okunmalı, yerli yerine konarak anlaşılmalıdır. Küfür ve şirk işleyen, kendilerini kâfirler ve müşrikler hakkında inen ayetlerin muhatabı kılanlar bu bağlamda ele alınmamalıdır. Nasıl ki günah işleyen insanlar hakkında küfür/şirk işleyenlerle ilgili ayetleri uygulamak ölçüsüzlükse; küfür/şirk işleyenler hakkında iman eden günahkârlarla ilgili ayetleri uygulamak da ölçüsüzlüktür.

bebiyle cehenneme girse de, bir müddet cezasını çektikten sonra çıkacağını rivayet ediyor. Yezidu'l Fakr ise iki ayet okuyarak bu anlayışa itiraz ediyor. Oysa okuduğu her iki ayet de, iman etmeyen kâfirler hakkında...

" Rabbimiz! Şüphesiz ki sen, kimi ateşe sokmuşsan onu rezil etmiş/alçaltmışsındır. Zalimlere hiçbir yardımcı yoktur. Rabbimiz! Şüphesiz ki biz: 'Rabbinize iman edin!' diye imana davet eden bir davetçiyi işittik ve iman ettik. Rabbimiz! Günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört ve Ebrar olanlarla (çokça iyilik yapanlarla) beraber canımızı al." [6]

Bir sonraki ayetle birlikte okununca, bu duayı yapanların iman çağrısına icabet ettiği, ateş ehli olanların bu çağrıya icabet etmedikleri anlaşılır. Secde Suresi'ndeki ayetlerde de benzer bir karşılaştırma vardır. Yüce Allah iman edenlerle inkârcı fasıkları karşılaştırmaktadır. 13. ayetten başlayıp 20. ayete kadar okuduğunuzda konu apaçık bir şekilde anlaşılır.

Peki, Cabir *(ra)* ne yapıyor? Cabir *(ra)* ona Kur'ân okuyup okumadığını soruyor. Okuduğunu öğrenince, Makam-ı Mahmud'u bilip bilmediğini soruyor. Makam-ı Mahmud'dan kastı şu ayettir:

"Geceden (bir vakit), sana özel bir nafile olarak (Kur'ân'la) teheccüd namazı kıl. Umulur ki Rabbin seni Makam-ı Mahmud'a/Övülmüş Makam'a çıkarır." [7]

Allah Resûlü'nün *(sav)* bu makamla şefaat edeceğini ve müminlerin cehennemden çıkacağını haber veriyor...

İşte ashabın haklarında konuştuğu Hariciler bunlardır! Hiç iman etmemiş insanlar hakkında inen ayetleri, iman eden ancak günah işleyen insanlar hakkında okuyan ve onları tekfir eden bir topluluk... Elbette sahabe buna itiraz edecek, bu zulme tepki gösterecektir. Zira bu, kanı ve malı koruma altına alınmış bir Müslim'i, cehaletle tekfir etmektir. Bugün de biri çıkar ve kâfirler hakkında inen ayetleri alır, içki içen, zina yapan veya tesettürsüz birine okuyup onu tekfir ederse, aynı tepkiyi göstermemiz gerekir.

c. Sahabenin tavrı doğru okunmalı, yerli yerine konarak anlaşılmalıdır. Küfür ve şirk işleyen, kendilerini kâfirler ve müşrikler hakkında inen ayetlerin muhatabı kılanlar bu bağlamda ele alınmamalıdır. Nasıl ki günah işleyen insanlar hakkında küfür/şirk işleyenlerle ilgili ayetleri uygulamak ölçüsüzlükse; küfür/şirk işleyenler hakkında iman eden günahkârlarla ilgili ayetleri uygulamak da ölçüsüzlüktür. Zira bizzat sahabenin kendisi şirk işleyen insanlara müşrikler hakkında inen ayetleri uygulamıştır.

Abdullah b. Ömer'e, Ma'bed El-Cuheni ve benzerlerinin *"Kader yoktur, her şey aniden olur."* sözü aktarılınca şöyle demiştir; *"Onlara haber verin: Onlar benden ben de onlardan beriyim. Onlardan biri Uhud Dağı kadar altın da infak etse kadere inanmadan infakları kabul edilmez."* [8]

Abdullah b. Ömer'e *(ra)* haklarında soru sorulan insanlar, Basra'da ilim talep eden tanınmış insanlardır. O *(ra)*, onların kader inancındaki sapkınlığı görünce,

6. 3/Âl-i İmran, 192-193

7. 17/İsrâ, 79

8. Müslim, 8

onlardan berî olduğunu ilan etmiş ve onlara şu ayeti tatbik etmiştir:

"De ki: 'İsteyerek ya da isteksiz olarak infak edin. (Nasıl olursa olsun) infaklarınız kabul edilmeyecektir. Çünkü sizler, fasık bir topluluksunuz.' İnfaklarının kabul olunmasına engel olan tek şey; onların Allah'a ve Resûlü'ne karşı kâfir olmaları, namaza yalnızca tembellik içinde gelmeleri ve ancak isteksiz bir şekilde infak etmeleridir." [9]

Çünkü bir insanın infakı kabul olmuyorsa; bu, onda amelin kabulüne engel küfür illeti olduğunu gösterir.

Burada özellikle Abdullah b. Ömer'den *(ra)* örnek vermemin nedeni, sahabenin usulünün doğru anlaşılması içindir. Zira bugün, bazı insanlar sözü bağlamından koparıp kelimeleri tahrif ediyor; Allah'a, Resûlü'ne ve yollarına ihsan üzere uymakla emrolunduğumuz ashaba iftira ediyorlar.

d. Sonuç olarak; ashabın nefyettiği ve kınadığı tekfir değil, insanların küfür olmayan masiyetlerle tekfir edilmesidir. Çünkü bu, Allah'ın indirdiği isim ve hükümlerde oynama, O'nun *(cc)* sınırlarını aşmadır. Allah günah işleyene ayrı, küfür işleyene ayrı isimler vermiştir. Günah işleyene *"kâfir"* diyen de, küfür işleyene *"günahkâr"* diyen de Allah'ın *(cc)* sınırlarını çiğnemiş ölçüyü bozmuştur.

Soru: Bugünlerde sıcak bir gündem var. Maden şirketlerinin ağaç kıyımı ve doğaya verdiği zarar tartışılıyor. Bu bağlamda bir Müslim'in çevre bilinci nasıl olmalıdır, açıklar mısınız?

Müslim tüm varlığa şu gözle bakmalıdır: Yüce Allah, tüm varlığın/âlemlerin yaratıcısıdır. Dolayısıyla tüm âlemlerin mutlak Rabbi ve Meliki'dir. O *(cc)* yarattığı tüm varlığı/âlemleri *"Allah'a kulluk"* cihetiyle kardeş kılmıştır. İnsan Allah'a *(cc)* kulluk ettiği gibi; bitkiler, hayvanlar, yer ve gök de Allah'a kulluk etmektedir.

"Allah'ın yarattığı şeylerden (gölgesi olan varlıklara) bakmıyorlar mı? Gölgeleri, Allah'ın (azametine) boyun eğip, sağa sola dönerek secde eder." [10]

9. 9/Tevbe, 53-54
10. 16/Nahl, 48

"Görmedin mi? Göklerde ve yerde olanlar, Güneş, Ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, hayvanlar ve insanların çoğu Allah'a secde etmektedirler..." [11]

Müslim bu kardeşliği ve kulluk ortaklığını hissetmelidir. Allah'ın *"bak"* dediği yerden kâinata bakmalı, doğayı Resûlullah'ın *(sav)* gözleriyle izlemelidir.

Yanında savaştığı ve ashabının en seçkinlerini şehit verdiği Uhud Dağı için: *"Biz Uhud'u severiz Uhud da bizi sever."* [12] diyen Peygamber *(sav)* duyarlılığını korumalıdır. Hilali gördüğünde *"Allah'ım! Onu bizim üzerimize bereket ve imanla, selamet ve İslam'la doğur. (Ey Hilal!) Benim de Rabbim senin de Rabbin Allah'tır."* [13] diyen bakışı muhafaza etmelidir. Bir taş yuvarlanıyorsa, şunu düşünebilmelidir: *"... (Taşlardan) öylesi de vardır ki Allah'ın korkusundan yuvarlanır..."* [14]

Müslim bu bakışı korudukça varlıkla arasında istikamet üzere bir ilişki tesis eder. Tarih boyunca ortaya çıkmış iki temel sapkınlıktan kendini korur. İki sapkınlıktan biri doğayı ilahlaştırmak (ilkel cahiliye); diğeri doğayı mutlak sömürü ve tahakküm alanı görmektir (modern cahiliye).

Bugün daha çok ikinci sapkınlığa şahit olduğumuz için, ona dair şunları söyleyebiliriz:

Şüphe yok ki yüce Allah, yarattığı varlıkları insana musahhar kılmış, onun hizmetine sunmuştur:

"Kendisinden (bir lütuf olarak) göklerde ve yerde olanların tamamını hizmetinize sundu. Şüphesiz ki bunda, düşünen bir topluluk için ayetler vardır." [15]

Varlığın insana musahhar/hizmetkâr kılınmış olması, insanın varlık üzerinde sınırsız yetkiye sahip olduğu anlamına gelmez. Bilakis insan tüm varlığa karşı şer'i sorumluluklarla sınırlanmış, kayıt altına alınmıştır. Örneğin, hayvanlar insana musahhar kılınmıştır. Peki, insan hayvana dilediği gibi davranabilir mi? Elbette hayır!

"Bir kadın kediden dolayı azaba uğradı. (Çünkü o) ne kediyi besledi ne de kendi beslenmesi için serbest bıraktı, onu (evde) hapsetti." [16]

11. 22/Hac, 18
12. Buhari, 5420; Müslim, 1365
13. Tirmizi, 2451
14. 2/Bakara, 74
15. 45/Câsiye, 13
16. Buhari, 3482; Müslim, 2242

Bir şeyin insana musahhar kılınması, insanı efendi, o şeyi de dilediğince kullanacağı bir köle kılmaz. Doğa/Tabiat da böyledir. İnsana musahhar kılınmış, ancak insana doğaya karşı sorumluluklar yüklemiştir.

"Bir peygamberi karınca ısırdı. Karıncanın yuvasının yakılmasını emretti. Allah (cc) ona şöyle vahyetti: 'Tek bir karıncayı öldürseydin ya! [17] *Sen, Allah'ı tesbih eden bir ümmeti yaktın/yok ettin.' "* [18]

Abdullah b. Ömer *(ra)* çocukların bir hayvanı hedef haline getirip, atış yaptıklarını gördü. Şöyle dedi:

"Allah Resûlü bunu yapana lanet etti." [19] Bir rivayette; *"Allah Resûlü hayvana musle yapanlara (işkence/organ koparma) lanet etti."* [20]

Allah Resûlü *(sav)* develerine binmiş yol üstünde sohbet eden insanlar gördü. Şöyle uyardı:

"Hayvanlarınıza zarar vermeden binin, zarar vermeden kullanın. Onları yol sohbetlerinizde kürsüymüş gibi kullanmayın. Nice hayvan, sahibinden daha hayırlıdır. (Nice hayvan) sahibinden daha çok Allah'ı zikretmektedir." [21]

Allah Resûlü *(sav)* bir deve gördü. Deve gözyaşı döküp inledi. Allah Resûlü onu okşadıktan sonra sahibini sordu ve şöyle dedi:

"Allah'ın sana mülk kıldığı şu deve hakkında Allah'tan korkmaz mısın? O, senin onu aç bıraktığını ve çok yorduğunu bana şikâyet etti." [22]

Bu örneklerden açıkça anlıyoruz ki; bir şeyin insana musahhar kılınması, insanı efendi, o şeyi de dilediğince kullanacağı bir köle kılmaz. Doğa/Tabiat da böyledir. İnsana musahhar kılınmış, ancak insana doğaya karşı sorumluluklar yüklenmiştir. Bu sorumlulukları iki başlık altında toplayabiliriz:

a. Çevreyi/Doğayı güzelleştirmek:

İnsan, tabiattan istifade ettiği gibi, onu güzelleştirmek, kullandıklarının yerine yenisini ikame etmekle mükelleftir.

"Bir Müslim ağaç diker veya ekin ekerse, ondan yiyen her kuş, insan ve hayvan sebebiyle sadaka ecri alır." [23]

"Kim (ekilmemiş) bir toprak parçasını (ekerek) ihya ederse, ondan dolayı ecir alır." [24]

b. Çevreye/Doğaya zarar vermekten kaçınmak:

"Asmalı ve asmasız bahçeleri, yemişleri farklı farklı hurma ve ekinleri, birbirine benzeyen ve benzemeyen zeytin ve narı inşa edip, var eden O'dur. Meyve verdiğinde meyvelerini yiyin, hasat zamanı da hakkını (zekât, infak, sadaka) verin. İsraf etmeyin. (Çünkü) O, müsrifleri sevmez." [25]

"Yeryüzü (Allah tarafından düzenlenip) ıslah edildikten sonra orada bozgunculuk yapmayın..." [26]

Allah Resûlü *(sav)* şöyle buyurur:

"Kim (bir ihtiyaç olmaksızın, keyfi olarak) sedir ağacını keserse, Allah ateşin içine onun başını diksin (veya diker)." [27]

17. Buhari, 3319; Müslim, 2241
18. Buhari, 3019
19. Buhari, 5515; Müslim, 1958
20. Buhari, 5515
21. Ahmed, 15629
22. Ebu Davud, 2549
23. Buhari, 2320; Müslim, 1553
24. Darimi, 2649
25. 6/En'âm, 141
26. 7/A'râf, 56
27. Ebu Davud, 5239

Ebu Bekir *(ra)* bir ordu hazırladığında Bakara Suresi 190. ayetteki emre imtisalen[28] şöyle talimat verirdi:

"... Sakın meyve veren ağacı kesme, imar edilen yeri yakıp yıkma, yeme ihtiyacı haricinde bir hayvanı kesme, bir hurmalığı/ağaçlığı yakma ve su altında bırakma..." [29]

Görüldüğü gibi Müslim, tabiata karşı şer'i olarak sorumludur. Onu ölçülü kullanmak, kullandığı gibi imar etmek ve ona zarar vermemekle mükelleftir.

Her Müslim bu naslara bakarak kendine bazı sorular yöneltmelidir: Tabiata nasıl davranıyorum? Onu ölçülü kullananlardan mı yoksa yeryüzünü ifsat eden müsriflerden miyim? Allah'ın bana yüklediği yeryüzünü imar sorumluluğunu yerine getirmekte miyim?[30]

Yeryüzünü İfsat Eden Çok Uluslu Kapitalist Şirketler!

Türkiye'de (ve tüm dünyada) yaşanan doğa katliamı, çok uluslu kapitalist şirketlerin doymak bilmez hırsları nedeniyledir. Şöyleki; insanlık tarihinin gördüğü en tehlikeli putperestlik, paranın/sermayenin ilah edinildiği, tek amacın daha çok kâr etmek olduğu kapitalizmdir. Kapitalistler kâr elde etmek için her yolu mubah görürler. Onlar için para dışında hiçbir kutsal yoktur. Örneğin, fıtratı bozulmamış bir muvahhid, bir orman gördüğünde yeşile, oksijene, göz alıcı güzelliğe, kuş cıvıltılarına, yani güzelliklere odaklanır ve o güzellikte Rabbinin eşsiz sanatını görür. Paraya tapan müşrik bir kapitalist ise; oradan kaç kereste çıkacağını, toprağın altındaki madeni, ormanın turizme müsait olup olmadığını... düşünür. Hiçbir şey yapamasa doğa yürüyüşleri düzenler, Allah'ın arzında yürümeyi parayla satar. Onu da yapamıyorsa ormanın bir kısmında yangın çıkarır, kalan kısmında *"doğayla iç içe bilmem ne sitesi"* kurar, onu satar.

Çok uluslu şirketler (şu an Kaz Dağları'nda altın arayan Alamos Gold şirketi de bunlardan biridir), yeni dünya düzeninin sömürü/işgal ordularıdır. Eskiden devletler ordularla işgal edilir, işgal tamamlanırsa o topraklar sömürülür, işgalciler tarafından talan edilirdi. Bu, hem zor hem masraflı hem de tehlikeliydi. Zordu, çünkü çoğu zaman bir kıtadan bir kıtaya ordu taşımak gerekiyordu. Coğrafya ve iklim koşullarına göre zorluk artıp eksilebiliyordu. Masraflıydı, çünkü sömürdükleri kadar harcamaları da oluyordu. Koca bir orduyu aylarca/yıllarca beslemek kolay olmuyordu. Tehlikeliydi, işgal altındaki halk her an ayaklanabilir, direniş gösterebilirdi. Ki tarih bunun örnekleriyle doludur. Mazlum Afgan halkının Sovyet Rusya'ya direnişi, Vietnam halkının ABD'ye karşı direnişi, Rusların Hitler karşısındaki direnişi bunun sadece birkaç örneğidir.

Türkiye'de (ve tüm dünyada) yaşanan doğa katliamı, çok uluslu kapitalist şirketlerin doymak bilmez hırsları nedeniyledir. Şöyleki; insanlık tarihinin gördüğü en tehlikeli putperestlik, paranın/sermayenin ilah edinildiği, tek amacın daha çok kâr etmek olduğu kapitalizmdir.

Emperyalist/işgalci/sömürgen ülkeler; zorluğu, masrafı ve tehlikeleri nedeniyle bu yolu bıraktı. Büyük şirketler kurdu. Takım elbiseli, eli çantalı, diplomalı, güler yüzlü insi şeytanlardan ordular/çalışanlar oluşturdu. Sömürmek istediği toprakları bunlar eliyle işgal edip, zahmetsiz, masrafsız ve kolayca sömürdü. Altın madenleri özelinde stratejilerini şöyle özetleyebiliriz:

Ne yapıyorlar?

Önce satılmış maden mühendisleri eliyle, bir ülkedeki yeraltı zenginliklerinin haritasını ele geçiriyorlar. Böylece işgal edecekleri alanı tahdid/sınırlamış oluyorlar.

28. *"Sizinle savaşanlara karşı Allah yolunda savaşın. Haddi aşmayın. (Çünkü) Allah, haddi aşanları sevmez." (2/Bakara, 190)*
29. *Muvatta, 982*
30. *Bk. 11/Hûd, 61*

Tarımı ve hayvancılığı satılmış siyasiler eliyle öldürüp dışa bağımlı hale gelmişsiniz. Yani mideden onlara bağlısınız... İlacı onlardan alıyorsunuz. Sağlıkta onlara bağımlısınız... Savunma sistemlerinizi onlardan alıyorsunuz. Askerî olarak onlara bağımlısınız... Ticareti onların parasıyla yapıyor, onlardan gelen yatırımla ayakta duruyorsunuz... Bir tehdit karşısında nasıl direneceksiniz?

Sonra o ülkenin madeni açısından ne kadar zengin olduğuna, bunun ülke için nasıl büyük bir fırsat olduğuna dair medya eliyle gündem oluşturuyorlar.

Sonra iktidara yakın maden şirketlerinden biriyle ortaklık kuruyorlar. Zira Ebu Riğal olmadan Ebrehe Kâbe'yi işgal edemez.

Şayet önlerinde kanuni engeller varsa, satılmış/maraba siyasiler eliyle bu engeli kaldırıyor ve gerekli izinleri alıyorlar.

Çok zor bir ihtimal olsa da, ola ki istedikleri gibi olmadı, o zaman tehdit ve şantajla engelleri bertaraf ediyorlar. Yani gerçek yüzlerini gösteriyorlar. Küresel tuğyana göbeğinden bağlı maraba/satılmış siyasetçiler de vazifelerini yapıyorlar. Türkiye özelinde düşünecek olursak şunu görürüz:

Tarımı ve hayvancılığı satılmış siyasiler eliyle öldürüp dışa bağımlı hale gelmişsiniz. Yani mideden onlara bağlısınız... İlacı onlardan alıyorsunuz. Sağlıkta onlara bağımlısınız... Savunma sistemlerinizi onlardan alıyorsunuz. Askerî olarak onlara bağımlısınız... Ticareti onların parasıyla yapıyor, onlardan gelen yatırımla ayakta duruyorsunuz... Bir tehdit karşısında nasıl direneceksiniz?

Zaten bir ülkede çok uluslu şirketler varsa, orada bağımlılık ilişkisi vardır. Aksi hâlde kim vatanını/servetini/şerefini düşmanına peşkeş çeker? Bu kadar geniş mezhepli olmak için ya Demokrat ya da Liberal olmak gerekir. Başka türlü, insan olanın midesi bu ilişkiyi kaldırmaz.

Tüm engelleri ortadan kaldırdıktan sonra, sömürü ve talana başlıyorlar.

Kesilen ağaçlar, siyanürle zehirlenen toprak, kirlenen sular, yayılan hastalıklar... onlar için bir şey ifade etmiyor. Onlar için tek ölçü, kâr edip etmeyecekleridir. Hem, muhtemelen verdikleri zarardan dolayı da mutludurlar. Çünkü; maden çalışması yapılan bölge insanı sağlığını kaybetmese, ürettikleri onca ilacı kime satacaklar? Kaynak suları siyanürle kirlenmese, çeşme suyunu şişeleyip *"doğal su"* diye kime satacaklar?

Ağaç, Ormanı Görmemize Engel Olmamalıdır!

Ağaca bakıp ardındaki ormanı görmeyen körlerden olmamalıyız. Daha açık bir ifadeyle kesilen ağaçlara takılıp çok uluslu şirketlerin işgal ve sömürü yönünü gözden kaçırmamalıyız. Aksi hâlde, kapitalistlerin hazırladığı müfredatla eğitim görmekten kıvanç duyan (Mevcut eğitim sistemi ve müfredatlar en etkili kapitalist şirket Rockefeller vakfının ürünüdür), baştan aşağı onların markalarıyla bezenmiş, evden çok AVM'lerde vakit geçiren, *"Çevreye karşı duyarlı olmalıyız şekerim."* diyen, aydınlana aydınlana bir hâl olmuş laikçi teyzelerden farkımız kalmaz. Ya da şehirler yıkılırken tatil yapan, milyonlarca insan göç yollarına düşerken dizisini izleyen, kadınlara tecavüz edilirken havaya bakıp ıslık çalan; ama söz konusu ağaç, fok balığı, plastik poşet olunca insan olduğunu hatırlayan çevrecilerden bir farkımız kalmaz. İnsanlıkları yerin dibine batasıcalar!

Sözün özü: Bir Müslim çevreye karşı şer'i olarak sorumluysa, çevreye yönelik kıyıma da tepki gösterebilir elbet. Ancak önceliklerini unutmamalı ve günlük basit siyasetlere takılmadan, bilinçli bir tepki göstermelidir. Küçük resim, büyük ve asıl olan resmi görmesine engel olmamalıdır.

Büyük resim nedir?

Çok uluslu şirketlerin kolay, ucuz ve tehlikesiz bir şekilde sömürmesi için yerli işbirlikçilere ihtiyaç vardır. Bunlar ekonomik ortaklık kuracakları yerli şirketler ve satılmış/maraba siyasetçilerdir. Üç beş siyasetçinin ülke topraklarını satması için mutlaka Demokrasiye ihtiyaç vardır. Çünkü onların okullarında okuyan ve onların medyasını takip eden halk, onların parlattığı partileri/siyasetçileri seçecektir. Ki, en yerli ve millîsi de dahil, tüm siyasetçilerin, siyasete atılmadan önce ABD ve Avrupa gezisi yapması ve onlardan onay alması boşuna değildir. Sömürünün sürdürülebilir olması için de Demokrasi şarttır. Zira seçilmiş insan ülke adına imzaları attıktan sonra sömüren şirket, sömürdüğü ülkenin kanunlarıyla korunmaktadır. Tüm bunlar için de Allah'a *(cc)* kulluğu terkettiği için kullara kulluk edecek; şirkle fıtratını bozmuş ve aklını dumura uğratmış müşrik bir çoğunluğa ihtiyaç vardır. Allah'a şirk koştuğu için Allah katında değerini yitirmiş ve yeryüzünde de hiçbir kıymeti olmayan çoğunluk...

"Kavmini hafife aldı/onursuzlaştırdı/aptallaştırdı, onlar da ona itaat ettiler. Şüphesiz ki onlar, fasık bir topluluktu." [31]

İnsana, hayvana ve doğaya karşı işlenen cürümlerin tek çözümü, tevhidî bir bilinçtir. Tevhidle Allah katında değer kazanan, Kur'ân'ın basiretiyle toplumsal olayları okuyan, vahyin furkanıyla şeytani olanla Rahmani olanı ayırabilen bir İslam toplumudur. Ötesi, boş lakırdı ve lafazanlıktır... Ötesi, *"Kahrolsun Amerika, bu arada yak bir Marlboro"* düzeyinde bir duyarlılıktır.

Soru: Hocam! İslami çalışmalarda genellikle olumsuz gelişmeler gündem oluyor. Olumlu gelişmeler gündemleşmiyor, insanlar tarafından duyulmuyor. Bizlere nasihat eder misiniz?

İnsan nankör bir tabiata sahiptir. Şeytanın ve nefsin de yönlendirmesiyle genelde olumsuz, kör noktaları fark eder.

31. 43/Zuhruf, 54

"O'ndan istediğiniz her şeyi size vermiştir. Şayet Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız O'nun nimetlerini saymakla bitiremezsiniz. Şüphesiz ki insan, çokça zulmeden ve pek nankör bir varlıktır." [32]

"Sizi (yoktan var ederek) dirilten, sonra öldürecek olan (sonra kıyamet gününde) tekrar diriltecek olan O'dur. Şüphesiz ki insan, pek nankördür." [33]

"Kahrolası insan, ne kadar da nankördür!" [34]

Şeytan, insanın bu fıtri özelliğinin farkındadır. İnsanın nankörlük yönünü işlediğinde ona vereceği zararın da farkındadır. Bu sebeple insana yönelik en kuşatıcı hamlelerini onu şükürden uzaklaştırmak ve nankörleştirmek için yapar.

" 'Sonra kesinlikle onlara önlerinden, arkalarından, sağlarından ve sollarından sokulacağım. Çoğunu şükredici bulamayacaksın.' " [35]

Allah *(cc)* insanı bu olumsuz özelliğiyle başbaşa bırakmaz, ona arınmanın yolunu gösterir. Nankörlükten arınmanın yolu şükretmektir.

Takdir ederiz ki şükredebilmek bir sonuçtur. Bu sonucun gerçekleşmesi için bir öncüle ihtiyaç vardır. O da güzelliklerin/nimetlerin farkında olmak ve onun Allah'tan *(cc)* olduğunu bilmektir. Bu iki öncülün doğuracağı doğal sonuç şükürdür, nankörlükten arınmadır.

Sorumuza dönecek olursak;

İslami çalışmayı yapan, netice itibariyle insandır. Hâliyle, İslam için çalışıyor olsa da, nankörlük sıfatı onunla beraberdir. Şükür ahlakıyla ahlaklanmaz ve güzelliklere odaklanmazsa, fıtri olarak olumsuz şeyleri görecektir. Güzellikleri görmek için insanın çaba göstermesi lazımdır. *"Rabbinin sayısız nimetini"* algılamaya çalışması gereklidir. Nankörlük için bir şey yapmaya gerek yoktur. Nefsi kendi hâline bıraktığınızda, bir sineğin sıhhatli vücutta yarayı bulması gibi, olumsuz olanı bulacaktır.

İslami Çalışmalarda Güzellikleri Görmek!

İslami çalışma yapmak zor ve yorucudur. Nasıl olmasın ki? Yüce Allah çalışmanın müfredatı olan

32. 14/İbrahîm, 34
33. 22/Hac, 66
34. 80/Abese, 17
35. 7/A'râf, 17

Yapılan bazı yanlışlar yolu iyice zorlaştırır ve yolcuyu yıpratır. Genel olarak şöyle bir kaide zikredebiliriz:
Allah'ın (cc) arınmamızı istediği kötü hasletlerin her biri, arınmadığımız takdirde, yolu zorlaştıran ve yıpratıcı hale getiren bir unsur olur.

vahyi ağır bir söz[36], vahyin yolunu da sarp bir yokuş[37] olarak isimlendirmiştir. Bununla birlikte, Müslim'in yöneldiği her yolun başında, onu hayırdan alıkoymak için oturmuş bir şeytan vardır.

Sebre b. Ebu Fakih'den *(ra)* rivayete göre, Resûlullah *(sav)* şöyle demiştir:

"Şeytan, Âdemoğlu'nun her yerde önüne oturur. Müslim olma yolunda yine önüne oturur, engeller çıkarmaya ve Allah yolundan saptırmaya çalışır ve yeni Müslim olan birine şöyle der: 'Sen Müslim oldun, babanın ve atalarının dinini terk ettin ha!' O kimse şeytanı dinlemez ona isyan eder ve Müslim olarak kalmış olur.

Şeytan hicret eden kimsenin de yolunu keser, önüne oturur ve şöyle der: 'Kendi vatanını ve yurdunu terk edip nasıl hicret edersin? Hicret etmek dizginlerinden bağlanmış at gibidir ve çok sıkıntılıdır.' der. O kimse de ona isyan edip onu dinlemez ve hicretini yapmış olur.

Sonra şeytan, cihad yolu üzerine oturur ve şöyle der: 'Cihad yorgunluk demektir, hem kendini yorarsın hem de malını kaybedersin. Savaşacak ve öldürüleceksin. Karın başkasına nikahlanacak, malların taksim edilecek…' O kimse de şeytanın bu sözlerine kulak vermez ve isyan ederse o da cihadını yapmış olur.

Daha sonra Resûlullah (sav) şöyle buyurdu:

'Kim bunları böylece yaparsa, o kimseyi cennete koymak Allah üzerine bir borçtur. Savaşta öldürülse de boğularak ölse de hayvanın sırtından düşüp ölse de Allah o kimseyi mutlaka cennetine koyacaktır." [38]

Tüm bu zorluklara ek olarak, yapılan bazı yanlışlar yolu iyice zorlaştırır ve yolcuyu yıpratır. Genel olarak şöyle bir kaide zikredebiliriz: Allah'ın *(cc)* arınmamızı istediği kötü hasletlerin her biri, arınmadığımız takdirde, yolu zorlaştıran ve yıpratıcı hale getiren bir unsur olur. Örneğin, insan aceleci bir tabiata sahiptir. Allah *(cc)* onun sabırla arınmasını ve acelecilik hasletini terbiye etmesini istemiştir. İnsan Rabbinin çağrısına kulak vermezse, kendi eliyle yolu uzatır. Aceleyle yürüdüğü yol, hiç yürünmemiş gibi gelir ona. Her seferinde başa döner ve yeniden başlar. Yol uzar, kendi yorulur ve yıpranır… Ya da şöyle düşünelim: İnsan cahil bir varlıktır ve Allah *(cc)* ona ilimle arınmasını emretmiştir. İlimsiz bir şekilde yola koyulan, zaman geçtikçe cahilliğinin ona ve çevresine verdiği zararı görecek, en başa dönmek zorunda kalacaktır.

Aynı kaideyi nankörlük ve şükür için de uygulayabiliriz. Her ne kadar insan nankör bir tabiata sahip olsa da, yüce Allah ona şükürle arınmanın yolunu göstermiştir. İnsan, bu çağrıya icabet etmez ve nankörlüğe devam ederse kimseye değil yalnızca kendine zarar verir.

Sürekli kötüye/olumsuzluğa odaklı bir insan, önce Rabbiyle arasını bozar. Çünkü şükredemez. Hep olumsuzu gördüğünden sürekli şikâyet eder. Malumdur ki Allah, şükreden kullarını sever, onların amellerini mükâfatlandırır, onları seçkin kulları arasına katar.[39] Nankörleri ise sevmez ve onları nankörlüklerine karşılık verdiği nimeti ellerinden alarak cezalandırır.[40] Ve yine malumdur ki Allah için çalıştığı hâlde

36. 73/Müzzemmil, 5
37. 90/Beled ,11-17
38. Ahmed, 15958; Nesai, 3134
39. Bk. 3/Âl-i İmran, 144-145; 16/Nahl, 121
40. Bk. 22/Hac, 38; 34/Sebe', 17

Allah'ın (cc) sevmediği insan, amelleri boşa gitmiş ve hüsrana uğramış insandır.

Sürekli kötüye/olumsuzluğa odaklı bir insan, ikinci olarak insanlarla arasını bozar. Çünkü insanlar, olumsuzluğa odaklanmış insanlardan hazzetmez, sıkılırlar... Güzeli gören, güzeli dillendiren, güzel olanla Allah'a (cc) hamdeden insanların konuşmaları kalpleri genişletir. Hemen belirtelim ki burada kastımız olumsuzlukların üstünü örten, hayal dünyasında yaşayan insan tipi değildir. Allah Resûlü'nü (sav) örnek alan; dengeli, sorunları görüp çözüm aradığı gibi hayırları görüp şükredebilen ölçülü insandır kastımız.

Sürekli kötüye/olumsuzluğa odaklı insan, son olarak kendiyle arasını bozar. Zira böyle bir insan mutsuzdur. Yaptıklarından tat almaz... İmanın ve salih amelin o diriltici ve inşa edici lezzetini kalbinde duyumsamaz. İslam için verilen mücadelenin büyük mükâfatı olan mutmainlik ve sekinet nimeti onun semtine dahi uğramaz. O, başkasının işinde çalışıp başkalarına kazandıran, hakkını alamadığı için yorgun ve mutsuz olan işçi gibidir. Bildiği tek duygu yorgunluk ve yıpranmışlıktır.

Bu açıklamalardan sonra asıl sorumuzu soralım: Yaptığımız çalışmaların bizi Rabbimize yakınlaştırması, kardeşliğimizi pekiştirmesi, imanın tadını hissettirmesi ve bizi mutmain/ehl-i sekinet bir mümin kılması için ne yapabiliriz?

• Sorunlarımızın farkında olduğumuz gibi, olumlu/hayırlı özelliklerimizin de farkında olalım. Yüce Allah'ın bizleri muvaffak kıldığı ve güzel neticeler aldığımız çalışmaları gündemleştirelim. Ta ki farkındalık oluşsun.

• Şükreden bir kavim/topluluk olalım.[41] Allah'ın (cc) nimetini duyurarak, O'na (cc) nispet ederek tahdis-i nimet yapalım.

"Ve Rabbinin nimetini anlat." [42]

• Hocalarımızdan bizlerin haberdar olmadığı, mahrem olmayan güzellikleri bizlerle paylaşmalarını rica edelim. Paylaştıkça çoğalan, şükredildikçe keyfiyet ve kemmiyet olarak artan nimetlere erişmiş olalım.

41. 7/A'râf 58
42. 93/Duhâ, 11

"(Yine hatırlayın ki) Rabbiniz: 'Andolsun ki şükrederseniz kesinlikle arttırırım, nankörlük ederseniz şüphesiz, benim azabım pek çetindir.' diye ilan etmişti." [43]

• Bu söylediklerimizi yaptığımızda, Allah'ın (cc) nimetlerinin ne kadar çok olduğunu göreceğiz. Bizleri üzen ve ümitsizliğe sevk eden olumsuzlukların ise nimetlere oranla neredeyse yok hükmünde olduğunu fark edeceğiz.

"O'ndan istediğiniz her şeyi size vermiştir. Şayet Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız O'nun nimetlerini saymakla bitiremezsiniz. Şüphesiz ki insan, çokça zulmeden ve pek nankör bir varlıktır." [44]

Hocalarımızdan bizlerin haberdar olmadığı, mahrem olmayan güzellikleri bizlerle paylaşmalarını rica edelim.
Paylaştıkça çoğalan, şükredildikçe keyfiyet ve kemmiyet olarak artan nimetlere erişmiş olalım.

• Aksi hâlde tabiatımız bizi olumsuzu görmeye ve şekvaya sevk edecek, nankörlüğümüze karşılık nimetin elimizden alınmasıyla; dahası, tam zıddıyla cezalandırılacağız.

"Allah bir beldeyi örnek verdi. Onlar güven ve huzur içinde (yaşar) rızıkları kendilerine her taraftan bolca gelirdi... Allah'ın nimetlerine nankörlük ettiler. Yaptıkları (nankörlüğe) karşılık Allah onlara açlık ve korku elbisesini (giydirip iliklerine kadar hissedecekleri şekilde açlığı ve korkuyu) tattırdı." [45]

43. 14/İbrahîm, 7
44. 14/İbrahîm, 34
45. 16/Nahl, 112

Buna binaen bu sıfatı üzerinde taşıyan, sürekli bölen ve bölünen, sürekli sözlerini bozan ve yeni sözler inşa edenlerden uzak durmaya, onlara mesafeli davranmaya çalışıyoruz. Özellikle şirk ehlinin özelliği olan ve İslam'da da münafıkların temsil ettiği, güç odaklı ittifaklar kuran birey/gruplara karşı mesafenin yanında tepkiliyiz de.

Kıymetli kardeşim!

Dikkat edersen, şükrün ilk adımı farkında olmaktır. İyiliğin/nimetin farkında olmaya seçilen *"şükr"* kelimesi de bu anlamda ilginçtir. Kimi âlimler onun *"keşr"* kelimesinden maklup (çevrilmiş) olduğunu aktarmıştır.[46] Keşr, bir şeyi açığa çıkarmak, görünür hale getirmek anlamındadır. Bu anlamıyla zıt kavram olan küfr/nankörlükle de uyumludur. Zira küfr, bir şeyi örtmek gizlemek manasındadır. Yani, güzellikleri görmek için önce onları görünür kılmak, fark edilebilir duruma getirmek gerekir.

Benim gördüğüm kadarıyla, genelde *"çok"* olan *"yok"* hükmünde oluyor. Nice büyük nimet, yaygınlık ve süreklilik kazanınca insanlar tarafından algılanmamaya başlıyor. Şöyle bir örnek vereyim: Bir zamanlar uzak bir ilden İstanbul'a bir aile gelmişti. Aile bir kardeşimizin evinde misafir kaldı. Aralarında sohbet ederken o aile, sebebi ziyaretlerini şöyle açıklıyor: *"Düğünümüz var. Düğünle ilgili bir sorumuzu sormak için geldik."* Onları misafir eden kardeşimiz şunu söylemişti: *"Biz hangi mescidimize gitsek, orada bir ilim talebesi var ve sorularımıza cevap veriyorlar. İnsanlar, bir ilden başka bir ile cemaate soru sormak için geliyorlar."* Bakın, aslında dikkatle düşünüldüğünde, bu çok büyük bir nimet. Ancak hayatımızın bir parçası hâline gelince, çoğu zaman önemsizleşiyor, şükrünü eda etmiyoruz.

46. *Mufredatu'l Kur'an ş-k-r maddesi*

Sözün sonu: Biz görmek için ve nimetleri görünür kılmak için çabalarsak, Allah *(cc)* çabamızı mutlaka ödüllendirecektir. Çaba bizden başarı Allah'tandır.

Soru: Cemaatimizin diğer cemaatlere karşı siyaseti ilden ile, bölgeden bölgeye farklılık arz ediyor. Bir yerde normal karşılanan karşılıklı ilişkiler bir başka yerde hoş karşılanmıyor. Bu, bilinçli uygulanan bir siyaset mi yoksa o bölgedeki öğrencilerinizin tercihi mi?

• Öncelikle şunu belirtmeliyim; bizim için asıl olan karşımızdaki yapının tevhid ehli olup olmamasıdır. Allah'a tevhid üzere kulluk eden her Müslim, dinde bizim kardeşimizdir. Bu, ne cemaatin ne de bazı kardeşlerin tercihine bırakılmamış İslami bir sorumluluktur. Müslim'in Müslim üzerinde bazı hakları vardır, elimizden geldiğince yerine getiririz.

İbni Ömer'den *(ra)* rivayetle Resûlullah *(sav)* şöyle buyurmuştur:

"Müslim Müslim'in kardeşidir, ona haksızlık etmez, onu haksızlığa da bırakmaz. Kim kardeşinin bir ihtiyacını giderirse Allah da onun ihtiyacını giderir. Kim Müslim'i bir üzüntü ve sıkıntıdan kurtarırsa Allah da onu kıyamet gününün üzüntü ve sıkıntılarından bir üzüntü ve sıkıntıdan kurtarır. Kim bir Müslim'in (kusurunu) örterse Allah da kıyamet günü onun (kusurunu) örter." [47]

Ebu Hureyre'den *(ra)* rivayetle Resûlullah *(sav)* şöyle buyurmuştur:

"— Müslim'in, Müslim üzerindeki hakkı altıdır.

47. *Buhari, 2442; Müslim, 2580*

— *Ey Allah'ın Resûlü, nedir onlar? denildi:*

— *Onunla karşılaştığında ona selam ver, seni davet ettiğinde davetine git, senden nasihat istediğinde nasihat ver, aksırdığında ve 'El-Hamdulillah' dediğinde, 'yerhamukellah' de, hasta olduğunda ziyaretine git, vefat ettiğinde cenazesinde bulun, buyurdu."* [48]

• Şayet sorumlu olduğumuz Müslim kardeşimize yardım etmemize engel şer'i bir özür varsa, bunu değerlendirir, ona göre adım atarız. Daha önce verdiğim bir cevapta bu konuyu açıklamıştım.[49]

• Şehirden şehire veya bölgeden bölgeye var olan farklı uygulamalar, bilinçli tercihtir. Bu farklılığı belirleyen şeriata ve tecrübeye dayalı bazı ölçülerdir.

◆ Allah *(cc)* müminleri *"iyilik ve takvada yardımlaşmaya"* davet ediyor.[50] Bulunduğumuz bölgede yer alan kardeşlerimizle iyilik ve takva üzerinde yardımlaşabiliyorsak yakın olmaya, bu mümkün değilse mesafeli durmaya gayret ediyoruz. Zira şunu biliyoruz, tabiat boşluk kabul etmez. İyilik ve takva üzerine yardımlaşamayanlar, *"günah ve haddi aşma üzerine"* yardımlaşıyorlar. Allah *(cc)* da bunu yasaklıyor.[51]

Bazı bölgelerde, bazı grupların İslami bir çalışma yapmaktan ziyade, başka gündemlerinin olduğunu görüyoruz. Aşırı korkak olup Müslimlere korku aşılayan; yaşadıkları gayriislami hayatı meşrulaştırmak için tarihin şaz fetvalar galerisinde gezinen; sürekli olumsuzlukları gündemleştirip Allah'ın sevmediği *"kefur"* birey/toplumlardan uzak duruyoruz...

◆ Allah *(cc)* müminlere Allah'a ve insanlara verdikleri sözlere bağlı kalmayı emrediyor. Allah'a *(cc)* veya insanlara verdiği sözü bozan ve bunu bir sıfat/ahlak haline getiren insanlara karşı müminleri uyarıyor. Allah Resûlü de bunun bir nifak hasleti olduğunun altını çiziyor. Buna binaen bu sıfatı üzerinde taşıyan, sürekli bölen ve bölünen, sürekli sözlerini bozan ve yeni sözler inşa edenlerden uzak durmaya, onlara mesafeli davranmaya çalışıyoruz.

Özellikle şirk ehlinin özelliği olan ve İslam'da da münafıkların temsil ettiği, güç odaklı ittifaklar kuran

---

48. *Buhari, 1240; Müslim, 2162*

49. *Soru: Her mümine yardım etmek zorunda mıyız?*

Allah'ın (cc) üzerimizdeki sayısız nimetlerinden biri, bizleri iman bağıyla kardeş kılmasıdır. Rabbimiz bizleri kardeş kılmakla beraber, birbirimize karşı bazı haklar belirleyerek, kardeşliğin çerçevesini çizmiştir. Bu hak ve sorumluluklardan biri de kardeşin kardeşe yardım etmesi, onun derdiyle dertlenmesi ve ihtiyaç anında onun yanında olmasıdır.

"Onlar ki başlarına bir haksızlık geldiğinde yardımlaşırlar." (42/Şûrâ, 39)

"… Ey Allah'ın kulları kardeş olunuz! Müslim, Müslim'in kardeşidir. Ona zulmetmez, onu yardımsız bırakmaz, onu küçümsemez…" (Müslim, 2564)

"Birbirlerine merhamet etme ve yardımlaşmada müminler, bir beden gibidir. Onun bir organı hastalansa, sıtma hastalığı misali tüm vücut aynı acıyı hisseder." (Buhari, 6011; Müslim, 2586)

Bu kısa açıklamayla beraber belirtmeliyim ki zikrettiğimiz naslar mutlak değildir, Kur'ân ve sünnet bütünlüğünde nasları tedebbür ettiğimizde, aşağıda zikredeceğimiz bir tafsilatla karşılaşırız.

a. Yardım istenenin güç ve imkân sahibi olmaması: Bir mümin yardıma muhtaç olabilir ve sizden yardım isteyebilir. Ancak sizin ona yardım edecek güç ve imkâna sahip olmanız gerekir. Allah (cc) hiçbir insana gücünden fazlasını yüklemez (2/Bakara, 286) ve bizden gücümüz nisbetinde kendisinden korkmamızı emreder. (64/Teğabûn, 16)

Allah Resûlü (sav) Mekke'de ashabına işkence edildiğini görüyor, onlara sabır tavsiye ediyor ve cennetle müjdeliyordu. Yasir ailesi bu örneklerden sadece biridir. Sümeyye ve Eşi Yasir günlerce süren işkenceden sonra şehit edildiler. Nebi: "Sabredin ey Yasir ailesi! Sizin buluşma yeriniz cennettir." demekten başka bir şey yapamıyordu; çünkü onlara yardım edecek gücü yoktu.

b. Yardım isteyenin azgın bir şahsiyet olması:

"Ahalinin farkında olmadığı bir zamanda şehre girdi. Orada kavgaya tutuşmuş iki adam gördü. Biri kendi taraftarlarından, diğeri düşmanlarından. Onun taraftarlarından olan, düşman olana karşı (Musa'dan) yardım istedi. Musa ona yumruk attı ve onu öldürdü. Dedi ki: 'Bu, şeytanın işidir. Şüphesiz ki o, apaçık saptırıcı bir düşmandır.' " (28/Kasas, 15)

İsrailoğullarından bir mümin Musa'dan (as) yardım istiyor. Musa hiç düşünmeden yardıma koşuyor. Ancak bir gün sonra aynı adamın başka biriyle kavga ettiğini görüyor. Bu defa hemen yardım etmiyor ve farklı bir yol izliyor.

"(İşlediği cinayet nedeniyle) şehirde korku içinde ve etrafı gözetleyerek sabahı etti. (Bir de ne görsün!) Dün kendisinden yardım isteyen kişi (yine) ona seslenip yardım istiyor. Musa ona dedi ki: 'Sen apaçık azgın bir kişisin.' O ikisinden düşman olanı yakalamak isteyince, Musa'ya dedi ki: 'Ey Musa! Dün birini öldürdüğün gibi bugün de beni mi öldürmek istiyorsun? Sen, sadece yeryüzünde bir zorba olmak istiyor, ıslah edicilerden olmak istemiyorsun.' " (28/Kasas, 18-19)

Yardım isteyenin azgın bir şahıs olduğunu belirtiyor ve ilk olayda olduğu gibi düşmana vurmak yerine yalnızca ayırıyor, düşmanı tutmak istiyor. İlkinde aktif olarak olaya müdahale eden Musa (as), ikincide pasif müdahalede bulunuyor ve yalnızca düşmanı yakalamaya yelteniyor.

Yardım isteyen mümin azgın tabiatlı ve şerli bir insan/grup ise; yapılacak yardım onları ıslah etmeyip azdıracaksa, onlara pasif bir yardımda bulunabilir. Bu da mümkün değilse yardım terk edilebilir.

c. Antlaşma durumunda olması: Müminler bir toplulukla antlaşma yapmış ve yardım isteyenlere yapılacak yardım bu antlaşmaya aykırı ise; yardım etmezler. Hudeybiye Antlaşması tamamlandığında, Ebu Cendel (ra) zincirleri ve prangalarıyla antlaşma yapılan alana geldi. Antlaşma gereği Resûlullah (sav) onu babasına geri verdi. Bu durum sahabeye o kadar ağır geldi ki Ömer (ra) bu manzara sonrası Allah Resûlü'ne gelip o meşhur itirazını yöneltti. (Buhari, 2731-2732)

Sonuç olarak; Müslimler yardım talebinde bulunan kardeşlerine yardım etmekle mükelleftirler. Bu kardeşlik hukukunun bir gereğidir. Ancak yukarıda zikredilen şartlar durumunda yardım etmeyebilirler."; Tevhid Dergisi, Sayı 76, Hasbihâl, Halis BAYANCUK. s. 04

50. *5/Mâide, 2*

51. *5/Mâide, 2*

Şayet bir yapıyla ilişkimizin iyilik ve takva üzerine yardımlaşma olacağına inanıyorsak, yakın ilişkiler geliştirmeye çalışıyoruz. İslami olarak bir şey katamayacağımız, bize de bir şey katmayacağını düşündüğümüz yapılara ise mesafeli davranıyoruz. Ayrıca "Mümin bir delikten iki defa ısırılmaz." nebevi hükmünce, güç odaklı hareket eden birey/toplumlardan uzak olmak için özel olarak çaba gösteriyoruz.

birey/gruplara karşı mesafenin yanında tepkiliyiz de. Zira bu insanlar, bu davranışlarıyla yalnızca ahlaksızlık yapmıyor, insanları Allah'ın yolundan alıkoyarak davaya da zarar veriyorlar.

Tabiinden Mücahid *(rh)* der ki: *"Cahiliyede insanlar bir kavimle sözleşir ittifak kurarlardı. Sonra daha güçlüsünü gördüklerinde sözlerini bozar, daha güçlü olanla ittifak kurarlardı. Bunun üzerine şu ayetler indi:* [52]

'Allah'a söz verdiğinizde O'nun ahdini eksiksiz yerine getirin. Pekiştirdikten sonra yeminlerinizi bozmayın. (Çünkü, yapacağınız işe Allah adına yemin etmekle) üzerinize Allah'ı kefil kıldınız. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızı bilir. (Allah adına yeminle pekiştirdikten sonra sözünüzü tutmayarak) ipini sağlamca eğirdikten sonra onu bozup (eski hâline getiren) kadın gibi olmayın. Bir topluluk diğerinden (sayıca ve malca) daha fazla diye yeminlerinizi aranızda hile ve bozgunculuk aracı edinmeyin. Allah (verdiğiniz sözler ve ettiğiniz yeminlerle) ancak sizi imtihan etmektedir. Anlaşmazlığa düştüğünüz konuları kıyamet günü elbette, size açıklayacaktır.' [53]*"*

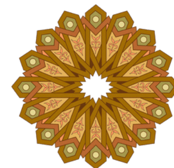
Daha sonra yüce Allah, böylelerinin insanları Allah'ın yolundan alıkoyduğu için ayaklarının kayacağını ve azaba uğrayacaklarını haber verir.

"Yeminlerinizi tuzak ve bozgunculuğa alet edinmeyin. Yoksa (istikamet üzere) yere sağlam basmasından sonra ayak kayar ve Allah'ın yolundan alıkoyduğunuz için kötülüğü (azabı) tadarsınız. Ve sizin için büyük bir azap olur." [54]

Zira bu ahlaka sahip insanlar toplumda güvensizlik oluştururlar. Müslimlerin sözlerine bağlı olmayan, hain tabiatlı bir toplum olduğu düşüncesine meydan verirler. Yanlış temsiliyetleri nedeniyle insanları Allah'ın yolundan alıkoyarlar. Ki bizler Müslim olmamıza rağmen bu insanlardan rahatsızlık duyuyorsak, İslam'dan uzak insanların ne düşüneceğini varın siz düşünün!

Sonuç olarak; şayet bir yapıyla ilişkimizin iyilik ve takva üzerine yardımlaşma olacağına inanıyorsak, yakın ilişkiler geliştirmeye çalışıyoruz. İslami olarak bir şey katamayacağımız, bize de bir şey katmayacağını düşündüğümüz yapılara ise mesafeli davranıyoruz. Ayrıca *"Mümin bir delikten iki defa ısırılmaz."* [55] nebevi hükmünce, güç odaklı hareket eden birey/toplumlardan uzak olmak için özel olarak çaba gösteriyoruz. Bu, bazı kardeşlerin tercihi değil; yukarıdaki mezkûr gerekçelerle cemaatsel bir tavırdır. Bölgeden bölgeye değişmesi normaldir. Zira her bölgenin kendine özel şartları vardır.

Sizleri Allah'a emanet ediyor, salih dualarınızda beni unutmamanızı rica ediyorum. Allah *(cc)* yardımcınız olsun. Sizi rahmeti ve inayetiyle kuşatsın.

52. *Bk. Zadu'l Mesir fi ilmi'l Tefsir*
53. *16/Nahl, 91-92*
54. *16/Nahl, 94*
55. *Buhari, 6133; Müslim, 2998*

MÜSLÜMANLIK, EVLİYÂCILIKLA NASIL YAPILANDIRILDI?

Feriduddîn AYDIN

Evliyâcılıkta tasarlanan temel sembol, "veli" olarak nitelenen kişiliktir. Bu kişiliğe kazandırılan vasıflar çok mühimdir. Her şeyden önce ona veliliğin niçin ve nasıl verildiğini bilmek gerekir. Bunun için sadece şu soru bile bir anahtar oluşturabilir: "Evliyâdan" biri olarak ünlenmiş herhangi bir kimsenin, hayatında bir kez bile: "Ben veliyim, ben evliyâdan biriyim, ben arif-i billâh'ım ya da ben keşif ve kerâmet sahibi yüce bir şahsiyetim..." dediği veya benzer bir ifade kullandığı acaba kanıtlanmış mıdır?

Çeşitli münasebetlerle ifade edildiği gibi; -aslında- **Müslümanlık**, İslâm'ın zaman içinde tedricen aşındırılmasıyla son olarak aldığı şekil değil, tam aksine tasavvuf, **tarikatçılık** ve **evliyâcılık** üçgeni üzerinde kurulmuş (İslâm'dan bağımsız), dinsel bir yapıdır.

Şu hâlde hiç tereddüt etmeden; **evliyâcılık**, Türk Müslümanlığını besleyen üç temel kaynaktan biridir, diyebiliriz. Bu kaynağın peydahlanmasını, oldukça önemli bir temel nedene bağlamak mümkündür: **Kimlik arayışı!** Bu arayış, Türklerin İslâm'la tanışmaya başladıkları tarihten günümüze kadar aralıksız devam etmiş, günümüzde ise hız kazanmıştır. Dolayısıyla taşıdığı önemin buradan kaynaklandığını vurgulamak gerekir.

Bu arayış ile evliyâcılık arasındaki ilgiyi bulabilmek, Türk insanının vicdanındaki gizli bir ıstırabı anlamaya bağlıdır. Ancak bunu başarmak pek de kolay değildir. Çünkü yüzyıllardır bu konuda ancak birileri, ağzından şu sözleri kaçırabilmiştir:

"Velâyet, fenâya varmış kimsenin hâlidir. Nübuvvet mertebesinden uludur. Bazı enbiya hazerâtı velâyete de sahip olmuşlardır. Lakin her velîde nübuvvet-i tarifiyye veya tebliğiyye mevcûd olagelmiştir."[1]

Bu korkunç sözler o kadar ustaca örülmüştür ki; bugün -(**akaid, tefsir, fıkıh** ve **hadis**) olarak bilinen temel İslâmi ilimlerde- kapsamlı bir akade-

1. *Hasan Lütfü Şuşud, İslâm Tasavvufunda Menakıb-ı Evliyâ, s. 163 İstanbul-1958*

Üzerinde durulması gereken önemli bir husus vardır ki o da; -"gavs", "kutup", "veli", "evliyâ", "Allah dostu" ya da "yatır" diye ünlenmiş (daha doğrusu ünlendirilmiş) hiç kimse hayattayken, velilik iddiasında bulunmamış olmasına rağmen- bu rütbenin onlara insanlar tarafından verilmiş olmasıdır. Tabiatıyla bu rütbelendirmenin de yine Kitap ve Sünnet'te herhangi bir dayanağı bulunmamaktadır. İşte evliyâcılığın temelsizliği ve bu akımın bütün sırları böylece -çok kısa yoldan- gözler önüne serilmektedir.

mik birikime ve geniş bir kültüre sahip olmayan ve tabiatıyla **Arapça'yı** çok iyi bilmeyen kimse bu dört cümleden neyin amaçlandığını kolayca keşfedemez. Ancak -çok özet ve nispeten girift olmasına rağmen- bu ifade, evliyâcılığın temelindeki niyetin ne kadar tehlikeli olduğuna işaret etmektedir. Bu sözlerin, günümüzün insanı için ağdalı ve muğlak olması, Türkiye'deki yoğun kimlik arayışının sırrını öğrenmeyi büyük ölçüde engellemektedir. Ancak Türk olduğuna inanan hemen her insanın, kökenine karşı beslediği aidiyet duygularını kışkırtan bütün bahanelerin arkasında, -yukarıdaki sözlerin derinliklerinde saklı- bir hasretin, bir hayıflanmanın varlığına ihtimal vermek gerekir.

Günümüzde -ne yazık ki ortam müsait olmadığı için- yukarıdaki ifade üzerinde daha fazla durmanın doğru olmadığı takdir edilmelidir. Bu nedenle evliyâcılık akımının temelindeki niyet ve amacı bir kenara bırakarak, bu yolda sarf edilen gayretler üzerinde durmak daha uygun olacaktır.

Bilindiği üzere evliyâcılıkta tasarlanan temel sembol, *"veli"* olarak nitelenen kişiliktir. Bu kişiliğe kazandırılan vasıflar çok mühimdir. Her şeyden önce ona veliliğin niçin ve nasıl verildiğini bilmek gerekir. Bunun için sadece şu soru bile bir anahtar oluşturabilir: *"Evliyâdan"* biri olarak ünlenmiş herhangi bir kimsenin, hayatında bir kez bile: ***"Ben veliyim, ben evliyâdan biriyim, ben arif-i billâh'ım ya da ben keşif ve kerâmet sahibi yüce bir şahsiyetim…"*** dediği veya benzer bir ifade kullandığı acaba kanıtlanmış mıdır?

Şu hâlde Müslümanlar, madem ki peygamberlerle veliler arasında çok sıkça ilgi kurmaktadırlar, örneğin *"Evliyânın hâl ve gidişatta peygamberlere benzediklerini"* ileri sürmektedirler; öyle ise -bunun gerçek olup olmadığını anlayabilmek için- bu iki farklı kişilik arasında şöyle kısa bir karşılaştırma yapmakta yarar vardır:

Meselâ, Şair **Orhan Veli Kanık** gibi adı (**Veli**) olan kimselerden başka birilerinin (Sûfî terminolojisindeki "***veli***" anlamında) "***Ben veliyim.***" dediğine -literatürde- rastlanmamıştır. Muhtemelen çıkmış, aykırı fakat cılız bazı sesler bu gerçeği gölgeleyemez. Oysa üç peygamberin, -kavimlerine hitaben- çok açık bir ifade ile *"Ben size gönderilmiş Allah'ın elçisiyim"* dediği Kur'ân-ı Kerîm'de geçmektedir.[2] Peki neden velilerden hiç kimse örneğin "***Ben evliyâdan biriyim***." diye bir iddiada bulunmamıştır? Bu soruya birçok kimseler (kendilerince) bir takım cevaplar yakıştırabilirler. Bu cevapların hiç birine Kitap ve Sünnette herhangi bir dayanak bulunamayacağı için, üzerinde durmaya gerek yoktur. Ancak üzerinde durulması gereken önemli bir husus vardır ki o da; -"***gavs***", "***kutup***", "***veli***", "***evliyâ***", "***Allah dostu***" ya da "***yatır***" diye ünlenmiş (daha doğrusu ünlendirilmiş) hiç kimse hayattayken, velilik iddiasında bulunmamış olmasına rağmen- bu rütbenin onlara insanlar tarafından verilmiş olmasıdır. Tabiatıyla bu rütbelendirmenin de yine Kitap ve Sünnet'te herhangi bir dayanağı bulunmamaktadır. İşte evliyâcılığın temelsizliği ve bu akımın bütün sırları böylece -çok kısa yoldan- gözler önüne serilmektedir.

---

2. *Bu üç Peygamber:* ***Muhammed*** *(sav),* ***Musa*** *ve* ***İsa****'dır (as). Bkz. El-A'raf/158; es-Saff/5,6. Her üçünün de ifadesi aynıdır:*

"إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ"

İslam'a göre kimlerin evliyadan sayılacağı **Kur'ân-ı Kerim'**de, Yunus Sûresi'nin 62 ve 63. ayetlerinde özetlenmiştir. Sadece iki sıfatla nitelenmişlerdir: 1. İman etmiş olmak, 2. Takva sahibi olmak. (yani, Allah'ın emir ve yasaklarını çiğnememek) Müslümanlıkta ise veli, âdeta bir *"**superman**"*dır.[3] Onun için zaman ve mekân mefhumu yoktur. Evliyacılık, bu inanç üzerinde örülmüş ve **kerâmetçilik** üzerine kurulmuştur.

Bu ilgiyle belirtmekte yarar vardır; bir veli için ne kadar kerâmet üretilirse o veli o kadar ünlenir, düşüncesiyle (genelde) çağdaş velilerin mürit ve hayranları birbirleriyle, kerâmet üretme yarışına girmiş olmalıdırlar. Nitekim (Müslimler şöyle dursun), bizzat Müslümanlar -özeleştiri olarak- şu yaygın söylemi her münasebette tekrar ederler: ***"Şeyh uçmaz, mürit uçurur."*** Ünlendirme amaçlı bu tür yarışların sonucu olarak, tabiatıyla velilerden bazıları ünlenirken öbürleri sönük kalmış ya da büsbütün silinmişlerdir. Şöhreti çok fazla yayılan velinin, bir de üzerine türbe inşa edilmiştir. Bu suretle **türbecilik** geleneği yaygınlık kazanmıştır. Müslümanlar arasında, faniyi ilahlaştırma çabaları böylece müesseseleşmiştir. Eski dinlerin devamı olarak, Müslümanlıktaki çok tanrıcılığın oluşumu bu şekilde özetlenebilir.

Müslümanlar tarafından, -menâkıbnâme ve tabakât adı altında, evliyâ kerâmetleri üzerine- birçok eser yazılmıştır.[4] Bu hikâyelerin, **Kitap** ve **Sünnet'in** ruhuna ne kadar uygun oldukları ya da bu evliyânın peygamberlere ne kadar benzedikleri, -İslâm'ın iki temel kaynağı olan- **Kur'ân-ı Kerim**'e ve **Kutub-i sitte'ye**[5] başvurularak tespit edilebilir. Ancak bu işlemi yapmak isteyenlerin hem çok büyük bir bilgi birikimine sahip olmaları hem de uzun zaman alacak bir uğraş gerektirir. Bunun yerine, birkaç kerâmet hikâyesini okumak bile yeterli bir fikir verecektir.

1. Asırlar önce Arapça kaleme alınmış ünlü kerâmetçilik kaynaklarından birinde **İbrahim bin Edhem** hakkında şöyle bir hikâye yer almaktadır:

"İbrahim bin Edhem'in, -bir gün- bir tek dinar paraya ihtiyacı oldu, sahildeydi. Allah'a dua etti. Bir anda balıklar hareketlendi. Her balığın ağzında bir dinar para vardı. İbrahim, bunlardan yalnızca bir tek dinar aldı."[6]

2. Tarikatçılar tarafında "***İmam-ı Rabbanî***" unvanıyla meşhur edilen Hintli bir spiritüalist için şöyle bir kerâmet anlatılır:

"İmam-ı Rabbanî'nin şöhreti yayılıp uyanları çoğalınca, onu çekemeyen hasetçiler sultana şikayet ederek aleyhinde çekiştirdiler (Hindistan'da). Sultan da onu hapsettirdi. Üç yıl hapiste kaldıktan sonra serbest bırakıldı. Serbest bırakılması da şöyle olmuştu: Zindan her taraftan sağlam koruma ve güçlü nöbetçilerle çevrili olduğu halde, İmam Hazretleri Cuma namazı için dışarı çıkarak namazı kılıp yerine dönüyor, nereden çıkıp gittiğini ise bilemiyorlardı. Onun bu kerâmetli hâlini gördükleri zaman hapisten çıkarıp serbest bırakmışlardı."[7]

---

3. *Yüksek güç, uçma kabiliyeti ve başka üstün güçlere sahip bir karakter.*
4. *Bunlardan özellikle Arapça kaleme alınmış şu üç kitap büyük rağbet görmüştür. Yazarlarıyla birlikte adları şöyledir:*

1. أبو القاسم هبة الله بن الحسن الطبري اللاّلكائي (ت. ه814.)، كرامات الأولياء.

2. أبو محمد الحسن بن محمد بن الحسن الخلاّل (ت. ه934.)، كرامات الأولياء.

3.يوسف بن إسماعيل النبهاني (ت. ه0531.)، جامع كرامات الأولياء

5. *"**Altı Kitap**" anlamına gelen **Kutub-i Sitte**; uzmanlar tarafından oldukça dakik bir sistemle derlenmiş olan Muhammed'in (sav) hadislerinin kaynaklarıdır. İslâm'ın Kur'ân-ı Kerîm'den sonra ikinci temel kaynağını oluşturur. Kaybolmadan zamanında zaptedilen hadisler, bu eserlerde kalıcılık kazanarak İslâm'ın sağlam kalmasında belgesel birer kanıt oluşturdular. Bu kaynaklar ve derleyicileri, "Sünnet inkârcıları" olarak -yakın geçmişte- ortaya çıkan bir güruh tarafından ağır dille eleştirilmektedirler. İslâm'a karşı, Müslümanlığı kışkırtıcı bir araç olarak kullanılan Sünnet inkârcılığı mevcut dinsel kaosu daha karmaşık hale getirmektedir. Kutub-i Sitte'nin ve derleyicilerinin adları, -önem sırasına göre- şöyledir:*

أبو عبد الله محمد بن إسماعيل بن إبراهيم البخاري (ت. 968/652)، صحيح البخاري

مسلم بن الحجاج القشيري النيسابوري (ت. 138/612) صَحِيحُ مُسْلِم

أبو داود سليمان بن الأشعث الأزدي السجستاني (ت. 888/572) السنن

محمد بن عيسى السلمي الترمذي (ت. 298/972) السنن

أحمد بن شعيب النسئي (ت. 519/303) السنن

محمد بن يزيد الربعي القزويني، ابن ماجه (ت. 688/372) السنن

6. *Kaynak:*

أبو القاسم هبة الله بن الحسن الطبري اللاّلكائي، كرامات الأولياء.

Sayfa/265, El-Mektebetu'l-İslâmiyye, Kahire-2010.

7. *Kaynak:*

يوسف بن إسماعيل النبهاني، جامع كرامات الأولياء

sayfa/1/556.

3. Günümüzde yaşayan bir Türk gazeteci, köşe yazısında, bir kerâmet hikâyesini şöyle anlatmaktadır.

"Bir gün bazı insanlar, Hasan Harakani Hazretlerinin evine onu ziyarete gittiler. Gelip kapısını çaldılar. Kapıyı Şeyh'in hanımı açtı ve kendilerine Hasan Harakani'nin evde olmadığını, dağa odun kesmeye gittiğini söyledi.

Misafirler, gelmişken kendisini görmeden dönmek istemediklerinden, Şeyh'in gittiği dağa doğru yol aldılar. Bir müddet sonra bir de ne görsünler(!); Şeyh, bir aslanın üzerine ata biner gibi binmiş. Eline de bir yılanı kırbaç olarak almış, kendilerine doğru geliyor. Sormuşlar, 'Şeyhim bu ne hâl?' O da demiş ki;

'Evdekine (hanımın bana yaptıklarına) sabrettim de onun karşılığı Allah bu gördüğünüz hâli bana nasip etti (!)' " [8]

Bu hikâyeyi nakleden yazar **Nevzat Laleli**, üç muhtemel nedeni sıraladıktan sonra aynen şu ifadeyi kullanıyor:

"Bu ve benzeri hiçbir gerekçenin böyle abartılmış bir hikâyeyi anlatmak için bize ruhsat vermez."

Büyük olasılıkla, Müslümanlık ile İslâm'ı birbirinden ayırt edemeyen; yukarıdaki (düşük) cümlesinden, Türk dil kuralları hakkında yeterli bilgilere bile sahip olmadığı anlaşılan yazar, kısıtlı kültürüne rağmen kerâmetçiliği eleştirmektedir. Bu, bir Müslümanın özeleştirisi olarak; Müslümanlığın hem ne derece kuralsız ve sınırsız bir din olduğuna hem de bu dinin İslâm'la hiçbir surette ilişkilendirilemeyeceğine işaret eden yüzlerce (belki binlerce) kanıttan biridir.

Bu tespiti daha da güçlendiren başka bir nokta da var; yazar, büyük bir saygıyla andığı son dönem Nakşbendî şeyhlerinden **Mehmet Zahit Kotku**'nun aşağıdaki sözlerini nakledererek kerâmetçiliğe karşı olumsuz kanaatini -sözde- delille açıklamak istiyor. Kotku'nun sözleri şöyledir:

"Bazı insanları uçuruyorlar, kaçırıyorlar. Bunlar nefsin aldatıcı oyunlarıdır. Sen kendini Allah'a sevdirebiliyor musun? İşte bütün mesele budur."

İyi de bu sözleri söyleyen aynı **Mehmet Zahit Kotku**, yazdığı bir kitapta -kendini yalanlarcasına- şu ifadeyi kullanıyor:

"Bu tarikde şeyh, kemâl-i marifet ile mütehakkık olursa, ifâzada *(yardım etme konusunda)* ***ölü ile diri müsavi olurlar.*** *"* [9] Kotku'nun başka bir ifadesi de şöyledir:

"Mürîd nefsini dünya alakalarından sıyırıp, kuyûdât-ı tabi'ıyyeden içini boşaltır ve kalbini ulûm ve nükûşdan ve havâtır-ı kevniyyeden temizler, sonra o meyyitin ruhâniyetinden feyiz alıncaya kadar o nuru kalbinde saklar; muhafaza eder. Eğer râbıta meyyitin kabrinin yanında olursa, o kabrin sahibine selâm vermek lazımdır. Kabrin sağ ayak tarafına durur. Bir fatiha üç ihlâs ve bir âyet'ül-Kürsî okuyup sevabını o mevtânın ruhuna hediye eder. Sonra ruhâniyetine teveccüh edip istifâze eder. Nitekim *(sav)* ***efendimiz hazretleri 'İşlerinizde güçlükle karşılaştığınız; kararsız olduğunuz zaman, kabir ehlinden yardım isteyiniz.' buyurdular."*** [10]

Bu sözlerin, Peygamber'e *(sav)* ait olduğunu ileri sürmek, hakikaten büyük bir cüret meselesidir. Önemli bir kitlenin saygı duyduğu bir kişi tarafından bu sözlerin Muhammed'e *(sav)* pervasızca mal edilmiş olması, -hem bu şahsın hem Müslümanların hem de bağlısı oldukları- **Müslümanlık** adındaki dinin, -evliyâcılıkla, kerâmetçilikle ve ölücülükle- ne hâle düşürüldüğü, bir ibret tablosu olarak ortadadır. Dolayısıyla bütün bu çelişkilere vakıf olduktan sonra Müslümanlığı İslâm ile ilişkilendirmek, tarifi imkânsız bir zavallılıktır.

مركو أهل السنة,

Gujrat-Hindistan-2001

8. *Nevzat Laleli, Bizim Anadolu Gazetesi, 10.03.2018*

9. *Mehmed Zâhid Kotku (H. 1313/M. 1897-H. 1401/M. 1980), Tasavvufî Ahlâk, 2/272*

10. *M. Z. K. Tasavvufî Ahlâk, s. 2/272*

"Bu yakışıksız sözlerin, Peygamber'e (sav) ait olduğunu ileri sürecek kadar çığırdan çıkmış olanlar, elbette ki bu suretle hem kişiliklerini hem de öncülüğünü yaptıkları tarîkatın iç yüzünü bütün çıplaklığıyla ortaya koymuşlardır. Burada söylenebilecek tek şey, bu gibi kimselerin peşinden giden insanlara Peygamber'in (sav) şu sözünü hatırlatmaktır: "Kim, benim adıma yalan uydurursa, yerini cehennemde hazırlasın!" (Bkz. İmam Buhârî -Muhammed b. İsmail-, Sahîh'ul-Buhârî C. I, İstanbul-1315 s. 36; İmam Muslim -Muslim b. Hajjâj el-Quşeyrî-, Sahhih'u Muslim, C. I, s. 10) Bkz. Feriduddin AYDIN, Tarikatta Rabıta ve Nakşbendîlik s. 26

Ayrıca: "Yukarıdaki ağdalı anlatım, büyük ihtimalle ***Abdulhakîm Arvâsî****'nin,* ***Râbıta-i Şerîfe*** *adlı kitabından küçük bir değişiklikle ve biraz da sadeleştirilerek neredeyse aynen kopya edilmiştir. Ancak bu izlenimi uyandırmamak için yazı, alıntıyı yapan* ***Mehmed Zâhid Kotku*** *tarafından tırnak içine alınmamıştır. Adı geçen kitapçık, bugünkü nesil tarafından anlaşılmamaktadır. Okuyanları büyülemek için böyle çetrefil bir üslup kullanıldığı olasılığı büyüktür." Bkz. Feriduddin AYDIN, Tarikatta Rabıta ve Nakşbendîlik s. 26*

DÜNYAYI DÜZELTMEK İÇİN

Adam, bir haftanın yorgunluğundan sonra, pazar sabahı kalktığında keyifle eline gazetesini aldı ve bütün gün miskinlik yapıp evde oturacağını hayal etmeye başladı. Tam bunları düşünürken, oğlu koşarak geldi ve parka ne zaman gideceklerini sordu. Baba, oğluna söz vermişti; bu hafta sonu parka götürecekti onu, ama hiç dışarıya çıkmak istemediğinden bir bahane uydurması gerekiyordu. Sonra gazetenin promosyon olarak dağıttığı dünya haritası gözüne ilişti. Önce dünya haritasını küçük parçalara ayırdı ve oğluna uzattı: "Eğer bu haritayı düzeltebilirsen, seni parka götüreceğim!" dedi. Sonra düşündü: "Oh be, kurtuldum! En iyi coğrafya profesörünü bile getirsen, bu haritayı akşama kadar düzeltemez!" Aradan on dakika geçtikten sonra oğlu babasının yanına koşarak geldi: "Babacığım, haritayı düzelttim. Artık parka gidebiliriz!" dedi. Adam önce inanamadı ve görmek istedi. Gördüğünde de hayretler içindeydi ve oğluna bunu nasıl yaptığını sordu. Çocuk şu hikmetli açıklamayı yaptı: "Bana verdiğin haritanın arkasında bir insan resmi vardı. İnsanı düzelttiğim zaman dünya kendiliğinden düzelmişti!"

O'NDAN BİLMELİ!

Özcan YILDIRIM
ozcanyildirim@tevhiddergisi.net

İlmen gelişir; zekâsından ileri geldiğini düşünür. Kazanan bir tüccardır; başarısını ticari bilgisine, tecrübesine dayandırır. Doğrudur, bunlar elzemdir; fakat başarının asıl kaynağının Allah olduğu unutulmamalıdır. Allah tevfik vermişse muvaffaktır kişi. Allah ilim vermişse ilim sahibidir.

بِسْمِ اِللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

اِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذي خَلَقَ(1) خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ(2) اِقْرَأْ وَرَبُّكَ الْاَكْرَمُ(3)

اَلَّذي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ(4) عَلَّمَ الْاِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ(5)

Er-Rahman ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum.)

1. Yaratan Rabbinin adıyla oku!
2. O, insanı bir kan pıhtısından yarattı.
3. Oku! Rabbin kerem sahibidir.
4. O ki kalemle (yazmayı) öğretendir.
5. İnsana bilmediğini öğretti.[1]

---

1. 9/Alak, 1-5

Allah'a hamd, Resûlü'ne salât ve selam olsun.

Nebi *(sav)* Hira Mağarası'nda bir hadise ile yüz yüze gelmiş ve o dar mekândan; önce Arap yarımadasının, ardından da dünyanın seyrini kıyamete değin değiştirecek vahyin nuru saçılmıştı. Nebi'nin *(sav)* karşılaştığı bu olay ile ilgili bir kaç kelam daha edeceğiz bu yazımızda.

Allah Resûlü *(sav)* toplumda saygın bir pozisyonda idi. Aynı zamanda ümmi idi. Yani okuma yazma bilmiyordu.

"Onlar ki yanlarında bulunan Tevrat ve İncil'de yazılı olarak (sıfatlarını) buldukları ümmi olan Resûl Nebi'ye uyarlar." [2]

"De ki: 'Ey insanlar! Şüphesiz ki ben, Allah'ın tümünüze (yolladığı) Resûlü'yüm. O (Allah ki) göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği O'na aittir. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. Diriltir ve öldürür. Allah'a ve Resûlü olan ümmi Nebi'ye iman edin. O (Nebi), Allah'a ve O'nun kelimelerine iman eder. Ona uyun ki hidayet bulasınız.' " [3]

"Sen, bundan önce kitap okuyor değildin. Hem onu sağ elinle de yazmıyordun. (Öyle olsaydı) işte o zaman batıl ehli şüpheye düşerdi." [4]

"De ki: 'Şayet Allah dileseydi onu size okumazdım. Ve (Allah) size onu bildirmezdi. O (Kur'ân inmeden) önce de bir ömür aranızda yaşadım. Akletmez misiniz?' " [5]

"Böylece sana emrimizden bir ruh/Kur'ân vahyettik. Sen Kitab'ın ve imanın ne olduğunu bilmezdin. Fakat biz onu, kullarımızdan dilediğimizi kendisiyle hidayet ettiğimiz bir nur kıldık. Şüphesiz ki sen, dosdoğru yola iletirsin." [6]

Kur'ân, Resûl'ün *(sav)* ümmi olduğunun altını çizer. Ümmi olan birinin kimsenin bilmediklerini bilmesi ise kesinlikle hayret vericidir. Arap dilinin altın çağını yaşadığı ve şairlerin vitrin olduğu bir dönemde okuma yazma bilmeyen birinin; nesirler bir tarafa, şiirleri ve sahiplerini aciz bırakan sözler söylemesi başlı başına bir mucizedir. Nitekim bu sözler boş ve anlamsız olmadığı gibi, yapmadıklarını söyleyen[7] bir profil de karşılarında yoktu. Allah'ın *(cc)* ayetlerini okuyup onları cahiliyeden arındırmış, Kitab'ı ve hikmeti öğretmiş[8] ve asırlara meydan okuyan eşsiz bir medeniyet inşa etmiştir.

Resûl'ün *(sav)* ümmi olmasına karşın *"Oku!"* denilmişti. Bundan sonraki her ilim/bilgi, Allah'ın *(cc)* öğretmesi ile olacaktı. Resûl'ün ortaya koyduğu her eylem, Allah'ın yardımı/nusreti ile olacaktır ve bu öğreti, Resûl özelinde ümmete, tüm insanlığa öğretilmektedir.

İnsani zafiyetlerimizden biri, başarının, ve güzelliğin kendimizden kaynaklı olduğuna inanmaktır. Allah (cc) kulun amel yapmasını ister. Bu, imanın sağlaması, hatta ta kendisidir. Amelin sonucu, getirisi, semeresi ise Allah'ın elindedir.

Burada bir şeylerin hatırımıza düşmesi, canlanması gerekiyor. İnsani zafiyetlerimizden biri, başarının, ve güzelliğin kendimizden kaynaklı olduğuna inanmaktır. Allah *(cc)* kulun amel yapmasını ister. Bu, imanın sağlaması, hatta ta kendisidir. Amelin sonucu, getirisi, semeresi ise Allah'ın elindedir. Bu gerçeğin bilinmesine karşın unuturuz, muvaffakiyetin/başarının Allah'tan oluşunu. Resûller, medeniyetler inşa etmelerine ve misyonlarını en güzel şekilde

2. 7/A'râf, 157
3. 7/A'râf, 158
4. 29/Ankebût, 48
5. 10/Yûnus, 16
6. 42/Şûrâ, 52

7. "Şairlere ise azgınlar uymaktadır. Onların her vadide şuursuzca dolandığını görmedin mi? Ve onlar, yapmadıkları şeyleri (yapmış gibi) söylüyorlar." (26/Şuarâ, 224-226)
8. "Andolsun ki Allah müminlerin içinde, kendilerinden olan bir Resûl göndermekle onlara iyilikte bulunmuştur. Onlara O'nun ayetlerini okur, onları arındırır ve onlara Kitab'ı ve hikmeti öğretir. Hiç şüphesiz, (Resûl gelmeden) önce apaçık bir sapıklık içindeydiler." (3/Âl-i İmran, 164)

İnsan, takdir edilme ve beğenilme arzusu üzerine yaratılmıştır. Konforlu bir yerde iş yapmak, ayak işi olarak görülen işten daha sevimlidir ona. Vitrinde olmak, mutfak kısmından yeğdir.
Nefsindeki bu güdüyü dürten, besleyen ve büyüten işlerinin olmasını ister. Yaptığı işin beğenilmesi de onu mutlu eder.

yerine getirmelerine rağmen başarıyı Allah'a izafe etmişlerdir:

"Demişti ki: 'Ey kavmim! Görüşünüz nedir? (Söylesenize!) Şayet ben, Rabbimden bir belge/delil üzereysem ve beni kendi tarafından güzel bir rızıkla mükâfatlandırmışsa ben, size yasakladığım şeylere (kendim uymayarak) size muhalefet etmek istemiyorum. Tek amacım, gücüm yettiğince ıslah etmektir. ***Benim başarım, ancak Allah'ın izniyledir.*** *Ben, O'na tevekkül ettim ve yalnızca O'na yönelirim.' "* [9]

İnsan, takdir edilme ve beğenilme arzusu üzerine yaratılmıştır. Konforlu bir yerde iş yapmak, ayak işi olarak görülen işten daha sevimlidir ona. Vitrinde olmak, mutfak kısmından yeğdir. Nefsindeki bu güdüyü dürten, besleyen ve büyüten işlerinin olmasını ister. Yaptığı işin beğenilmesi de onu mutlu eder.

Ne ki asıl yer, merciyi unuttuğu anda ters yüz olur. İlmen gelişir; zekâsından ileri geldiğini düşünür. Kazanan bir tüccardır; başarısını ticari bilgisine, tecrübesine dayandırır. Doğrudur, bunlar elzemdir; fakat başarının asıl kaynağının Allah *(cc)* olduğu unutulmamalıdır. Allah tevfik vermişse muvaffaktır kişi. Allah ilim vermişse ilim sahibidir. *"Seni tüm noksanlıktan tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka bir ilmimiz yoktur."* [10] ayeti de bu ilkeyi destekler.

Kur'ân, insanın haddini bilmesini ister. Bir çok yerde. Bazen direkt bazen olaylar üzerinden mesaj verir. Nitekim bu surede de bunu görürüz.

"Asla! Hiç şüphesiz, insan azgınlaşır. Kendini müstağni (kimseye ihtiyacı olmayan, kendisine yeten) olarak gördüğünde." [11]

Karun da bu bağlamda verilenle şımaran, edindiği serveti kendi bilgisine dayandıran bir prototip olarak önümüzde durmaktadır.

"Şüphesiz ki Karun, Musa'nın kavmindendi. (Fakat) onlara karşı haddi aşıp azgınlaşmıştı. Biz ona öylesine (çok) hazine verdik ki onun anahtarları dahi kuvvetli/kalabalık bir topluluğa ağır gelirdi. Hani kavmi ona: 'Şımarıp böbürlenme. Çünkü Allah şımarıp böbürlenenleri sevmez.' demişti. 'Allah'ın sana verdikleriyle ahiret yurdunu kazanmaya çalış, dünyadaki nasibini de unutma. Allah'ın sana ihsanda bulunduğu gibi sen de iyilik yap. Yeryüzünde bozgunculuk isteme. Çünkü Allah, bozguncuları sevmez.' (demişti.) ***Dedi ki: 'Bu (servet), bende var olan bilgi/tecrübe/maharet sebebiyle bana verilmiştir.'*** *Bilmez mi ki Allah ondan önce kendisinden daha güçlü ve yığdıkları servet çok daha fazla olan kimseleri helak etmiştir. Mücrimlerden günahları sorulmaz."* [12]

Peki, sonu ne oldu?

"Onu da konağını da yerin dibine geçirdik. Allah'a karşı ona yardım edecek bir topluluğu olmadı. Hem kendi kendisine de yardım edenlerden değildi." [13]

Sadece azgınların kötü akıbeti üzerinden değil; güzide sahabenin bir an kemmiyetlerine ve güçlerine güvendiği anda Allah'ın yardımının, üzerlerinden kalkmasından da bir örnek koyar önümüze Kur'ân.

9. 11/Hûd, 88
10. 2/Bakara, 32
11. 96/Alak, 6-7
12. 28/Kasas, 76-78
13. 28/Kasas, 81

"Andolsun ki Allah, birçok yerde size yardım etti. Huneyn gününde de (yardım etmişti). Hani sayıca çokluğunuz hoşunuza gitmiş fakat size bir şey de sağlamamıştı. Yeryüzü tüm genişliğine rağmen size dar gelmiş, sonra da arkanızı dönüp kaçmıştınız. Sonra Allah, Resûlü'nün ve müminlerin üzerine (onlara güven veren ve kalplerini yatıştıran) sekineti indirmişti. Görmediğiniz orduları da indirmiş ve kâfirlere azap etmişti. Bu, kâfirlerin cezasıdır." [14]

Güç, Allah'ın yardımı ile güçtür. Zafer, Allah'ın yardımı ile zaferdir.[15] Şahısların, komutanların, liderlerin, âlimlerin vs. kabiliyetleri bu ilkeyi değiştirmez. Bazen başarıyı, zaferi, kazancı vb. o şahsın üstün niteliklerine bağlayıp, bu ilkeyi göz ardı ederiz. Oysa biz biliyoruz ki Ömer *(ra)*, Halid b. Velid'i *"Halk zaferi senden biliyor, oysa ben biliyorum ki bu zaferi bize ihsan eden Allah'tır."* sözleriyle ordunun başından alıp asker yapmıştır.

Allah'ın *(cc)* verdiği bu nimetler şükür vesilesi olmalı. Birer imtihan/sınama olma ihtimali de hatırımızdan çıkmamalı, ilim, mal, kuvvet, iktidar, başarı vs... Her biri haddi zatında imtihan. Şükür mü edeceğiz? Nankör mü olacağız?

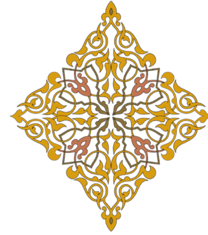
"(Süleyman) dedi ki: 'Ey ileri gelenler! Onlar bana Müslimler/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullar olarak gelmeden önce, hanginiz bana onun tahtını getirebilir?'

Cinlerden bir ifrit dedi ki: 'Sen daha yerinden kalkmadan onu sana getirebilirim. Şüphesiz ki ben, (bu işi halledecek kadar) güçlü ve güvenilir biriyim.' Yanında Kitap'tan ilim bulunan kimse dedi ki: 'Göz açıp kapayıncaya kadar onu sana getirebilirim.' (Tahtı) yanında yerleşmiş görünce: ***'Bu, Rabbimin ihsan ve lütfudur. Şükür mü edeceğim yoksa nankörlük mü edeceğim diye beni sınamak için yaptı.*** *Kim de şükrederse kendi yararına şükretmiş olur. Kim de nankörlük ederse şüphesiz benim Rabbim (kimseye muhtaç olmayan, her şeyin kendisine muhtaç olduğu) Ğaniy, (cömert, ihsanı bol olan) Kerîm'dir.' "* [16]

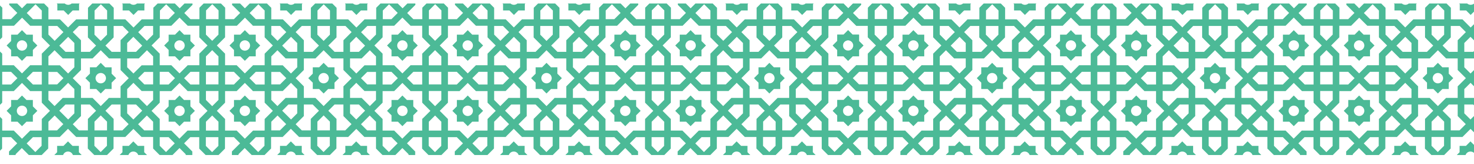
"İnsana bir zarar dokunduğunda bize dua eder. Sonra tarafımızdan ona bir nimet verdiğimizde: 'O bana, bendeki bilgiden dolayı verildi (ya da Allah ona layık olduğumu bildiği için verdi).' der. (Hayır, öyle değil!) Bilakis o, bir fitnedir/imtihandır. Fakat onların çoğu bilmezler." [17]

Nimetler bizi kuşatmış olabilir. Davet yolunda başarıları görüyor, yıllar öncesinde ektiğimiz tohumlar filizleniyor hatta meyvesini müjdeleyen çiçeklerinin açtığını görebiliriz. Bu durum avuçlarımızı daha fazla semaya kaldırmamıza; dizlerimizi ve alınlarımızı daha fazla nasırlaştırmamıza, ayaklarımızı daha fazla toza bulamamıza sevk etmeli. Ayağımıza batan dikenlere, ellerimize vurulan kelepçelere, gökyüzünün bir avuç dikenli tellerle daraltılmasına, kirpiklerimizin nemli oluşuna aldırış etmemeli. Dışımızda cereyan eden olayları güzele, hayra yormalı ve afiyet dilemeli. Önce kendimizi imar etmeli. Amel etmeli, zaferi O'ndan bilmeli ve işleri O'na tevdi etmeliyiz. İbni Rüşd'ün deyişiyle, *"Yumurta dıştan bir güçle kırılsa yaşam son bulur. İçten bir güçle kırılsa yaşam başlar; zira sahih dönüşümler hep içten gelir."*

"Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun."

14. 9/Tevbe 25-26
15. "… Yardım/zafer yalnızca (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi) El-Hakîm olan Allah katındandır." (3/Âl-i İmran 126)
16. 27/Neml 38-40
17. 39/Zümer, 4

Ebu Derda, Dimeşk Mescidi'nin merdivenleri üzerinde ayağa kalktı ve insanlara şöyle hitap etti:

"Ey Dimeşk ehli! Sizin için nasihatçi olan bir kardeşinizi dinlemez misiniz? Şüphesiz ki sizden öncekiler çok dünyalık topluyor, sapasağlam binalar yapıyor ve uzun uzun emeller kuruyordu. Sonra onların topladıkları harap, binaları mezar ve emelleri de bir aldanış oldu." [1]

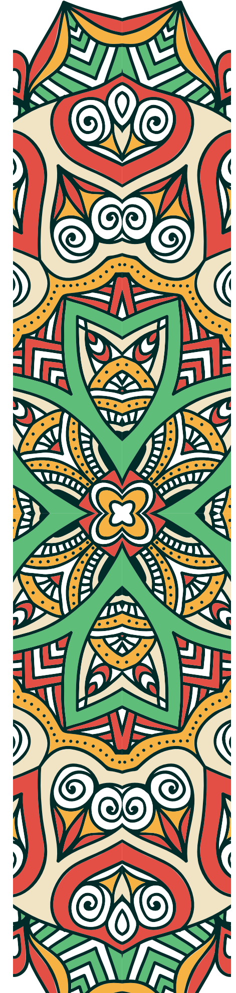

1. *İbni Ebi Şeybe, Hilyetu'l Evliya*

ABDULLAH BİN CAHŞ SERİYYESİ

Enes YELGÜN
enesyelgun@tevhiddergisi.net

Asıl mesele ise Allah'ın kâfirlerin propagandalarına karşı uygulanmasını istediği kaidedir. Müslim hata yapabilir, yaparsa onun hata olduğunu söyleriz; ama daha ileri gitmeyiz. Asıl konuşacağımız mevzu, bu hatanın çok daha fazlasını yapan müşriklerin fiilleridir.

Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a, salât ve selam O'nun Resûlü'ne olsun.

Allah Resûlü *(sav)* Medine'ye hicret ettikten sonra Müslimlere savaş izni verildi ve seriyyeler/gazveler başladı. Her seriyye kendi içerisinde dersler barındırır. Geçen yazımızda umumen seriyyelerin hikmetlerini anlatmıştık. Bu yazımızda ise önemine binaen hususi olarak bir seriyyeden bahsetmek istiyoruz.

Allah Resûlü *(sav)* hicretin 2. yılının Receb ayında bir grup sahabeyi gözlem yapması için Nahle mıntıkasına gönderdi. Hadise siyer kitaplarında şu şekilde nakledilmektedir:

"Allah Resûlü (sav) Abdullah b. Cahş'ı (Hicretin ikinci yılı) Receb ayında Bedir'den Makfele'ye gönderdi. Onunla birlikte içlerinde hiçbir Ensar olmayan, muhacirlerden sekiz kişi gönderdi. Ona bir mektup yazdı ve şöyle emretti: 'İki gün geçinceye kadar onu açma! Sonra ona bak ve emrolunduğun şeye devam et ve hiç kimseyi zorlama!'

Abdullah b. Cahş, iki gün yürüdükten sonra mektubu açtı ve şöyle yazıldığını gördü:

'Benim bu mektubuma baktığın zaman yürü, devam et. Mekke ile Taif'in arasında Nahle'ye in. Oradan Kureyş'i gözetle ve bize onların haberlerini bildir.

Abdullah b. Cahş mektuba baktığı zaman dedi ki:

'Başımızın gözümüzün üstüne. İşittik ve itaat ettik!'

Sonra arkadaşlarına dedi ki:

'Allah Resûlü (sav) bana emretmiştir ki Nahle'ye kadar yürüyeyim. Orada Kureyş'i gözetleyeyim ve ona onlardan bir haber götüreyim. Beni de sizden herhangi birinize zoraki iş yaptırmaktan nehyetmiştir. Sizden kim şehadeti ister ve ona rağbet ederse yürüsün. Kim de bundan hoşlanmazsa geri dönsün. Bana gelince Allah Resûlü'nün (sav) emrini yerine getirmeye devam edeceğim.'

Düşünüldüğünde iki gün boyunca bir mektupla gezmenin anlaşılır bir yanı yoktur. Abdullah bin Cahş "Hemen açıp okuyayım, iyice emirleri idrak edeyim, iki gün sonra uygulayayım." diyebilirdi; ancak bunun emre itaate muhalif bir durum olacağını ve teslimiyette bereket olduğunu bildiği için misli misline itaat etti.

Böylece o yürüdü, onunla birlikte arkadaşları da yürüdü. Onlardan hiç kimse geride kalmadı.

Hicaz üzerine yürüdü, nihayet Maden'e vardı. Bu arada Sa'd b. Ebi Vakkas ile Utbe b. Gazvan nöbetleşe bindikleri deveyi kaybettiler. Onlar deveyi araştırmak üzere geri kaldılar. Abdullah b. Cahş ve öteki arkadaşları yürüdüler ve Nahle'ye indiler. Onlara Kureyş'e ait kuru üzüm, deri ve ticaret malları yüklü bir kervan rastladı ki o kervanda Amr b. El-Hadrami de vardı.

Müşrikler, Müslimleri görünce çok korktular. Onların yakınlarına inmişlerdi. Bunun peşinden onlara Ukkaşe b. Mihsan göründü. O başını tıraş etmişti. Onlar onu gördükleri zaman emin oldular ve dediler ki: 'Onlar buraya umre yapmak için geldi. Size onlardan bir zarar gelmez.'

Müslimler kervan hakkında istişare ettiler. Bu Receb ayının son günü idi.

Dediler ki: 'Vallahi onları bu gece bırakırsanız Mekke'ye girerler, böylece kendilerini sizden korurlar ve eğer onları öldürürseniz elbette haram ayda onları öldürmüş olursunuz.'

Böylece sahabeler tereddüt geçirdi ve onların üzerine saldırmaktan çekindiler.

Sonra onlara karşı savaşmak için birbirlerini teşvik ettiler. Onlardan öldürebildikleri kimseyi öldürmeye ve onlarla birlikte olan şeyleri almaya karar verdiler.

Böylece Vakid b. Abdullah Temimi, Amr b. Hadrami'yi bir okla vurdu ve onu öldürdü. Osman b. Abdullah ile Hakem b. Keysan'ı esir aldı. Nevfel b. Abdullah ise (atlı olduğu için kaçıp) kurtuldu.

Abdullah b. Cahş ve arkadaşları develeri ve iki esiri aldılar. Medine'de Allah Resûlü'nün (sav) yanına geldiler:

Abdullah arkadaşlarına dedi ki: 'Ganimet olarak aldığımız şeylerin beşte biri Allah Resûlü (sav) içindir.'

Bu, Allah'ın (cc) ganimetlerin beşte birini farz kılmasından önce idi.

Böylece Allah Resûlü (sav) için kervanın beşte birini ayırdı ve geri kalanını da arkadaşları arasında taksim etti.

Olayı duyan Allah Resûlü (sav) şöyle dedi: 'Ben size haram ayda savaşmayı emretmedim.'

Develeri ve iki esiri durdurdu ve bunlardan bir şey almaktan kaçındı. Allah Resûlü (sav) bunu söylediği zaman onlar, yaptıklarına pişman oldular ve kendilerinin helak olduklarını zannettiler. Yaptıkları şeyler hakkında Müslim kardeşleri onları ayıpladı ve Kureyş şöyle dedi:

'Muhammed ve onun ashabı haram ayı helal görmüştür. Bu ayda kan dökmüşler, malları almışlar ve adamları esir etmişlerdir.'

Mekke'de olan Müslimlerden, onlara karşı cevap veren kimseler ise 'Bunlar Şaban'da olmuş.' dediler, insanlar bu hususta çok ileri gitti. Bunun üzerine Allah (cc) şu ayeti indirdi:

'Sana haram aylarda savaşmayı soruyorlar. De ki: 'O ayda savaşmak büyük bir günahtır. (Ancak) Allah

yolundan insanları alıkoymak, O'nu (Allah'ı) inkâr, Mescid-i Haram'ın (hürmetini tanımama) ve o beldenin halkını oradan sürmek, Allah (cc) katında (haram ayda savaşmaktan) daha büyük bir günahtır. Fitne/şirk, adam öldürmekten daha büyük (bir günahtır).' Şayet güç yetirirlerse sizi dininizden döndürünceye dek sizinle savaşırlar. Sizden her kim dininden döner ve kâfir olarak can verirse onların amelleri dünyada da ahirette de boşa gitmiştir. Bunlar, ateşin ehlidir ve orada ebedî kalacaklardır.' [1]

Kur'ân işte bu hususta nazil olduğu ve Allah, Müslimlerden, içlerinde bulunan korkuyu açtığı zaman Allah Resûlü (sav), deveye ve iki esire el koydu ve Kureyş, ona Osman b. Abdullah ve Hakim b. Keysan'ın fidyesi hakkında haber gönderdi.

Allah Resûlü (sav) de dedi ki: 'İki arkadaşımız gelinceye kadar o ikisini, fidyeleri karşılığında size vermeyiz. Bunlar Sa'd b. Ebi Vakkas ve Utbe b. Gazvan'dır; çünkü biz, onlara karşı sizden korkuyoruz. Eğer siz onları öldürürseniz biz de sizin iki kişinizi öldürürüz.'

Bunun üzerine Sa'd ve Utbe geldiler. Allah Resûlü de (sav) onların fidyelerini kabul etti.

Hakem b. Kevsan Müslim oldu ve İslam'ı güzelce yaşadı. Allah Resûlü'nün (sav) yanında Bi'ri Maune gününde şehit oluncaya kadar kaldı. Osman b. Abdullah'a gelince Mekke'ye erişti ve orada kâfir olarak öldü." [2]

Şimdi bu hadise ile ilgili birkaç noktaya değinmek istiyoruz:

• İlk mesele, Allah Resûlü'nün *(sav)* fiillerindeki gizliliktir. Siyerde birçok hadisede karşılaştığımız bu gerçek, bir kez daha tüm açıklığıyla bu seriyyede de karşımıza çıkmaktadır. Bu da bize güvenlik ile ilgili meselelerin bir tercih değil, uyulması gereken bir sünnet olduğunu göstermektedir.

• Diğer bir husus ise güvenlik ile alakalı bazı uygulamaların, Müslim bireyler tarafından yanlış yorumlanmasıdır. Bir topluluk içerisinde olan fertler, her mevzunun kendilerine açıklanması gerekiyormuş gibi bir anlayış içerisinde olabilirler. Allah Resûlü *(sav)* güvenlik ile ilgili fiillerinin birçoğunda, bilhassa da bu seriyyede, biz Müslimlere nasıl davranmamız gerektiğini öğretmiştir. Abdullah bin Cahş'a bir mektup vermiş, içerisindeki malumattan o dahi 2 gün sonra haberdar olmuştur.

• Bir diğer mesele ise emire misli misline itaat konusunda sahabenin örnekliğidir. Mantıken düşünüldüğünde iki gün boyunca bir mektupla gezmenin anlaşılır bir yanı yoktur. Abdullah bin Cahş *"Hemen açıp okuyayım, iyice emirleri idrak edeyim, iki gün sonra uygulayayım."* diyebilirdi; ancak bunun emre itaate muhalif bir durum olacağını ve teslimiyette bereket olduğunu bildiği için misli misline itaat etti. Daha da ilginci ise bu kadar meşhur olan bir seriyyede bu hususu, İslam toplumunun diğer fertlerinin de garipsememesidir.

• Abdullah bin Cahş mektubu diğer arkadaşlarına okuyunca bu amelden hiç kimsenin geri kalmaması, sahabedeki adanmışlık ruhunu bize gösteren güzel örneklerdendir. Maalesef günümüzde *"dilerseniz yapın"* diye bir ifade kullanılmadan, direkt yapılması istenilen hususlarda dahi İslam cemaatinin fertleri gevşeklik göstermektedir.

• Bu seriyye aynı zamanda Bedir Savaşı'nın habercisi olan bir seriyyedir; çünkü mücahidler, Kureyş'in anlaşmalı olduğu birçok kabilenin içinden geçip müşriklerce korunaklı olduğu düşünülen bir mıntıkaya varmışlar, saldırı düzenlemişler, ganimet ve esir almışlar, yetmemiş onlar ile beraber aynı yolu gerisin geriye katetmişlerdir. Bu hareket, Mekkelilerin Medine İslam Devleti için atacağı adımları hızlandırmıştır.

• Allah Resûlü'nün *(sav)* esirleri salmadan önce müfrezede geride kalanların da sağ salim bir şekilde Medine'ye gelmesini şart koşması, onun ümmetine olan düşkünlüğünü göstermektedir. Bizler de bu merhamet duygusunu diğer mümin kardeşlerimiz ile aramızda canlı tutmalıyız. Aynı şekilde emir sahipleri Allah Resûlü'nün *(sav)* bu sünnetine yapışmalı ve tebaalarına karşı merhameti elden bırakmamalıdır.

• Haram aylarda gerçekleşen bu hadise, Kureyşliler tarafından antipropaganda aracı olarak iyice kullanıldı. Yetmedi bu propagandaya Ehl-i Kitap ve münafıklar da katıldı. İslam toplumunun da kafası karıştığından dolayı onlar da kendi aralarında konuşmaya başladılar. Ne zaman ki bir ayet indi tüm sesler kesildi. Bu durum bize, Kur'ân'ın bu topluluklar üzerindeki muazzam etkisini göstermektedir. Kur'ân

1. *2/Bakara, 217*
2. *Siyeri İbn-i Hişam*

İslam azizdir. Fertleri de izzetlidir. Bizim kâfirlere bir şey izah etmek gibi bir sorumluluğumuz yoktur. Eğer izah edilecek ve konuşulacaksa müşriklerin doğuyu ve batıyı dolduran suçlarını masaya yatıralım. Müslimlerin hatalarını konuşmaya zaten zaman kalmayacaktır.

öyle bir kitap olmalı ki bir söz söylediğinde tüm sesler kesilmeli, üstüne söz söylenmemeli; ancak günümüzde bu Kitab'ın önüne başka sözler geçirilerek onlar ile avunulmaya çalışılmaktadır. Ne zaman Müslimler Kur'ân'ın ashab üzerindeki etkilerini kendi üzerinde yaşamaya başlarlar, işte o zaman kâfirler dahi rahatlıkla Kitab'ın sözlerinden etkilenir.

• Bu hadisedeki asıl mesele ise Allah'ın kâfirlerin propagandalarına karşı uygulanmasını istediği kaidedir. Müslim hata yapabilir, yaparsa onun hata olduğunu söyleriz; ama daha ileri gitmeyiz. Asıl konuşacağımız mevzu, bu hatanın çok daha fazlasını yapan müşriklerin fiilleridir.

Abdullah bin Cahş ve arkadaşları haram ayda birini öldürdüler. Allah *(cc)* bunun hata olduğunu söyledi. Sonra da müşriklerin sonu gelmeyecek yanlışlarından bazılarını sıraladı.

Bugün, maalesef kendilerine İslami kanaat önderi denilen bazı şahsiyetler, gece gündüz Müslimlerin yanlışlarından ve bunların İslam'a verdiği zararlardan bahseder, ancak bir gün çıkıp da müşriklerin cürümlerini anlatmazlar. Yalnızca arada efendileri o müşrikler ile sorun yaşarsa o zaman bir istisna ile karşılaşırız. Bu, eziklik psikolojisinin bir sonucudur. İslam azizdir. Fertleri de izzetlidir. Bizim kâfirlere bir şey izah etmek gibi bir sorumluluğumuz yoktur. Eğer izah edilecek ve konuşulacaksa müşriklerin doğuyu ve batıyı dolduran suçlarını masaya yatıralım. Müslimlerin hatalarını konuşmaya zaten zaman kalmayacaktır.

Burada şu noktanın altı da çizilmelidir. Müşriklerin değişmez hasletlerinden birisi de şudur: Kendilerinin de uyması gereken kuralları, diledikleri zaman çiğneyerek bunları oyuncak hâline getirirler; ama muhalifleri bu kuralları çiğnediğinde dünyayı ayağa kaldırırlar. Haram aylara hürmet hem Müslimleri hem de müşrikleri bağlayan bir kuraldı. Müslimler bunu bir kez çiğnediler, neredeyse tüm Arap Yarımadası ayağa kalktı. İyi de neden Allah Resûlü *(sav)* ve ashabına haram aylarda, harem bölgesinde yapılan işkenceler, katliamlar, gasplar, sürgünler hiç konuşulmadı? İşte bu, müşrik ahlakıdır.

Bugün, düne ne kadar da benziyor. Müslimler ya da kendisini İslam'a nispet edenler bir sivil öldürüyorlar; tüm televizyon kanalları bu hatayla meşgul oluyor. Sivillerin hiçbir şekilde öldürülemeyeceğine dair genel geçer kurallar dillerde pelesenk hâline getiriliyor. Batı medeniyetinin (!) artık istatistiği dahi tutulamayan soykırımları ise üçüncü sayfa haberi olmaktan öteye geçemiyor.

İşte bu iki yüzlülüktür. Müslimce tavır ise bellidir. Din kardeşi olsa dahi hatası varsa söylenir. Geri kalan tüm çaba ise müşriklerin yanlışlarını anlatmaya yöneliktir. [3]

Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

3. *Bu yazı kaleme alınırken Halis Hoca'mızın Bakara Suresi 27. ayetinin tefsirinden faydalanılmıştır.*

Gençlere karşı kullandığımız kötü hitap, dayak atmaktan daha büyük zarar vermektedir. Çünkü dayak acısı on dakika sonra geçecektir; ancak söylenen söz, kalpte acısını sürekli hissettirecek, zihinde hep canlı kalacaktır.

GENÇLERLE DİYALOĞUMUZU GÜZEL KURMALIYIZ

Emre ACAR
emreacar@tevhiddergisi.net

Allah'a hamd, Resûlü'ne, onun ailesine ve ashabına salât ve selam olsun.

Allah'ın rahmeti, esenliği ve selameti hepimizin üzerine olsun.

Değerli Kardeşim!

Bir önceki yazımızda *"Gençlerimiz hakkın mirasçıları olmalıdır."* dedik. Bunun için bizlerin üzerine düşen farizaları zikretmeye başladık. Bunun başında da *"Gençleri dinlemeli ve anlamaya çalışmayız"* konusunu yazdık. Bu yazımızda ise gençlerle güzel bir diyalog kurmamız gerektiği üzerine muhabbet edeceğiz.

Rehberimiz olan Kur'ân-ı Kerim, insanlarla nasıl bir iletişim kurmamız gerektiğini, hitabımızın nasıl olacağını tafsilatıyla anlatmıştır. Amel etmek üzere, bu konudaki ayet-i kerimeye beraberce göz atalım.

"Kullarıma de ki: '(Birbirleriyle iletişime geçtiklerinde) en güzel olanı söylesinler. Çünkü şeytan (kullandıkları sözleri ile) aralarını bozmaya çalışır. Şüphesiz ki şeytan, insan için apaçık bir düşmandır." [1]

1. *17/İsrâ, 53*

Çoğu zaman müşahede etmekteyiz ki insanların küsmeleri ve öfke beslemeleri, birbirlerine karşı kullandıkları sözler sebebiyledir. Kötü söz kalbi kırar ve karşı tarafı öfkelendirir.
Bu sebeple, kullanacağımız sözleri ağzımızdan çıkmadan önce kendimizi hesaba çekmeli ve "Acaba karşı tarafa zarar verir mi?" diye düşünmeliyiz. Bunun neticesine göre o cümleyi kullanmalıyız.

"(Hatırlayın) Hani biz İsrailoğullarından '... İnsanlara güzel söz söyleyin, namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin.' diye söz almıştık..." [2]

Rabbimiz, *"İnsanlara güzel söz söyleyin"* diye hem emretmiş hem de insanoğlundan söz almıştır. Rabbimizin emretmesi yeterli iken neden insanoğlundan tekrar söz almıştır?

Bunun hikmeti ayet-i kerimenin içerisinde Rabbimiz tarafından zikredilmiştir. *"Çünkü şeytan (kullandıkları sözleri ile) aralarını bozmaya çalışır. Şüphesiz ki şeytan, insan için apaçık bir düşmandır."*

Şeytan peşimizi bırakmayan, zayıf noktalarımızı gözlemleyen en büyük düşmanımızdır. Düşmanlığının gereği olarak bizi birbirimize düşürecek ve aramızı ayıracaktır. Bunu da en kolay hâliyle, yani birbirimize olan hitabımızla yapacaktır.

Çoğu zaman müşahede etmekteyiz ki insanların küsmeleri ve öfke beslemeleri, birbirlerine karşı kullandıkları sözler sebebiyledir. Kötü söz kalbi kırar ve karşı tarafı öfkelendirir. Bu sebeple, kullanacağımız sözleri ağzımızdan çıkmadan önce kendimizi hesaba çekmeli ve "Acaba karşı tarafa zarar verir mi?" diye düşünmeliyiz. Bunun neticesine göre o cümleyi kullanmalıyız.

Konumuzun gençler olması nedeniyle şunu söylemek isterim ki gençlere karşı kullandığımız kötü hitap, dayak atmaktan daha büyük zarar vermektedir. Çünkü dayak acısı on dakika sonra geçecektir; ancak söylenen söz, kalpte acısını sürekli hissettirecek, zihinde hep canlı kalacaktır.

Maalesef bugün gençlerimizin en çok şikâyet ettikleri nokta veya abileri ile anlaşamamalarının sebebi de onlarla olan hitaplarının doğru ve güzel olmamasıdır. Keza gençlerimiz, *"Büyüklerim bana karşı güzel cümleler kullanmıyorlar. Ya kalbi kıracak sert cümle kullanıyorlar ya da sürekli suçlayıcı cümleler kullanıyorlar."* diye dert yanmaktadır.

Değerli Kardeşim!

Gençlere hitap ederken kendimizi gençlerin yerine koyarak hitap edelim. Kendimize kullanıldığı zaman hoşumuza gitmeyen cümleleri gençlerimize kullanmayalım. Adalet, kendimiz için istediğimiz her şeyi kardeşimiz için de istemektir.

Gençlere hitap ederken sadece kendi hoşumuza giden şekliyle hitap etmek, her zaman eksik olacaktır. Aynı zamanda gencimizin neden hoşlanıp hoşlanmadığını öğrenmek ve o şekilde hitap etmek de gerekir. Bu şekilde olması daha tamamlayıcı ve daha etkileyici olacaktır. Örneğin, senin hoşuna giden bir espri vardır; ancak bu espri o gencimizin hoşuna gitmiyordur. Bizim üzerimize düşen, gencimizin hoşuna gitmeyen espriden kaçınıp hoşuna giden espriyi yapmaktır.

Gençlere karşı hitap ederken gururunu inciten ve kalbini kıran cümlelerden kaçınmalıyız. İnsan olmamız hasebiyle eksiklerimiz fazla olacaktır. Hayat tecrübesi olmayan ve hayata yeni tutunmaya başlayan gençlerimizde eksikler, elbette daha fazla olacaktır. Eksikleri ve hataları yüzünden gençlerimize gururunu incitecek ve kalp kıracak cümleler kurmak, gençlerimizi ıslah etmediği gibi daha fazla kendimizden uzaklaştırmamıza sebep olacaktır.

Örneğin, *"Senden adam olmaz.", "Hep aynısın, hiç değişmiyorsun!", "Senin gibi evladım olmaz olaydı!", "Sana baktığımda utanıyorum!"* gibi kırıcı ve incitici cümleler kurduğumuzda gençlerimiz bizleri nasıl

2. 2/Bakara, 83

sevsinler? Hata yaptıkları zaman gelip bizden nasıl yardım talep etsinler? Bir derdi ve sorunu olduğu zaman bizimle nasıl dertleşsinler?

Özellikle gençlerimize suçlayıcı, güven zedeleyici ve başkasıyla kıyaslayıcı cümleler kurmamalıyız. *"Sen zaten hep aynısın!", "Falancanın oğluna bak, bir de sana bak! Onun gibi olamıyorsun.", "Sen zaten ne zaman başarılı oldun ki bu işte de başarılı olasın!"* gibi cümleler; gençlerimizi psikolojik hastalıklara, kendilerine karşı güvensizliğe, Müslimleri sevmemeye vb. birçok probleme sevk edecektir.

Gençlerimizin, hakkın mirasçıları olmalarını istiyorsak bir tohumu tarlaya ekerken yetiştirme evresinde gösterdiğimiz o ince hassasiyeti gençlerimize karşı kullandığımız cümlelerde de ortaya koymalıyız ki davayı bizden miras olarak alabilsinler.

Özellikle gençlerimize suçlayıcı, güven zedeleyici ve başkasıyla kıyaslayıcı cümleler kurmamalıyız. "Sen zaten hep aynısın!", "Falancanın oğluna bak, bir de sana bak! Onun gibi olamıyorsun.", "Sen zaten ne zaman başarılı oldun ki bu işte de başarılı olasın!"

Değerli Kardeşim!

Dilimizi ıslah etmek için çaba gösterelim. Yukarıda muhabbetini yaptığımız konunun ana sorunu dilimizi ıslah etmememizden kaynaklanmaktadır.

Oysa ki Kur'ân ve sünnet, bizleri dilimize karşı uyarmaktadır. İnsanları yüz üstü cehenneme götüren ve vücudumuzun her sabah *"Bizim hakkımızda Allah'tan kork!"* [3] diye yalvardıkları organ, dilimizdir. Dilini ıslah eden ve diline sahip çıkana Allah Resûlü *(sav)* cennet vadetmiştir.

3. *Tirmizi, Zühd, 60*

Allah *(cc)*, bizleri dilimizi ıslah eden ve kurtulan kullarından eylesin. Gençlerimizle güzel bir şekilde ilgilenmeyi ve onlara güzel hitaplarda bulunmayı kolaylaştırsın. (Allahumme âmin)

Davamızın sonu âlemlerin Rabbine hamd etmektir.

Bir sonraki yazımızda görüşme ümidi ile...

SAFEVİLİKTEN SELEFÎLİĞE İRAN

Kerem ÇAĞLAR
keremcaglar@tevhiddergisi.net

İranlı gençlerin birçoğunun rejim tarafından öğretilen Şiilikten ve geleneksel molla oligarşisinden duyduğu rahatsızlığa rağmen İslami inançlarını korumak istemesi, onları Selefîliği tercih etmeye yönelmektedir.

Resûlullah'ın *(sav)* ikinci raşid halifesi Ömer *(ra)* dönemindeki fetihten Selçuklular ve daha ileri dönemlere kadar, İran halkı Ehl-i Tevhid ve Ehl-i Sünnet idi. Bu dönemlerde İran'da yetişen ve tüm İslam dünyasında bilinen Ragıb El-İsfahani, Fahreddin-i Razi, Cami, Taberi ve benzerleri gibi onlarca İranlı ilim adamı, bunun en önemli göstergelerindendir. Zaman zaman durumun değişip Şii Büveyheoğulları ile Zeydiye gibi devletlerin hüküm sürdüğü dönemlerde Şiiliğin, İran topraklarında yayıldığını da ifade etmek gerekir. Safevi hanedanının iktidarı ele geçirmesi ve özellikle de Şah İsmail dönemiyle birlikte bu yayılma daha da arttı ve İran halkının çoğunluğu kılıç zoruyla Şiileşti/Şiileştirildi.

Bugün İran'da önemli oranda Ehl-i Sünnet mensubu bulunmaktadır. Günümüz İran'ında takriben 80 milyon olan nüfusun çoğunluğu, yani yaklaşık %98 civarı kendilerini İslam'a nisbet eden insanlardan oluşur. Bunların da büyük çoğunluğu, kendilerini İslam'dan önce Şiiliğe nisbet ederler. İran'da Bahai, Sabii, Zerdüşt, Yahudi ve Hristiyan azınlıklar da yaşamaktadır. İran'ın resmî dili Farsça ve ülke nüfusunun çoğunluğu Fars olmakla birlikte İran'da önemli oranda Türkçe, Kürtçe, Belucîce, Arapça, Türkmence ve Lurca dilleri ile Gilekî, Talişça, Benderi ve Sistanî gibi lehçeleri konuşan kavimler de bulunmaktadır. İran'da nüfus sayımlarında mezheplere dair resmi bir kayıt tutulmadığından Ehl-i Sünnet nüfusunun oranı ile ilgili çok farklı rakamlar verilmektedir. İran'daki Sünnilerin sayısının 4 milyondan fazla olmadığını ileri süren de vardır ki bu rakam gerçeklerden oldukça uzaktır. Ehl-i Sünnet nüfusunu abartarak sayılarının 30 milyon civarında olduğunu iddia edenler de vardır. Bununla birlikte bu konu üzerine araştırmada bulunan bazı akademisyen ve araştırmacılar yap-

tıkları detaylı okumalardan ve saha çalışmalarından net bir sonuca varamadıklarını; kendi tahminlerinin ise sonradan Sünnileşenler hariç, Ehl-i Sünnet'in sayısının 11 ila 12 milyon civarında olduğunu ifade etmektedir. İran'daki Ehl-i Sünnet nüfusu konusunda resmî veya gayriresmî net bir rakam olmamakla birlikte konuyla ilgili az çok bilgisi ve araştırması olan hemen hemen herkes tarafından bu sayının en az 11-12 milyon civarında olduğu şeklindeki tahminler genel kabul görmektedir.

İran'da yaşayan Sünniler; Kürt, Belucî, Fars, Türkmen, Arap ve Türk gibi muhtelif kavimlere mensuptur. Belucîler, Horasan Farsları ve Türkmen Sünniler arasında yaygın olan fıkhi mezhep, Hanefiliktir. Kürtler, Talişler, Türkler ve güneydeki Fars Sünniler arasında ise Şafii mezhebi yaygındır. Hürmüzgan'ın güney köylerinden bazıları Hanbeli mezhebine bağlıdır. İran'da daha çok Batı Azerbaycan, Kürdistan ve Kirmanşah eyaletleri ile Tahran, Zencan, Gülistan, Hamedan, İsfahan bölgelerinde ikamet eden Sünni Kürtlerin nüfusu yaklaşık 4,5 milyondur. Sistan ve Belucistan, Hürmüzgan, Gülistan, Horasan-ı Rezevi, Güney Horasan, Mazenderan ve Tahran eyaletlerinde yaşamlarını sürdüren Sünni Belucîlerin sayısı yaklaşık 2,5 milyondur. Horasan eyaletleri ile Hürmüzgan, Fars, Tahran, Belucistan, Buşehr ve Mazenderan eyaletlerinde ikamet eden Sünni Farsların nüfusu yaklaşık 1,7 milyondur. Gülistan, Horasan, Mazenderan ve Tahran eyaletlerinde yaşayan Sünni Türkmenlerin sayısı 1 milyon civarındadır. 250.000 civarında nüfusa sahip Sünni Talişler Gilan, Erdebil ve Tahran eyaletlerinde ikamet etmektedir. 120.000 nüfusa sahip Sünni Araplar; Buşehr, Huzistan, Hürmüzgan, Fars ve Horasan eyaletlerinde yaşamaktadır. Sayıları 50.000'i bulan Sünni Türkler ise Erdebil, Gilan, Tahran, Horasan-ı Rezevi ve Batı Azerbaycan eyaletlerinde yaşamlarını sürdürmektedir.

İran'da ve İran Anayasasında "Ehl-i Sünnet"

İran anayasasında dinî/İslami referanslı vurgulardan dolayı kâğıt üzerinde de olsa Ehl-i Sünnet'in birçok hakkının zahiren metne yansıdığı görülmektedir. Anayasada *"İslami"*lik vurgusu kadar, ülkenin hakiki anlamda *"din"* olarak benimsediği Şiilik/Caferilik, Anayasada resmî mezhep (gerçekte resmî din) olarak yer almaktadır. Bunun dışında anayasada çerçevesi çizilen dinî, mezhebî ve kavmiyetlerle ilgili haklar özellikle siyasal ve kurumsal anlamda karşılık bulmamıştır. Ehl-i Sünnet'i de doğrudan veya dolaylı olarak ilgilendiren İran anayasasının din ve mezheple ilgili 4, 6, 9, 11, 12, 19, 20, 22, 23, 26 ve 56. maddeleri bulunmaktadır. Bu maddelerden bazıları şunlardır:

İran Anayasası Madde 4: *"Bütün medeni, cezai, mali, iktisadi, idari, kültürel, askerî, siyasi vd. kanunlar ve hükümler İslami ölçülere uygun olmalı. Bu hüküm, diğer bütün anayasa, yasa ve kuralların temelidir ve bu hükmü icra etmek Şura-i Nigehban (Koruyucular Konseyi) fakihleri sorumluluğundadır."*

İran Anayasası Madde 11: *" 'İşte bu sizin ümmetiniz, bir tek ümmettir. Rabbiniz de benim. Yalnız bana kulluk edin.' ayet-i kerimesi gereği bütün Müslümanlar bir ümmettir ve İran İslam Cumhuriyeti devleti; İslam dünyasında siyasi, iktisadi ve kültürel birliğin sağlanması için bütün siyasetini İslam milletlerinin birliği ve vahdeti temelinde yürütmek ve sürekli bunun için çaba göstermekle mükelleftir."*

İran Anayasası Madde 12: *"İran'ın resmî dini İslam, mezhebi ise Caferi İsnaaşerî (On iki imam) mezhebidir ve bu kanun ilelebet değiştirilemez. Hanefi, Şafii, Maliki, Hanbeli ve Zeydi dahil olmak üzere diğer İslam mezhepleri tam bir saygınlığa sahiptir ve bu mezheplerin mensupları dinî merasimlerini eda ederken kendi fıkıhlarına göre amel etmekte özgürdür. Yine dinî eğitim öğretim işlerinde ve şahsi işlerde (evlilik, boşanma, miras ve vasiyet gibi) ve bunlarla ilgili yargılamalarda kendi mezheplerince amel etmek kanuni haklarıdır. Bu mezheplerin her birinin çoğunlukta olduğu bölgelerde danışma meclislerinin yetkisinde bulunan mahalli kanunlar/kurallar, diğer mezheplerin müntesiplerinin haklarını korumak kaydıyla yerel mezhebe göre düzenlenecektir."*

İran Anayasası Madde 19: *"Hangi kavimden ve kabileden olursa olsun İran halkı, eşit haklara sahiptir ve renk, soy, dil gibi özellikler imtiyaz gerekçesi olamaz."*

İran Anayasası Madde 20: *"Kadın erkek milletin bütün fertleri, kanun önünde eşittir ve İslami ölçüler çerçevesinde bütün insani, siyasi, iktisadi, toplumsal ve kültürel haklara sahiptir."*

İran Anayasası Madde 23: *"İnançları soruşturmak yasaktır ve hiç kimse sırf herhangi bir inanca sahip olduğu için taciz edilemez ve azarlanamaz."*

İran Anayasası Madde 26: *"Milli birliği, bağımsızlığı, özgürlüğü, İslami ölçüleri ve İslam Cumhuriyeti'nin esaslarını ihlal etmemek şartıyla siyasi, sendikal ve İslami partiler, topluluklar, yapılar ve dernekler veya varlığı tanınmış dinî azınlıklar özgürdür. Hiç kimse bu yapıların herhangi birine katılmaktan men edilemez veya bunlardan birine katılmaya zorlanamaz."* [1]

İran'da Sünnilerin çeşitli dinî, ilmî ve kültürel faaliyetleri söz konusudur. Dinî merkezler, devlet üniversiteleri, özel okullar, özel üniversiteler, âlimler, kanaat önderleri, fetva heyetleri, ulu camiler, normal camiler, eğitim ve zikir toplantıları, yayınevleri, kütüphaneler, kitapçılar, çocuk bakım merkezleri/kreşler, yaz Kur'ân kursları, eğitim kursları, sempozyumlar, konferanslar, dinî toplantılar, kültürel yayınlar/faaliyetler ve Kur'ân müsabakaları bu faaliyetlere örnek olarak zikredilebilir. Bunların yanında toplumsal alandaki faaliyetler konusunda çeşitli hayır kuruluşlarından; kamu yararına faaliyet yürüten sosyal yardımlaşma ve dayanışma derneklerinden/vakıflarından; uyuşturucu bağımlılığıyla mücadele merkezlerinden; yetimleri, kimsesiz çocukları koruma ve eğitme merkezlerinden de (yetiştirme yurtları ve çocuk esirgeme kurumları) söz edilebilir.

> Sünniler, İran'da siyasi imkânlardan çok az miktarda ve olabildiğince alt düzeyde yararlandırılmaktadır. İran'da Ehl-i Sünnet mensuplarının İran Anayasası gereği; rehberlik (dinî liderlik), Cumhurbaşkanlığı, Meclis Başkanlığı (İslami Şura Meclisi Başkanlığı), yargı başkanlığı ve diğer makamlara gelme imkânı yoktur.

İran'da resmî olarak faaliyetlerine izin verilmiş, Sünnilere ait yaklaşık 20 yayınevi bulunmaktadır. Bu yayınevleri kuruldukları günden bugüne kadar 4 bini aşkın kitap basmıştır. Bu yayınevlerinin yanında, kültürel ve ilmî alanlarda hizmet veren ve sayısı yüze varan kitapçılar da vardır. İran'da Ehl-i Sünnet'e ait 500 civarında medrese bulunmaktadır. 2017-2018 itibarıyla bu medreselerde 42.000 kız ve erkek talebe okumakta ve 3.000'in üzerinde müderris de ders vermektedir. Sünnilere ait medreselerin ve dinî merkezlerin önemli bir kısmı Belucistan ve Gülistan bölgelerinde yer alır. Ondan sonra Horasan ve Kürdistan bölgeleri gelir. İran'da çeşitli eyaletlerde Sünnilere ait 100 civarında dinî müessese ve hayır kuruluşu vardır. Bunların çoğu Hürmüzgan eyaletindedir.

İran genelinde Ehl-i Sünnet'e ait irili ufaklı 15.000 civarında cami mevcuttur. Sünnilerin en büyük camisi Zahidan'daki Mekki Ulu Camii'dir (Mescid-i Cami'-i Mekki). Bunun dışında Sünnilere ait en önemli camiler Senendec Musalla'sı, Kirmanşah Ulu Camii, Urumiye İmam Şafii ve Kudüs Camileri, Şiraz Resul-i Ekrem Camii, Türbet Cam'da tarihi Ulu Camii, Bircend'de Elbenna Ulu Camii ve Bender Abbas'ta Ehl-i Sünnet Camii olarak zikredilebilir.

İran'ın merkezî eyaletlerinde Sünnilere ait hiçbir cami bulunmamakta ve inşasına da izin verilmemektedir. Buralarda Sünnilere ait sadece belli sayıda mescid bulunmaktadır. Mesela başkent Tahran ve çevresinde Sünnilerin 25 mescidi vardır; ancak Sünni cemaat üzerindeki tazyikler ve Sünnilerin dağınık yerlerde ikamet etmesi sebebiyle bu mescidlerde beş vakit cemaat namazı kılınmamaktadır. Bu mescidlerin birçoğunda sadece Cuma namazları, bazen de Bayram ve Teravih namazları kılınabiliyor. Mezhepçi ve Fars milliyetçisi devlet yetkilileri, Tahran'daki Sadıkiye Mescidi gibi bu mescidlerin önemli olanlarında bayram namazlarının kılınmasına bile engel olmaktadır.

İran'ın başkenti Tahran gibi şehirler laik yaşam tarzında ve sekülerizmde Türkiye'nin İzmir'ini veya bir Batı ülkesindeki herhangi bir şehri geride bırakırken Sünnilere burada müstakil bir ibadet yeri tahsis edilmemektedir. Sünnilerin başkent Tahran'da Cuma namazlarını kılabilecekleri resmî izin ve sıfata haiz bir ibadethaneleri bulunmamaktadır. *"İslam Cumhuriyeti"* etiketini tepe tepe kullanan Şii-Farsi İran'da durum bu iken Londra-Moskova hattında Cuma namazı kılınabilen birçok mabet bulunmakta-

1. *İran'da Ehl-i Sünnet İmkânlar ve Sorunlar, Abdulzahir Sultani, Aras Yayınları, Senendec, İran, 2016 (1394 hicri şemsi) Milli Kütüphane Numarası: 353/297*

dır. Türkiye'deki Şii-Caferiler açısından durum kıyas kabul etmez ölçüde Şii-Caferilerin lehinedir. Nüfusun yaklaşık yüzde birine tekabül eden Şiiler, Türkiye'de başta İstanbul ve Ankara olmak üzere istedikleri her yerde ve istedikleri cesamette Şii ibadethanesi açabilmektedir, bu ibadethanelerin açılışına hükümet yetkililerinden de üst düzey katılımlar olmuştur.

Tahran, Kerec, İsfahan, Kum, Tebriz, Ahvaz, Save, Simnan, Yezd, Kirman ve Meşhed gibi büyük şehirlerde Sünniler dağınık hâlde ikamet ettiği için Sünni camianın ileri gelenleri, sürekli olarak devlet yetkililerinden bu bölgelerde camiler inşa etmek, kültür merkezleri ve dinî merkezler kurmak için izin talep etmektedir; ancak bugüne kadar Sünnilerin bu taleplerine yetkililer tarafından olumlu yanıt verilmemiştir. Örneğin, Tahran'da sayıları bir milyonu bulan Sünnilerin günümüzde dahi cami veya medrese açmalarına izin verilmemektedir. Ehl-i Sünnet topluluklar içerisinde faaliyet gösteren İran Davet ve Islah Cemaati, Tahran'da Sünnilerin en önemli merkezlerindendir. Sünnilerin dinî faaliyetlerini büyük ölçüde bu cemaat yürütmektedir.

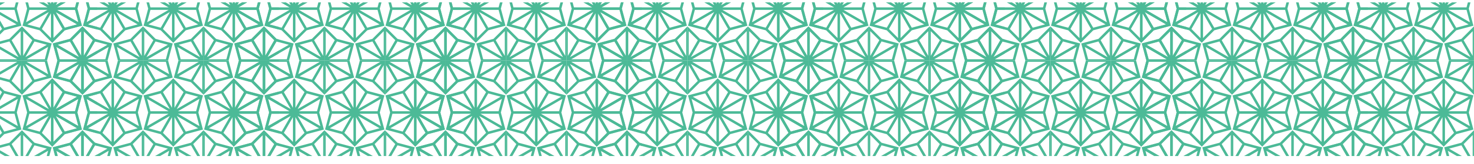
İran Sünnileri, Ehl-i Sünnet (İslam) dünyasının bir parçasıdır. İslam dünyasındaki topluluklar veya ilim ehli diğer insanlar arasındaki düşünsel ihtilaflar ve muhtelif bakış açıları, İran'daki Ehl-i Sünnet toplum arasında da mevcuttur. Dolayısıyla İslam dünyasının her yerinde olduğu gibi İranlı Sünniler arasında da çeşitli siyasi ve fikri gruplar, hareketler ve yapılar söz konusudur. Tebliğ Cemaati, Davet ve Islah Cemaati, İhvan-ı Muslimin Cemaati, Selefîlik, Sufilik ve Kur'ân Mektebi bu cemaat ve hareketlerin başında gelmektedir. Bunun dışında Sünniler arasında faaliyet gösteren çeşitli milliyetçi, liberal yapılar ve silahlı örgütler de söz konusudur; ancak İslam dünyasının birçok bölgesinde olduğu gibi İran'da da Sünni kesimin ekseriyeti bu yapı ve hareketlerin birçoğunda fiilen yer almamaktadır.

Sünnilerin büyük bir çoğunluğunun, İran devletine ve hükümetine muhalif veya muvafık olan siyasi partiler ve hareketlerle irtibatı oldukça zayıftır. Sünniler, İran'da siyasi imkânlardan çok az miktarda ve olabildiğince alt düzeyde yararlandırılmaktadır. İran'da Ehl-i Sünnet mensuplarının İran Anayasası gereği; rehberlik (dinî liderlik), Cumhurbaşkanlığı, Meclis Başkanlığı (İslami Şura Meclisi Başkanlığı), yargı başkanlığı ve diğer makamlara gelme imkânı yoktur. Aynı şekilde Anayasayı Koruma Konseyi, Kültür Devrimi Yüksek Şurası ve Rejimin Maslahatını Teşhis Kurulu'nda Sünnilerin üyeliğine yer verilmemektedir. Dinî lideri seçme gibi çeşitli yetkileri bulunan Seçkinler Meclisi'nde (Meclis-i Hobregan) ise Sünnileri temsilen üç temsilci, İran Meclisi'nde (İslami Şura Meclisi de) en fazla yirmi Sünni milletvekili bulunmaktadır.

İran'da bugüne kadar Sünni hiçbir bakan ve büyükelçi atanmamıştır. Ehl-i Sünnet'in eyalet ve şehir yönetimlerinde önemli makamlardaki payı da oldukça azdır. Ehl-i Sünnet mensuplarının ekonomisi; buğday, arpa, pancar, meyve, sebze çeşitleri ve hububat gibi İran'da yaygın olan tarım ürünlerine dayanmaktadır; ancak bu alanda modern yöntemleri kullanma ve yeni tekniklerden yararlanma oranı bilinçli olarak düşük tutulmaktadır. Sünni halk arasında inek, öküz, deve, kümes hayvanı, balık, arı vb. alanlarda besicilik de yaygındır. Ağır sanayide Ehl-i Sünnet'in rolü ve etkinliği yoktur. Ehl-i Sünnet bölgelerinde daha çok basit ve hafif sanayi üretimi yaygındır. Sünnilerin bir kısmı da hizmet sektöründe çalışmaktadır.

Ehl-i Sünnet'in kültürel müesseseler, özel yükseköğretim merkezleri, dergiler ve elektronik yayınlar konusundaki payı, diğer kesimlere nispeten çok azdır. Medreseler, fikrî yapılar ve hayır kuruluşları tarafından çıkarılan az sayıda dergi ve yayın mevcuttur. Kur'ânî bilinçten yoksunluk, dinî kültür eksikliği, özgüven eksikliği, inançsızlık/din karşıtlığı, dinden uzaklaşma, kimi kesimlerde içtihat kapısının kapandığına dair var olan inanç, eğitimsizlik ve eğitim seviyesinin düşüklüğü, vurdumduymazlık, Şii-Farsi medya organlarının tek taraflı propagandaları, elektronik imkânlardan az oranda yararlanma ve maddiyatçılık/materyalist eğilimler gibi meseleler; Sünnilerin İran'da yaşadığı ilmî ve kültürel güçlükleri ve sorunları arasında sayılabilir.

Tek bir rehberlik makamına sahip olamamak, merkezi danışma ve yönetim kurullarından yoksun olmak, aktif faaliyet yürüten yapı ve hareketlerin azlığı, tefrika, zayıf ilişkiler, uyuşturucu, kaçakçılık, madde bağımlılığı, siyasi baskılar, mezhebi ayrımcılıklar, tv/uydu kanalının olmaması gibi durumlar; Sünnilerin karşı karşıya kaldığı diğer toplumsal ve siyasi zorluklardan ve sorunlardan bazılarıdır. İkamet edilen bölgelerin uzaklığı ve mesafenin uzunluğu,

fakirlik, yoksulluk ve sefalet, sınır boylarında ikamet etmek, fabrikaların ve ağır sanayinin yokluğu veya azlığı, çalışmak için memleketleri terk edip göç etme durumunda kalmak, kuraklık ve kıtlık da Sünnilerin İran'da karşı karşıya bulunduğu coğrafi ve ekonomik problemlerin başında gelmektedir.

İran, esas itibarıyla 16. yüzyılın başından beri tevhidden ve İslam ümmetinden kopuk bir adacık gibidir. Şah İsmail'den bu yana tevhid ve sünnet ümmetiyle kan uyuşmazlığı yaşamaktadır. İranlı fikir, kanaat ve siyaset önderleri, Şiiliğin hâkim olduğu her devirde dinî, mezhepsel, etnik ve kültürel olarak ciddi şekilde ayrımcı, ayrıştırıcı ve tasfiye edici bir politika üretmeye özel gayret göstermişlerdir. Tıpkı geçmişte Büveyhîler, Fatımîler, Karmatîler, Hamdanîler, Safeviler ve son olarak *"İslam Cumhuriyeti"* etiketini hoyratça kullanan Şii-Farsi İran'ın yaptığı gibi.

Batılılardan daha gaddarca bir ayrımcılık içinde değillermiş ve tahribatı başta Ehl-i Sünnet olmak üzere kendi ülke vatandaşlarına yapmıyorlarmış gibi Tahran yönetiminin paranoya düzeyine varan bu iddiaları bir yana Şii-Farsi İran'ın içerisinde ve dışarısında bulunan birçok odağın bir uydu kanalı savaşına tutuştuğu da bir gerçektir.

Tevhid ve ashab düşmanı mezhepçi ve Arap Kürt düşmanı milliyetçi İran; ABD ve müttefiklerini sürekli olarak *"Ortadoğu'da Sünniler ile Şiiler arasındaki tansiyonu yükseltmek üzere provokasyonlar yapmakla"* suçlamaktadır. Bu suçlamalar arasında *"Batı'nın, Fars dilinde yayın yapan ve yegâne amacı mezhepsel bir çatışmanın fitilini ateşlemek olan uydu kanallarını finanse ettiği"* fikri de yer alır. İranlılar, Batılılardan daha gaddarca bir ayrımcılık içinde değillermiş ve tahribatı başta Ehl-i Sünnet olmak üzere kendi ülke vatandaşlarına yapmıyorlarmış gibi Tahran yönetiminin paranoya düzeyine varan bu iddiaları bir yana Şii-Farsi İran'ın içerisinde ve dışarısında bulunan birçok odağın bir uydu kanalı savaşına tutuştuğu da bir gerçektir. Ve bunların çeşitli propaganda bombardımanları da İran'da yeni bir olguya işaret ediyor: İran'da Selefîliğin yükselişi...

İslam'ın bu özgün ve orijinal tarzının Şii yönetimindeki İran'da kök salmaya başlaması, rejimin seçkinci ve geleneksel Şii merciilerinde endişeleri her geçen gün arttırmaktadır.

İran Gençliği: Safevilikten ve Savrulmuşluktan Selefîliğe

İran'ın, Türkiye başta olmak üzere İslam coğrafyasında Ehl-i Sünnet halklar arasında; özellikle gençleri Şiileştirme çalışmaları yapmakla görevli olan *"Şii lobiciliği"* yürütmediği hemen hemen hiçbir ülke yoktur. Şii lobisinin ülkemizdeki ajitasyon, provokasyon ve demagoji cambazı elebaşları herkesin malumudur.

İran'ın milli gelirinin önemli bir kısmı bu amaç için harcanmaktadır. Ülkenin muazzam kaynakları; İran dışındaki Şii lobiciliği, yayılmacılığı ve örtülü işgal faaliyetlerinde tüketilmekte olduğundan ülke içerisinde de zaman zaman ciddi hoşnutsuzluklar ve karışıklıklara sebep olmaktadır. Bu anlamda da İran sosyal patlamalara gebe bir görünüm arz etmektedir. İran'ın Amerika'yla karşılıklı naralanmaları ve birbirlerine peşrev çekmelerinin hakikaten de içi boş bir davul sesi olduğunu en iyi bilenlerden bir kesim de başta gençler olmak üzere İran halkıdır.

İran toplumu, bölgemizdeki Kürt topluluklarıyla beraber Ortadoğu'nun en seküler halkıdır. İsrail'in din devleti, halkının ise ultra laik olmasına benzer bir durumdur bu. İran ve İsrail toplumlarını sekülerleştiren, her iki ülkedeki muharref ve kötü dinî uygulamalardır. Kürtleri sekülerize eden ise, tevhid düşmanı ve dinden kopuk Marksist örgütler ve halkın kılcal damarlarına kadar nüfuz etmelerine, lehlerinde yorumlanabilecek şekilde yeniden düzenlenen veya yeni çıkarılan kanunların korumasında, izin verilmiş olan sözde demokratik siyasi uzantılarıdır.

Geçtiğimiz yüzyılın başlarından beri Selefîlik, Avrupa'dan Endonezya'ya tüm İslam toplumları arasında yayılma eğilimindedir. Şimdiye kadar Ehl-i Sünnet ve Şia arasındaki, tarihten gelen düşmanlığın had safhada olduğu bir İran'da, Selefîliğin ilgi çekeceğine

ihtimal veren kişi olmamıştır. Selefîliğin ilk izleri ülkeye 1979 devriminden önce girmiş olmasına rağmen, 40 yıldır hüküm süren Şii-Farsi rejimin propagandalarının ardından oldukça yakın bir zamana kadar Selefîlik halk arasında ilgi bulamadı; ancak Selefîlik günümüzde, özellikle de Kürdistan ve Belucistan gibi Sünni bölgelerde ve ağırlıklı olarak Şii nüfusa sahip Tahran ve İsfahan gibi şehirlerde de çok sayıda takipçiye sahiptir. İran rejimi ise dinî çoğulculuğun artışını genel olarak kendisine yönelik bir güvenlik tehdidi olarak görmektedir. Bununla birlikte Selefîlik gibi, rejimin resmî dinini dindışı (kâfir) olarak gören bir inanış, rejim için çok daha ciddi sorunlar teşkil etmektedir. Örneğin, Bahailik de İran Şiiliğine yönelik bir tehdit olarak görülmesine rağmen bu inancın yapısı Selefîliğe oranla uyum sağlamaya daha yatkın bulunmaktadır. İran'daki Bahailer daha organize, daha merkezileşmiş ve apolitik hâldedir. Bu da onları gözetim altında tutmayı kolaylaştırmakta ve onların doğrudan bir tehdit oluşturma ihtimallerini azaltmaktadır. Selefîler ise ülke içerisinde dağılmış durumdadır ve çeşitli siyasi-dinî birçok organizasyon aracılığıyla temsil edilmektedir. Daha da önemlisi bazı Sünni bölgelerinde en azından rejimi halk önünde eleştirmek, rejimin dinî meşruiyetini sorgulamak ve rejimi Sünnilere ayrımcılık yapmakla suçlamak gibi konularda siyasi açıdan aktif hâle gelmeye başlamıştır.

Devrimden Önce Selefîlik

Geçen yüzyılın ortalarından itibaren genel anlamda -İhvan ideolojisi de dâhil olmak üzere- Selefîlik İran'a hem Doğu'dan hem de ve Batı'dan giriş yaptı. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra İranlı yazar ve çevirmen Seyyid Gulam Rıza Saidî, Hindistan'a bir seyahatte bulundu ve uluslararası İslam toplumu ile üst düzey âlimleri hakkında kapsamlı bilgi edindi. İran'a döndüğünde Cemaat-i İslami Pakistan'ın ideoloğu ve Selefî düşüncenin önde gelen isimlerinden Ebu'l A'la El-Mevdudi'nin ve Muhammed İkbal gibi diğer düşünürlerin eserlerini Farsça'ya çevirmeye başladı. Oldukça üretken bir yazar olan Saidî, İranlı okuyuculara Hindistan Müslimlerinin endişelerini ve Pakistan ülkesini kurma yolundaki çabalarını aktarmada çok önemli bir rol oynadı. Eserleri, İran'ın dinî dünyasına yeni bir pencere açtı, mevcut dinî merciler nedeniyle uğradıkları hayal kırıklıklarını hafifletmek için İslam üzerine yeni fikirler aramakta olan ve bilhassa o yıllarda İran'ın entelektüel dünyasını ele geçirmede etkili olan Komünizm dalgası gibi ideolojik tehditlerle yüzleşen İran gençliğini derinden etkiledi. Bununla beraber İranlı (devrim öncesi) diğer düşünürler de çeviri eserlerle İhvan'ın Selefîn düşüncesini ülke çapında tanıttı.

Bunlardan Nevab Safevi, 1940'ların sonunda, İhvan Cemaatı ile ilişki kuran ilk İranlı İslamcı grup olan Fedaîyan-i İslam'ı kurdu. Prof. Seyyid Kutub'un eserleri de dâhil olmak üzere İhvan hareketine ait birçok eseri Farsça'ya tercüme etti. Öne çıkan başka bir isim Seyyid Hadi Hüsrevşahî de İhvan'a ait eserlere ek olarak Cezayirli, Tunuslu ve Filistinli birçok İslamcı düşünürün eserlerini Farsça'ya çevirdi. Yapılan tercüme çalışmaları sonuç itibarıyla İran halkının dikkatini, İran için yeni bir siyasi mesele olan Filistin sorununa odakladı.

Bu türden ilmî ve kültürel çabalar, her ne kadar İran halkını Şah Pehlevi'ye ve Batı emperyalizmine karşı harekete geçirme amacını taşıyan ideolojik çabalar olsa da Selefîlik; bazı düşünürleri, Şii inancındaki *"batıl inanışlara"* karşı bir konuma yönlendirdi. Haydar Ali Kalemderan, bu gibi yazılardan büyük ölçüde etkilenmiş ve Şiiliği; çeşitli namazlardan, Şii imamlara ve onların torunlarına ait türbelere yönelik hac ziyaretleri gibi ritüellerden ve Şii imamların doğaüstü güç ve bilgiye sahip olduğu gibi inanışlardan temizlemeye çalışmıştı. Kum'daki Şii mollalar tarafından azmettirilen bir suikast girişiminden kurtulduktan sonra geri kalan hayatının tamamını yalnızlık ve yoksulluk içerisinde sürdürdü. Siyasi bir aktivist olmamasına rağmen görüşleri, ilerleyen yıllarda *"İslam Cumhuriyeti"* tarafından tesis edilen, dinî yönetimin meşruiyetinin reddedilmesi gibi siyasi konularda etkinlik kazandı. Şii *"batıl inançlarını"* eleştiren o ve Muhammed Hasan Şeriat Senglaci, Seyyid Ebu'l-Fazl Burkey gibi diğer kimseler de İslami naslara dayanan Selefî fikirden, özellikle Selefîliğin tevhidle ilgili yorumlarından etkilendiler.

Din Adına Sefalete Karşı Selefîlik

İran'daki ayrıcalıklı Şii-Farsi Molla yönetimini meşrulaştıran, Şia kaynaklarını çıkarılacak kanunların ana kaynağı yapan ve bu hukuku hayatın her alanına empoze eden *"İslam Cumhuriyeti"* nedeniyle başta

gençler olmak üzere İranlılar; Şii inanıştan giderek uzaklaştı ve ateizm, septisizm, Tasavvuf, Sünni İslam, Bahailik, Evanjelik Hrıstiyanlık, Zerdüştlük, Budizm gibi dinleri ve envaiçeşit sapkın akımları benimsedi. İran İstihbarat Bakanlığı'nın Dinler ve Mezhepler Dairesi de dâhil olmak üzere rejime bağlı çeşitli kuruluşlar, bu gibi azınlıkları izlemekte ve onların din değiştirme çabalarına karşı mücadele etmektedir. Resmiyette Şii olan Gonabadî Tarikatı ve benzeri diğer Sufi cemaatler dahi sürekli bir baskı altında tutulmaktadır.

İran'da söz konusu bu şartlar altında Selefî akım; internet, sosyal medya ve uydu telefonları aracılığıyla ülkenin birçok yerinde hızla yayılmaktadır. Buna ek olarak illegal birçok organizasyon, genç gönüllüler için eğitim kursları düzenlemekte ve İranlı Selefîleri, Arabistan yarımadası ve başka yerlerdeki Arap Selefîlerle tanıştırmak üzere değişim programları yürütmektedir. Şii-Farsi yönetim için işte bu durum, rejimin Tahran ya da başka bir büyük şehrinde Sünni Müslimlerin cami inşa etmesine izin vermeyişlerinin sebeplerinden biridir. Bu iznin verilmemesinin, Selefîlerin, bu camilerde *"İslam Cumhuriyeti"*nin ideolojisi nedeniyle hayal kırıklığına uğramış Şii gençleri kendi saflarına çekme ihtimaliyle yakından ilgili olduğundan hiç kuşku duyulmamaktadır.

Rejimin resmî inanışı ve kendisini daha çok Sünni karşıtlığıyla tanımlayan aşırı bir akım: İşte bunlar İran'da hâlen en güçlü olan iki akımdır. Şii-Farsi devlet otoriteleri, öngörülemeyecek ciddi sorunlara yol açacağı endişesiyle Sünniler ve Şiiler arasında tansiyonun yükselmesini reddedip dış politika ve diğer meselelerde Acem kurnazı maslahatçı bir yaklaşımı savunurken *"Gulat-ı Şia"* olarak da isimlendirilen Ehl-i Sünnet'e düşmanlıkta daha aşırıcı Şiiler; Ali'nin *(ra)* hakkını gasbettiklerine inandıkları ilk üç halifeye yönelik kinlerini, adavetlerini ve hakaretlerini gizleme gereği bile duymamaktadır. Bu daha sapkın kesim doğal olarak birçok, sözde Ayetullah ve Molla otoriteleri tarafından da desteklenmektedir. Daha aşırıcı kesimin Sünni karşıtı düşmanlık ve propagandası, ülke içinde ve İslam dünyasının geri kalanında İran rejiminin ciddi sorunlar yaşamasına neden olmaktadır. Son yıllarda *"gulat"* denilen bu kesim propagandalarını yayma, Selefîler ile Şiiler arasında sanal bir savaşın fitilini ateşleme ve bu savaşı tırmandırma hususunda uydu kanallarından faydalanmaktadır.

Bugünlerde Selefîler; Arabistan ve Dubai merkezli ve muhtemelen Arap şeyhleri tarafından finanse edilen *"Global Kalamah Network"* ile Londra ve Basra Körfezi merkezli *"Wesal Farsi"* gibi Farsça yayın yapan uydu kanallarını, Safevî devleti olarak nitelendirdikleri İran ve onun Şii-Farsi ideolojisiyle savaşmak için kullanmaktadır. Bu tür uydu kanalları dinî içerikli programlar yayınlamakta ve İran'dan telefon bağlantıları almaktadır. Aynı zamanda el Kevser TV; programları Afgan bir Molla tarafından sunulan Küresel Ehl-i Beyt TV; İmam Hüseyin TV ve Körfez Şiileri arasında mühim bir etkinliğe sahip *"Şirazi"* molla ailesi tarafından desteklenen Virginia merkezli Selam TV gibi Şiilere ait uydu kanallarıyla tartışmalara girmekteler. Selefîler ve İhvan, aynı zamanda bazıları yukarıda söz konusu ettiğimiz İran Davet ve Islah Cemaatı gibi gruplara bağlı çeşitli internet siteleri aracılığıyla bir propaganda savaşı vermeye devam etmektedir. Öte yandan Şiiler de Selefîler ile mücadele etmek için kendilerine ait düzinelerce internet sitesine sahiptir. Aynı zamanda iki taraf da sosyal medyada oldukça aktiftir. Şiilerin bu türden çabalarının Türkiye'de de ne denli yoğun olduğu bu konuyla ilgilenen herkes tarafından bilinmektedir.

İranlı gençlerin birçoğunun rejim tarafından öğretilen Şiilikten ve geleneksel molla oligarşisinden duyduğu rahatsızlığa rağmen İslami inançlarını korumak istemesi, onları Selefîliği tercih etmeye yönelmektedir. İhvan, Tebliğ Cemaatı ve diğer Selefî akımlar, insanların ve diğer dünyalık şeylerin kutsallaştırılmasına karşı çıkma ve tevhid akidesine odaklanma eğilimi göstermektedir. İran'daki Sünnilerin ve dünyanın başka yerlerindeki bazı Selefîlerin aksine İranlı Selefîler, Şii-Farsi *"İslam Cumhuriyeti"*nin dinî meşruiyetini sorgulama ve Sünniler ile Şiiler arasındaki tansiyonu kasıtlı olarak şiddetlendirme eğilimindedir.

İran Selefîleri, Arabistan ve diğer ülkelerdeki güçlü gruplarla bağlantı içerisindedir ve para kaynaklarının bir kısmı İran dışındaki ülkelerden gelmektedir. Bu faktörler ve İran'daki Arap, Kürt ve Belucî nüfusundaki Şii-Farsi rejime karşı gün geçtikçe artan öfke göz önüne alındığında Selefîliğin yükselişinin, Safevi tapınmacısı Şii-Farsi İran devletine yönelik büyük bir güvenlik tehdidi oluşturduğu görülmektedir.

İran: Yalçın kayalıklar arasındaki çimenli vadiler çok da uzak olmayan bir gelecekte daha da yeşillenecek gibi görünüyor… (Biiznillah)

Arkadaşlarını kendileri seçerler. Çok sevdikleri arkadaşları vardır. Arkadaşlarıyla birlikte zaman geçireceği ortamlar hazırlayın; fakat onları kesinlikle yalnız bırakmayın. Tıpkı bir baykuş gibi fark ettirmeden takipte kalın.

ALTIN YAŞ

Mahi
mahi@tevhiddergisi.net

Çocuklarımızın gelişim özelliklerini özetlemeye kaldığımız yerden devam ediyoruz. Bu ay 5-6 yaş aralığının zihinsel, fiziksel ve sosyal gelişim özelliklerini sizlere aktaracağız.

• Bu yaş aralığında çocukların dikkat süreleri daha uzundur.

• Daha iyi konsantre olurlar. Bu özellikleri geliştirilmeli ve bir işe odaklandıklarında onlara engel olunmamalıdır. Hani birçok ebeveynin, çocuğunun bir işe odaklanamamasından ve verilen komutu anlamamasından şikâyet ettiğini duyarız. İşte bunların sebebi bu yaş döneminde çokça hevesi kırılmış, başladığı işler saçma veya gereksiz görüldüğü için elinden alınmış olmasındandır.

• Bu dönemin oyunları daha karmaşık ve zengindir. Çocuğa oyunlarında eşlik edilmelidir; zira oyun, çocuğun en önemli işidir. İyi bir öğrenme aracıdır.

• Büyüklük kavramını anlarlar; en büyük, en küçük vb. gibi.

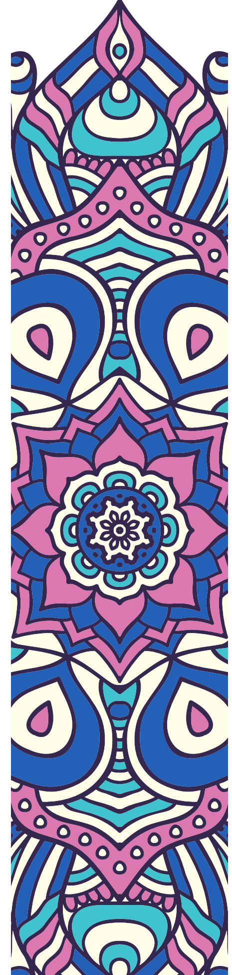
• Nesneleri farklı şekillerde sıralayabilirler.

• Öğretilirse büyük ve küçük harfleri gösterebilirler; fakat uzmanların çoğu *"çocuk isterse"* öğretilmesi taraftarıdır. Yani zorla ve düzenli bir harf öğretimi asla yapılmamalıdır.

• *"Aynı, daha fazla, daha az"* kavramlarını anlarlar.

• *"Dünden bir gün önce, yarından bir gün sonra"* kavramlarını kullanabilirler.

• Saat ve zaman kavramını anlamaya başlarlar. Bu yaştan itibaren analog (dijital olmayan) bir saat alınarak zaman kavramı hayatının bir parçası

hâline getirilmelidir. Zira çocuklarımıza öğretmemiz gereken üç önemli esastan biri de zaman kavramıdır.

• Karmaşık neden sonuç ilişkileri kurabilirler. Bu özellik göz önünde bulundurularak çocuklarımıza her zaman, muhatabı olduğu her olayın nedenini ve sonucunu anlatmalıyız. Yaptığımız her davranışın veya sözün bir nedeni olduğunu ve bunların da bazen olumlu bazen de olumsuz sonuçlar doğurabileceğini kavramasını sağlamalıyız. Böylelikle yaptıklarından da söylediklerinden de sorumlu olduğunu öğrenmiş olacaktır.

• Bazı durumlar karşısında ne yapması gerektiğini değerlendirebilir: Yağmurda dışarı çıkmak isterse ne yapması gerektiğini bilir veya yanan evi gördüğünde ne yapması gerektiğini bilir. Bu çok önemli bir farkındalıktır. Bunu bilen ebeveyn; çocuğuna sorumluluk alması için fırsat tanıyacak, olaylar karşısında ne yapması gerektiğini söylemeyecektir/söylememelidir. Beş yaşındaki çocuk yağmurda ıslanacağını biliyor ise ona, *"Dışarı çıkma, ıslanacaksın!"* demek hakaret gibidir. Bunun yerine seçim hakkı sunulup *"Yağmurda ıslanmak mı istersin yoksa yağmurluğunu mu giymeyi tercih edersin?"* diye sormak onun iradesini geliştirecektir. Islanmayı seçmesi sizi korkutmasın. Adem Güneş'e göre bu da duyularını harekete geçirir.

• Bazı harfleri yazabilirler.

• Çoğu büyük harfleri okuyabilir; ancak küçük harflerin hepsini okuyamazlar.

• Bazı rakamları yazabilir ve okuyabilirler.

• Nesnelerle toplama yapabilirler. Her fırsatta toplama işlemini eğlence aracı hâline getirebilir ve ona basit sorular sorabiliriz.

Ayrıca zihinsel gelişimini desteklemek için kitap okuma zamanlarına drama ekleyebilir, kitapta yer alan farklı karakterlerin konuşmalarını ses tonunuzu değiştirerek seslendirebilirsiniz. Bildik bir hikâyeyi okurken belli bir yerde kesip çocuğumuzun tamamlamasını beklemek de önemli bir çalışmadır. Hatta çocuğumuzun bize bir hikâye anlatmasını istemeli ve anlattıklarını kağıda yazıp kendi hikâye kitabını oluşturmasına yardımcı olunmalıdır.

• Yazı/harf kavramını öğrenmeleri için oyuncaklarının ve malzemelerinin üzerine ne olduğunu yazan etiketler yapıştırılabilir; fakat dediğimiz gibi bunda hedef okumayı öğretmek değil, farkındalık kazanmasını sağlamak olmalıdır.

• Problem çözme becerisini arttırmaya ve neden sonuç ilişkisi kurmaya yönelik oyunlara ağırlık verilmelidir. Örneğin, *"Kırmızı ışıkta karşıdan karşıya geçersek ne olabilir? Evdekilere haber vermeden arkadaşla oynamaya gidersek neler olabilir?"* gibi sorularla onu düşündürtmeye çalışabilirsiniz. Bunun için tasarlanmış *"Sen olsaydın ne yapardın?"* etkinliklerini Pinteres'te bulmak mümkündür. Bir başka etkinlik ise Aybino Yayıncılık'ın çıkardığı *"Bu Senin Seçimin"* oyunlarıdır.

• Canlandırma oyunları oynamalarını sağlayın. Örneğin, mescid ortamı veya alışveriş merkezi, tren istasyonu gibi mekânlar canlandırılabilir.

• Teşekkür notu veya bayram kartı yazması için örnek olabilirsiniz.

• Bu dönemde kelimelerin anlamlarını sorarlar. Bildiklerinizi cevaplayıp bilmedikleriniz için de edindiğiniz sözlüğe birlikte bakabilirsiniz. Kelimelerin eş anlamlarını söylemeyi de unutmayın.

• Doğum gününü, telefon numarasını, anne babasının adını söyleyebilirler. Bunları öğrenmesine yardımcı olun. Öğrenene kadar tekrar etmesini sağlayın.

• *"Ve, fakat, çünkü"* kelimelerini kullanabilirler. Siz de konuşmalarınızda *"ve, fakat, çünkü"* gibi kelimeleri kullanın.

• Kelime dağarcığı önceki yaşlara oranla artmıştır. Çocuklar, kullandıklarından daha fazla kelimeyi an-

Zihinsel gelişimini desteklemek için kitap okuma zamanlarına drama ekleyebilir, kitapta yer alan farklı karakterlerin konuşmalarını ses tonunuzu değiştirerek seslendirebilirsiniz.
Bildik bir hikâyeyi okurken belli bir yerde kesip çocuğumuzun tamamlamasını beklemek de önemli bir çalışmadır.

larlar. Bu sebeple yanlarında konuşurken, anlamaz, diye düşünmeyin! Konuştuklarınıza dikkat edin.

• Hikâyelerin başı, sonu ve ortası olduğunu anlarlar. Bunun üstünde önemle durulmalıdır. Hikâye bitiminde *"Önce ne oldu? Sonra kim geldi? Sonunda ne oldu?"* gibi sorular mutlaka sorulmalıdır. Çocuğunuzun, kitabın resimlerine bakmasını sağlayın. Başka bir zamanda da bu hikâyeyi resimlerine bakarak kendi cümleleriyle anlatmasını isteyin. Böylece, olayları sırasıyla anlatmasını sağlamış olacaksınız.

• Aynı sesli harfle başlayan ve biten kelimeleri bulabilirler; a, e, i, ı, o, ö, u, ü gibi. Bununla alakalı birçok etkinlik üretilebilir: *"A sesiyle başlayan neler var?" "Aslan 'a' sesiyle başlar. Başka neler var?" gibi.*

• Aynı sessiz harflerle başlayan kelimeleri bulabilirler (ş, t, z gibi.)

• Evde bir nesne saklayın ve bulana kadar 3 basamaklı komut verin. Örneğin, *"Kitaplığa git. Rafın altındaki blokların arkasına bak."* gibi. Çocukların bu dönemde bedensel gelişimleri de oldukça hızlıdır.

• Artık yemeklerini çatal bıçak kullanarak yerler. Saçlarını tararlar, dişlerini fırçalarlar, ellerini yüzlerini yıkarlar, burunlarını silerler. Yapabildiği hiçbir işi onun yerine yapmayın. Bu, çocuğu tembelliğe ve sorumsuzluğa iter.

• Yardımla banyo yapabilirler.

• Ayakkabılarını doğru giyebilirler.

• Ayakkabı bağcıklarını bağlayabilirler.

• Geriye doğru zıplayabilirler.

• Basit bir ev resmi çizebilirler.

• 6-7 kısımdan oluşan insan resmi çizebilirler.

• Katlanmış bir kâğıdı zarfa koyabilirler.

• İsim ve soyisimlerini yazabilirler.

• Bu dönemi iyi değerlendirip hem büyük kas hem de küçük kaslarını geliştirici hareketler yapmasına olanak tanıyın. Büyük kas gelişimi için çeşitli büyüklükte ve ağırlıkta toplar kullanarak topu yakalama oyunları oynanabilir.

• Zıplama, atlama, hoplama oyunları oynamasını sağlayarak çocuğun vücut koordinasyonu ve dengesini geliştirmesine yardımcı olunabilir.

• Neşidler eşliğinde birçok hareketi birden yapmasını isteyebilirsiniz. Neşid başladığında geri geri gidilir, durduğunda hareket de durur. Eğlenerek hareket etmesi ve vücudunu çalıştırmasını sağlayabilirsiniz.

• El becerilerini geliştirmek için kâğıt katlama oyunları oynayın. Örneğin, oyuncakları veya hediyeleri renkli kağıtla kaplayabilmesine yardımcı olabilirsiniz. Sonra da tek başına yapmasına fırsat verebilirsiniz.

• Kağıtları katlayarak çeşitli şekiller oluşturmasını isteyebilirsiniz. (Origami gibi)

• Cinsel kimliğinin kalıcı olduğunun farkındalardır. Bu dönemde kolayca moralleri bozulabilir.

• Arkadaşlarını kendileri seçerler. Çok sevdikleri arkadaşları vardır. Arkadaşlarıyla birlikte zaman geçireceği ortamlar hazırlayın; fakat onları kesinlikle yalnız bırakmayın. Tıpkı bir baykuş gibi fark ettirmeden takipte kalın.

Çocuklar biraraya geldiklerinde birlikte işbirliği gerektiren çalışmalar yapabilirler. Onlara seçenekler sunarak yol gösterebilirsiniz. İşbirliğine yönelik oyuncaklar, kâğıtlar ve boyalar başta olmak üzere bazı materyallerin hazır olması birlikte geçirecekleri vaktin keyifli olmasını sağlayacaktır.

• Arkadaşlarıyla işbirliği yaparlar.

• Morali bozuk olan arkadaşlarını rahatlatırlar; çünkü bu dönemde başkalarının duygularını anlarlar ve empati kurarlar. Bu çok önemli bir ayrıntıdır. Bu ayrıntıyı kaçırmadan işlemek gerekir; zira şiddet ve merhamet yoksunluğu, başkalarını anlamamaktan doğar.

• Arkadaşlarından yardım isterler.

• Arkadaşlarıyla bazen tartışırlar.

• Kendi duygularını ifade ederler.

• Grup kurallarına uyarlar.

• Sosyal olarak doğru ve doğru olmayan davranışlar arasındaki farkı anlarlar. Bunun üzerine örneğin, yerlere çöp atan biri ile ilgili bir resim gösterdiğinizde bunun doğru olup olmadığını ve neden doğru olmadığını sorabilirsiniz.

Futbol oynayan üç çocuktan birinin topu diğerlerine vermediğini gösteren bir resim göstererek bu davranışın neden yanlış olduğunu söylemesini isteyebilirsiniz. Başkalarının duygularını anlayabilmesine de bu şekilde destek olabilirsiniz.

• Küçük çocukları ve hayvanları korurlar.

ZİNDAN

Ömrün baharındayım, baharsız bir mahzende
Bir yanım özgür elbet, kanat çırpar göklerde
Sırtlanıp emaneti, baş koymuşum bu yola
Önümde Yusuf Nebi, yürüyorum ardınca

Gömleğimi arkadan lime lime ettiler
Sus ve gizle, dünyadan nasibin al dediler
Allah'a sığınırım davama ihanetten
Zindan daha sevimli, beni çağırdıkları şeyden

Zindan balığın karnı, bizler tutsaklarıyız
Zinnunca konuşur dil, sahile çok yakınız
İbrahim ateşidir, Nemrutlar odun taşır
Rahmet-i ilahiyle serin selamet zindan

Şimdi seher vaktidir, zindanda direniş var
İstiğfar pınarında, arınmaktadır zindan
Gecenin kıyamından cepheye kıyam taşır
Sabır ve namaz ile direnmektedir zindan

Zaman içinde zaman, mekan içinde mekan
Bir hayalin sırtında, uzağı yakın zindan
Öyle bir dipsiz kuyu yalnızlığı zindanın
Tek çıkışı var; Allah'ın ipi Kur'an

Hikmet ehli der ki; diriler kabri zindan
Bir sağanak misali, belalar yurdu zindan
Dostlarını tanıtır, düşmanın sevindirir
Özünde olan neyse dışa taşırır zindan

Bir imtihan kozası ipek gibi örmekte
Çileyi ilmek ilmek yüzlere nakşetmekte
Saç ve sakal bir gergef, beyaz iplikse hasret
Çizgi çizgi hasreti dokuyor zalim zindan

Evlat candır, gözüne, aydınlıktır yerleşir
Yar canandır, kalbine, bir kör düğüm işlenir
Bir ömre sığmayan büyük sevdalar
Bir zarfa ve kabine sığar mı gaddar zindan

Buruk tekbirleri bir bayram sabahında
Sevincin dibeğinde hüzünle döver zindan
İşte böyle birgünde, bir volta esnasında
Kendinle söyleşirsin bir yürek sızısıyla;

Vuslat kokulu bir yel eser mi dersin zindan
Hazanımız bahara döner mi dersin zindan
Şerha şerha yarılmış kurak toprağımızda
Bir kardelen çiçeği çatlar mı dersin zindan

Alnımıza yazılan şu ayrılık yazısı
İlah-i bir lutufla uçar mı dersin zindan
Dua ile takdirin şu garip çekişmesi
Semaya dua evvel varır mı dersin zindan

Suya açılır gibi O'na açılan eller
Kana kana rahmetten içer mi dersin zindan
Secdelerden arşa uzanan nurlu yollar
Rıza-î ilahiye çıkar mı dersin zindan

Bu şiirin tamamlanmasına vesile olan ve bizleri de ailesi kabul eden kardeşimize hediyemdir.
21/8/2019

Halis Bayancuk (Ebu Hanzala)

Armanca/meqseda xuliqandina însan û maneya kelîmeya tewhîdê eynî ye, wekehev in. Navend û eslê herduyan jî îbadet e

BERATA RIZGARBÛNÊ Û MIZGÎNA CENNETÊ: KELÎMEYA TEWHÎDÊ

Osman SADIKOĞLU

Beşa (3.) Sêyemîn

2-Maneya Vê Kelîmeyê Û Meqseda Xuliqandina Me Wekhev E

Belê armanca xuliqandina benîâdem û maneya vê kelîmeyê wekhev e. Armanca xuliqandina însan û naveroka tewhîdê jî bi yek kelîmeyekî îbadet e.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

"Ji bo ku ji min re îbadetê bikin; min cin û însan xuliqandin." [1]

Ji bo têkilîya peyva tewhîdê bi îbadetê re em serwext bin divê têgeha (qewrama) *"îlah"* jî qenc fêm bikin. Allah -*azze we celle*- wiha ferman dike:

وَإِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لاَّ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

"Îlahê we îlahekî tenê ye. Ji wî pê ve tu îlah tune ye. Ew, rahman û rahîm e." [2]

1. *Zarîyat: 56*
2. *Baqara:163*

Têgeha (Qewrama) *"Îlah"* ê ev her sê îmam wiha diyar dikin.

Îmam Taberî:

"Ew ê ku herî zêde layîqê îbadetê ye û îteat lê tê kirin e."

Îmam Razî:

"Îlah ew e ku îbadet lê tê kirin e."

Qadî Beydawî:

"Îlah ew e ku layîqê îbadetên we ye."

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّاۙ كَلَّا

Ma ne ev kelîme bû; li gor şehinşahîtîyên hawîr erebên ku bindest û zelil bûn, ji çolên tunebûnê xelas kir û wan gihiştande zîrveya hemû xweşî û izzet û serdestîyê!

سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا

"Ji bo ku rûmet û quwetê bide wan; dev ji Allah berdan û ji xwe re hinek îlahên din girtin. Nexêr! Wê (ew îlahên derewîn) îbadetên wan înkar bikin û wê neyartîya wan bikin." [3]

Ger em bala xwe bidin, ev ayet îlah girtina wan a ji xeyrî Allah *-azze we celle-* bi me dide zanîn. Piştre jî behsa înkara wan kesên ku bi navê 'îlah' ji wan re îbadet hatî kirin eşkere dibe. Ev jî nişan dide ku îlah, ew ê ku îbadet lê tê kirin e.[4]

Nexwe armanca xuliqandina me (ku divê em bitenê ji ew Allahê wahid û ehed re îbadetê bikin) û maneya peyva tewhîdê wekehev in. Navend û eslê herduyan jî îbadet e. Ji ber vê yekê hewceye ku em pir ehemmîyetê bidin mane û fêmkirina vê peyvê, peyva tewhîdê.[5]

3- Ferqa Di Navbera Me û Yên Ku Vê Kelîmeyê Cara Yekem Anîne Ser Ziman De

Ew însanên ku vê kelîmeyê cara ewwil dianîn ser ziman û digotin hema wê gavê de rewşa wan diguheriya. Ji her cûrên cahilîye xwe paqij dikirin, bi zelalî û bi dilsozî teslîmê Allah *-azze we celle-* dibun. Kesên ku vê peyvê fêmdikir û digot, li hemberî taxutên dewra xwe serî hildida û vê peyvê diqîrîya. Bi coşeke bê hedan di qelbê wî de bikurahî bicih dibû.

Kî ev peyv bianîna ser ziman, nêrîna wan a heyatê jî diguherîya û bingehîya fikr û ramanên nipînû biwan dida bikaranîn. Di têkiliya dostanî û neyartîyê de qaîdeya bingehî ev kelîme bû. Di navbera wan de pîvana biratîyê jî ev peyv bû.

Li gorî wana qebulkirina vê peyvê tê maneya ku jîyana wan herûdaîm bi zor û zehmetan bidome.

Qewmê dewra cahilîyê de însanan pêşbazîyê bi hevdû re di bêrêwiştîyê de, yanê di bê exlaqîyê de dikirin. Navbera xwe de di bêrêwiştîyê de avahîyeke wisan saz kiribun ku di dirokê de bêmînak bû.

Ew mirovên ku çavkanîya aborîya wana, xwînmijî û zilm û talan û riba bû, piştî ve peyvê bi dilnizimî û bi dilsivikbûneke bêmenend tiştên ku di destê wan de heye fisebîlillah belav dikirin û di rêya xweda de belav dikirin û direşandin.

Sêhrbazên Firewn karmendê wî bûn. Gûhên wan sêhrbazan li devê wî bû û çavên wan jî li destê Firewn bû. Herê piştî ku vê peyvê bi bawerî û bi dilsozî anîn ser ziman, li hember Firewn serîhildan û aqîde û îmana xwe qîrîyan. Ew Firewn ku, zarokên biçûk ên zindî bikomkujî qetil dikir. Ew Firewn ku, bi zilma xwe pir navdar bû. Qur'an bi berfirehî qiseta wan sêhrbazan dike:

Rewşa wan ê berîya îman anînê:

3. *Meryem: 81,82*

4. *Li tefsîra sûreya Araf ayeta 128. binêrin.*

5. *Emê mijara îbadetê di rûpelên pêş de berdewam bikin.*

قَالُوا لَنْ نُؤْثِرَكَ عَلٰى مَا جَٓاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذ۪ي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَٓا اَنْتَ قَاضٍۜ اِنَّمَا تَقْض۪ي هٰذِهِ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَاۜ

"(Sêhrbazan) Gotin: 'Em te qet di ser delilên ku ji me re hatine û di ser xaliqê xwe re nagirin. Çi hûkmê didî bide, lê bi tenê tu dikarî li vê dinyayê hûkmê xwe bidî."[10]

Allahu Ekber!

Li ser van hevokan ku piştî gotina *"Me îman anî"* çawa diguherin...

Divê em hinek bifikirin. Niha em tev bi qisseya Eshabê Ûxdûd dizanin. Qral ji bo nîşan bide ku ew çiqas bi hêz û qudret e gazî însanan kiribû.

Xelk jî bi qelebalixeke helehêlî û bi elalet hatin meydanê. Hatina wan berê de ji bo temaşeya kuştina zarokekî bû. Ji bo viya jî qral re têr çepikan dabûn û reqereqê jî kiribûn. Ew qelebalix ji nîşka ve wisan qîrandîn: *"Me îman bi Rebbê vî zarokî anî!"*

Bi behaya şewata di nav kortik û çalên agir de ji wan yek kitek jî ji îmana xwe ne vegerîyan.

Lê, ew zahmetkêşîya piştî ziman anîna vê peyvê ku eshabê kîram kişandine?

Mus'ab û Hebbab û Bîlal û Ammar û malbata wî... Hin mirovên heta duh kole bûn, piştî bi vê kelîmeyê îman anîn serê xwe li hemberî zadeganên zordest rakirin. Ma ne ev kelîme bû bi gor şehinşahîtîyên hawîr erebên ku bindest û zelil bûn, ji çolên tunebûnê xelas kir û wan gihiştande zîrveya hemû xweşî û izzet û serdestîyê!

Belê, em jî îro vê kelîmeyê tînin ser ziman. Heta ne tenê anîna ser ziman weke ku me vê peyvê ji xwe re kiriye wird û herûdaîm li ser zimanê xwe em dubare dikin.[11]

Lê mixabin di heyata me de tiştek neguheriye. Ew coşa ku muwahhidên dewrên borî hes dikirin, li serme tu berhem jê nemaye. Serhildana li hemberê taxûtan deynin alîyekî, îteat û situxwarîya wan taxûtan ew qas zêde buye heta ku situyên gelek însanan qurimîye.

10. Tâ-Hâ: 72

11. Îmam Muslîm vê qisetê bi rîwayeta Suheyb -radiyallahanh- bi me dide zanîn. Ji xeynî vê, ev qiset di tefsîra sûreya Burûc de derbas dibe.

وَجَٓاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُٓوا اِنَّ لَنَا لَاَجْرًا اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِب۪ينَ قَالَ نَعَمْ وَاِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّب۪ينَ

"Dema sêhrbaz hatin cem Firewn gotibûn: 'Eger em bi serkevin divê ji me re xelatek hebe?' Firewn gotibû: 'Belê (wê gavê) hûnê bibin ji yên nêzîkî min."6

Dema ku îman anîbûn:

وَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِد۪ينَۚ قَالُٓوا اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَم۪ينَ رَبِّ مُوسٰى وَهٰرُونَ

"Sêhrbaz ji ser rû ketin û çûn secdê. Û gotin: Me îman bi Rebbê aleman anî. (Ku ew) Rebbê Musa û Harun e."[7]

Firewn wan tehdît dike:

قَالَ فِرْعَوْنُ اٰمَنْتُمْ بِه۪ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْۚ اِنَّ هٰذَا لَمَكْرٌ مَكَرْتُمُوهُ فِي الْمَد۪ينَةِ لِتُخْرِجُوا مِنْهَٓا اَهْلَهَاۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ لَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ ثُمَّ لَاُصَلِّبَنَّكُمْ اَجْمَع۪ينَ

"Firewn (ji wan re) got: 'Berî ku ez izna we bidim we îman pê anî? Qet guman tune ku ev dafikeke ku we li vê walatê (Mîsrê) çêkirîye da ku hûn gelê xwe (qibtîyan) jê bixin der.

Lê belê hûnê di nêz de bibînin ku wê çi bê serê we. Sond be ku ez ê dest û pîyên we bi çeprastî jê bikim, piştre jî ez ê we hemûyan bi daran ve daleqînim."[8]

Pîşti îman anînê li hember tehdîdê Firewn wiha dibêjîn:

قَالُٓوا اِنَّٓا اِلٰى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ وَمَا تَنْقِمُ مِنَّٓا اِلَّٓا اَنْ اٰمَنَّا بِاٰيَاتِ رَبِّنَا لَمَّا جَٓاءَتْنَاۜ رَبَّنَٓا اَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَفَّنَا مُسْلِم۪ينَ

"(Sêhrbazan) Gotin: (Ne xema me ye) Bêguman em ê bi bal Rebbê xwe ve vegerin. Ji bo ku ayetên Rebbê me ji me re hatin û me îman bi wan anîye tu heyfê ji me distînî. Rebbê me! Tu di ser me de sebrê bibarîne û me wek muslîm bimirîne!"[9]

6. Araf: 113,114

7. Araf:120,122

8. Araf: 123,124

9. Araf: 125,126

Ew însanên ku vê kelîmeyê cara ewwil dianîn ser ziman û digotin, ji her cûrên cahilîye xwe paqij dikirin. Bi zelalî û bi dilsozî teslîmê Allah dibun. Kesên ku kelîmeya tewhîdê fêmdikir û digot, li hemberî taxutên dewra xwe serî hildida û bi qal û hâlê xwe vê kelîmeyê diqîrîya.

Dilê kesekî di jîyaneke nipînû û sazûmanîyekî li ser bingeha tewhîdê tune. Îzzet û medeniyet li alîyekî, her roj ji hêla Amerika û hevkarên wî yên sîyonîst ve xwîna me dirije û namûsa mumînan talan dibe.[12]

Di navbera me û wê nesila ewil ku vê kelîmeyê dianin ser ziman û pêwistên wê jî bi cih dianin ferqeke herî mezin heye, çima gelo?

Ferqa di navbera me de ev e: Wan, piştî vê peyvê anîn ser ziman bêkêmasî xistin jîyana xwe.

Em çi dikin? Em jî vê peyvê bi şev û bi roj dibêjin lê jî ve gotinê qet tiştekî fêm nakin. Em nizanin maneya vê peyvê çiye û em bi gotina vê kelîmeyê çi qabûl dikin, dipejirînin.

Wê gavê pêwiste ku ev peyva tewhîdê ew nesila ewwil çawan fêm kiribin; ji bo ku weke wan bê fêm kirin em tevde lêgerînekî bikin. Maneyên wê ya windabûyî û şertên wê yên jibîr bûyî ger dubare/tekrar bikevin rojeva me/gundema me. Heta ku ferq û mesafeya di navber de ji holê rabe û bi awayê wê nesila ewil ku em bi ittibaa wan hatine fermankirin bes wan çawa fêm kiribe em jî wisan fêm bikin û di jîyana xwe de bi cih bikin.

4- LI SER EHEMMÎYETA VÊ KELÎMEYÊ

Allah *-azze we celle-* vê peyvê bi navgîna melaîketan ragihandiye abdên xwe yên hilbijartî *-aleyhîmûsselâm-*

وَمَٓا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ اِلَّا نُوحٖٓي اِلَيْهِ اَنَّهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّٓا اَنَا فَاعْبُدُونِ

"Allah ji evdên xwe ji kîjanî re bixwaze, bi emrê wxe melaîketan bi wehîyê jê re dişîne û dibêje: Ji min pê ve îlah tune, ji ber vê yekê ji min bitirsin." [13]

Ev peyv mîna qulpeke zexîm e ku ew ne zeng digire û ne ji diqete.

فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللّٰهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللّٰهُ سَمٖيعٌ عَلٖيمٌ

"...Her kî taxut înkar bike û bi Allah îman bîne; wî xwe bi qulpeke herî zexm ku qetandin jê re tune ve girtî ye. Allah, Semî' û Alîm e." [14]

Ev, di heman demê de kelîmeya teqwayê ye:

اِذْ جَعَلَ الَّذٖينَ كَفَرُوا فٖي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَاَنْزَلَ اللّٰهُ سَكٖينَتَهُ عَلٰى رَسُولِهٖ وَعَلَى الْمُؤْمِنٖينَ وَاَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوٰى وَكَانُٓوا اَحَقَّ بِهَا وَاَهْلَهَا وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلٖيمًا

"Ew ên kafir, dema di dilê xwe de agirê esabîyeta dewra cahiltîyê pêxistin; Allah, ji pêxemberê xwe û mumînan re hizûr û sikûnet daxist û ew li ser peyva teqwayê qayîm kirin. Jixwe ew her tiştî bi heqî dizane." [15]

Ev peyv wê mumînan li dinyayê û li axîretê herûdaîm sabit bigire:

يُثَبِّتُ اللّٰهُ الَّذٖينَ اٰمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا

12. *Hewceye ku em hinek istîsnayan diyar bikin. Bi meqseda hakimîyeta îslâmê û parastina namûsa mumînan li çar alîyê cîhanê kesên ku ceng û cihadê dikin ger neyên jibîr kirin. Yên ku ji "Firqetu'n Nacîye û ji Taîfetu'l Mansura" ha ew mucahîdên bijare ne, înşaallah.*

13. *Enbiya: 25*
14. *Baqara: 256*
15. *Fetih:26*

وَفِي الْاٰخِرَةِۚ وَيُضِلُّ اللّٰهُ الظَّالِم۪ينَ وَيَفْعَلُ اللّٰهُ مَا يَشَٓاءُ

"Allah, wan kesên ku bi peyva qewî îman anîne wana li jîyana dînyayê û li axîretê zexim digire. Berê zaliman jî dide bi rêşaşîyê ve. Allah her çi dixwaze dike." [16]

Allah -azze we celle- vê peyvê dişibîne wê dara xweşik ku qurmê wê sabit e û şaxên wê jî li asîmane ye.

اَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ اَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَٓاءِۙ

"Ma tu nabînî Allah mîsaleke çawa dide: Gotineke xweşik (lâîlaheîllalah) weke dareke bedew e ku qurmê (koka) wê (di erdê de) payîdar e û şaxên wê li asîmana ye." [17]

Ev peyv, berat û belgeya rizgarbûna ji agirê ye. Muslîm di Sehîha xwe de ji Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesselâm- vê rîwayetê kiriye:

"Dema mûezzin bang/ezan dida û dihat qisima "Eşhedûenlâîlaheîllallah" (Ez şahdeyî didim ku ji Allah pê ve tu îlah tune) Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- wiha digot: "Ew (Muezzin) ji agir rizgar bû." [18]

"Her kî bejê 'Laîlaheillalah Muhammedu'n Rasûlullah' Allah -azze we celle- agir jê re heram kiriye." [19]

Ev peyv roja qiyametê di mîzanê de wê ji her tiştî herî girantir bikişe.

Dema ku Nuh -aleyhîsselâm- wefat dikir ji zaroyên xwe re wisan wesîyet kir:

"Ez Lâ îlâhe îllallahê li we emir dikim. Ger ev peyv bikeve şikevîkekî mîzanê û heft tebeqê asîman û erd jî bikevin şikevîka dîn wê dîsa ev şikevîka Lâîlâheîllallahê girantir bikişe." [20]

Di hedîsekê Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesselâm- de (hadîsu'l bîtaqa de) qiseta zilamekî ku not û neh dosyeyên gunehên wî hene diyar dibe. Digel vê yekê li ser wî, pelekî ku li serê *"Lâîlâheîllallah"* nivîsîye derdikeve.

16. *Îbrahîm:27*
17. *Îbrahîm:24*
18. *Muslîm, 382 Kîtabu's Salât*
19. *Muslîm, 29 Kîtabu'l Îman*
20. *37 Musned, Îmam Ahmed, 2-225 Di vê maneyê de rîwayetek ji Musa -aleyhîsselâm- tê neqil kirin. Heysemî, ji bo vê rîwayetê gotîye ku senedê wê rîwayetê zeîf e.*

Dema ku têxin ser mizanê ev peyva tewhîdê ji wan dosyayên cirm û gunehan girantîr dikişîne. [21]

Bi vê peyvê can û malên însanan tê parastin.

"Her kî bêje Lâîlâheîllallah û mabudên ji xeyrî Allah înkar bike can û malên wî parastî ne, di emnîyetê de ne." [22]

Di hedîsekê meşhûr de Buxarî û Muslîm ji gelek eshabîyan -radiyallahanhûm- rîwayet kirine ku Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesselâm- wiha ferman kiriye:

"Ez bi şer û cenga bi însanan re hatim emirkirin heta ku kelîmeya şahdêhîyê bêjin û pênc ferz nimêj bikin û zekâtê bidîn. Eger van pêkbînin can û malên wan ji min parastî ne."

Ev peyv di îmanê de şaxa herî bifezîlet e.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- wiha ferman dike:

"Şêst kisûr an heftê kisûr şaxê îmanê hene. Yê herî bi fezîlet Lâîlâheîllallah e. Yê daketîyê wan jî rakirina tiştekî ji rê ku ezîyetê dide însanan e. Heyâ jî ji îmanê ye." [23]

Dîsa ev peyv sedema şer û cihadê ye.

Ev peyve ku kur û bav anî hemberê hev du. Ev peyv bû sedema neyartîya dê û zarokên wê. Ew peyv e ku Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesselâm- di serde û gelek ji wan pêxemberan di oxira wê de pir zor û zehmetîyê kişandin. Ev peyveke wiha ye ku qet tu zaruret ji rûvegera naverok û teblîxa wê re destur tune ye.

Cîhad, ku zîrveya îslamê ye di oxira vê peyvê de tê kirin.

Ev peyvê ku Nuh -aleyhîsselâm- bê gazin û bêzarbûn neh sed û pêncî sal gazî vê kelîmeyê kiribû. Fezîlet û ehemmîyeta vê peyvê zehfî mezine ku bi vegotinê nayê hejmartin.

Herê, madem ev peyv pir muhîm û bifezîlet e, bextîyarîya dînyayê û axîretê girêdayîyê vê peyvê ye; wê demê berê pêşî divê ku destpêk bi vê peyvê be û ev peyv bê vegotin û nivîsandin.

Dawîya Beşa (3.) Sêyemîn

Dê Berdewam Bibe Înşaallah...

21. *Tirmizî, 2639 – Ibnî Mace 4300*
22. *Muslîm, Kîtabu'l Îman. Bab Emru bi qîtalin Nas*
23. *Muslîm; 152 Kîtabu'l Îman*

MAHREMİYET EĞİTİMİ

Mahremiyet eğitimini alan çocuklar kendi özel alanını bilir, bu alanını korur ve başkalarının özel alanlarına da saygı gösterir. Bu durum, aynı zamanda çocuğun sağlıklı bir kişilik gelişimine zemin hazırlar. Cinsel tacizlerin arttığı günümüzde çocukları korumanın ilk adımı, onlara mahremiyet eğitimi vermektir.

Mahremiyet eğitimi üzerine birçok yazı okumuş ve haber dinlemişsinizdir. Okudukları nedeniyle kafası karışanlar da elbette olmuştur. Aşağıda alıntı yaptığımız makale, mahremiyet eğitimini nasıl vereceğimize dair bir yol haritası hüviyetindedir. Maddelere geçmeden önce şunu belirtmeliyiz ki bu eğitim, cinsel eğitimden daha kapsamlı bir kavramdır. Cinsel eğitim; çocuğun kendi cinselliğini tanıması, gelişim sürecinde cinsellikle ilgili yaşayacağı fiziksel ve duygusal farklılıkları öğrenmesi yanında anne babasına sorduğu cinsellikle ilgili soru ve cevapları kapsar. Mahremiyet eğitimi ise cinsel bilgilerin yanında daha çok kendisinin ve diğer insanlarının özelinin/özel alanının farkına varması, sosyal hayatın içinde kendi özel alanını koruması, diğer insanların özeline saygı duyması, kendisi ile çevresi arasında sağlıklı sınırlar koyması gibi bilgileri içerir. Mahremiyet eğitimi anne baba tarafından verilir. Bu eğitimin verilmesi çocuğun ruhsal ve cinsel açıdan korunması adına çok önemlidir.

1. Adım: Özel Alan Tanımlamak

Çocuğun kendi mahremini, özel alanını koruyabilmesi için öncelikle bu alanı çocuğa tanımlamak gerekir. Vücudun kişiye özel olan bölgeleri, bu bölgelerin gizlenmesi gerektiği çocuğa iki yaşından itibaren yavaş yavaş anlatılabilir. Bu özel alan yalnızca cinsel bölgelerden ibaret değildir. Vücudumuzun birçok bölümü mahrem alana dâhildir; fakat özellikle cinsel

bölgelerin başkalarından gizlenmesi, anne baba ve doktorlar (anne babamız yanımızdayken) dışında bu bölgeye kimsenin dokunmaması gerektiği çocuğa öğretilmelidir.

Çocuk için tanımlanan özel alan aynı zamanda anne babanın da özel alanıdır. Çocuk, anne babasının özel alanını görmek istediğinde aile izin vermemeli, bu alanların kişiye özel olduğunu belirtmeli ve kimseye gösterilemeyeceğini anlatmalıdır. Çocuğa cinsel organlar, ancak o sorduğunda onun anlayacağı dille ve yumuşakça anlatılmalıdır. Cinsel organlar, çocuk sorduğunda anne baba üzerinden değil; çocuğun kendi cinsel organları, cinsiyeti olan oyuncak bebekler ya da kitaplar üzerinden öğretilmelidir. Bu öğretim, onun doğal merak duygusunun bizim gözetimimizde giderilmesini sağlayacaktır. Böylelikle arkadaşları ile başbaşa kaldığında yanlış bir yolla merakını giderme gereği hissetmeyecektir. Bu şekilde yapıldığında çocuk, kendi özel alanını korumayı, başkalarının da özel alanlarına dokunmamayı ve bakmamayı öğrenecektir.

2. Adım: Odanıza İzin Alarak Girmesi Gerektiğini Öğretmek

Çocuklara dört-beş yaştan itibaren anne babanın odası kapalı ise odaya kapıyı çalarak ve izin alarak girmesi gerektiği öğretilmelidir; çünkü bu oda anne babanın özel alanıdır ve özel alanlara girişte izin alınır. Çocuğun odasına girerken kapısının çalınması çocuğa iyi bir model oluşturacaktır. Alanına saygı duyulması konunun önemini ona öğretecektir. Odaya izinsiz girdiğinde çocuğa *"Odamızda giyiniyor olabiliriz, bu yüzden kapı kapalı ise tıklatıp izin alarak içeri girmelisin."* şeklinde açıklama yapılabilir.

3. Adım: Tuvaletin Kapısını Kapalı Tutması Gerektiğini Öğretmek

Çocukların iki yaşında tuvalet alışkanlığını kazanması, en geç dört yaşında tuvalet sonrası temizliklerini yapmayı öğrenmesi beklenir. Anne baba bu dönemleri dikkate alıp çocuğa tuvalet eğitimi verebilir ve eğitimin bir parçası olarak tuvalette yalnız olunması, başkalarının göreceği şekilde tuvaletini yapmaması gerektiği çocuğa anlatılabilir. Anne baba belirlediği bu kurala kendisi uyarsa çocuğun bu kuralı öğrenmesi daha kolay olacaktır. Örneğin, çocuk oturak (lazımlık) kullanıyorsa bu oturak, evin ortak kullanım alanlarına konmamalı, tuvalet ya da banyoda kullanılmalıdır.

4. Adım: Çocuğun Özel Alanlarına Saygılı Olmak

Küçük yaştan itibaren çocukları başkalarının yanında giydirmemek, altlarını değiştirirken bile bir başka odaya götürmek çocuğun mahremiyetine saygıyı gösterir. *"Daha küçük"* diye düşünerek çocuğu iç çamaşırına varıncaya kadar başkalarının önünde soyup giydirmek doğru değildir. Özellikle dört-beş yaşından sonra çocuğu iç çamaşırı ile yıkamak, iç çamaşırını çıkarırken ve temizlerken gözleri kısarak ya da başı hafif yana çevirerek o alana saygı gösterdiğimizi hissettirmek, çocuklarda mahremiyet duygusunun gelişmesine katkı sağlayacaktır. Yedi yaşından sonra banyoda çocukların kendi mahrem alanlarını kendi temizlemelerine fırsat tanımak da mahremiyet duygusunun gelişimi açısından güzel olacaktır. Yine kardeşleri dört-beş yaşından sonra birlikte banyoya sokmamak, sokulması zorunlu olan durumlarda ise onları iç çamaşırları ile yıkamak gerekmektedir. Sağlıklı bir mahremiyet duygusu açısından çocuğun başkalarının önünde elbiselerini çıkarmaması, giyinip soyunmaması gerektiği ayda birkaç defa tekrar edilerek çocuğa hatırlatılmalıdır. Tabi ki anne

Küçük yaştan itibaren çocukları başkalarının yanında giydirmemek, altlarını değiştirirken bile bir başka odaya götürmek çocuğun mahremiyetine saygıyı gösterir. "Daha küçük" diye düşünerek çocuğu iç çamaşırına varıncaya kadar başkalarının önünde soyup giydirmek doğru değildir.

Bezlemek, pişik kremi sürmek ve temizlemek durumlarında bile abartıya kaçmamak, aşırı baskı uygulayarak silmemek, çocuğun cinsel organlarıyla oynamamak daha doğrudur.

Çocuğun cinsel organlarını şaka konusu yapmak, göstermesini istemek ve onlara dokunmaya çalışmak çocuğun cinsel kimlik gelişimi açısından oldukça sakıncalıdır.

babanın da çocuğun görmeyeceği bir alanda giyinip soyunması da çocuğun bütüncül bir mahremiyet duygusu geliştirmesi açısından önemlidir.

5. Adım: Çocuğun Cinsel Organlarını Sevgi Objesi Yapmamak

Küçük çocukları cinsel organlarına dokunarak, onları konu yaparak sevmek doğru değildir; çünkü bu durum, onların özel alanlarının ihlalidir. Çocuk, bu şekilde hem mahremiyet ihlaline uğramış olur hem de başkalarının özel alanlarının kullanılarak onlara şaka yapılabileceği inancını edinir. Ayrıca çocukları cinsel organlarını konu ederek sevmek, onları kendilerini kötü niyetli yabancılardan korumak konusunda etkisiz kılabilir. Çocuk, bir başkası özel alanına dokunmak istediğinde bunun iyi mi yoksa kötü mü olduğunun ayrımını yapamayabilir. Bu sebeple bezlemek, pişik kremi sürmek ve temizlemek durumlarında bile abartıya kaçmamak, aşırı baskı uygulayarak silmemek, çocuğun cinsel organlarıyla oynamamak daha doğrudur. Çocuğun cinsel organlarını şaka konusu yapmak, göstermesini istemek ve onlara dokunmaya çalışmak çocuğun cinsel kimlik gelişimi açısından oldukça sakıncalıdır.

6. Adım: İlkokulla Birlikte Özel Mekân Tanımlamak

İlkokul dönemi ile birlikte çocuklar için evde bir çekmece ya da sepet belirlenip çocuğa özel eşyalarını buraya koyabileceği söylenebilir. İlk başlarda çocuklar buraya gerekli gereksiz birçok şeyi koyabilir; ancak zamanla daha seçici davranacaklardır. Onun bu özel alanını anne babanın izin alarak kullanması çocuğun özel alan düşüncesini pekiştirir. Ergenlik dönemi ile birlikte gençler, kilidi olan daha güvenli özel alanlar talep edebilir. Ergenler yalnız kalmak isteyebilirler, çocukluk dönemine göre daha utangaç olabilir ve vücutlarını anne babasından gizlemek isteyebilirler. Onların bu taleplerini normal karşılamak, özel alanlarına izinsiz girmemek, telefonlarını karıştırmamak, günlüklerini okumamak vb. daha doğru bir davranıştır.

7. Adım: Ebeveynle ve Kardeşle Yatakları Ayırmak

Bebeğin yatağının anne baba yatağından ne zaman ayrılacağı tartışmalı bir konudur. Kimi ebeveynlik ekolleri çocuğa dilediği kadar müsaade ederken kimi yaklaşımlar ise daha katı bir yaklaşımla çocuğun odasının ve yatağının ayrılmasını savunmaktadır. Bu konuda genel yaklaşım şu şekildedir: Altı aya kadar çocuk annesi ile yatabilir. Altı aydan sonra ise annesi ile aynı odada yer yatağında ya da beşikte yatabilir. İki yaşla birlikte çocuk yavaş yavaş bağımsızlığını kazanır ve kendi başına yemek yemeye, yolda kendi başına yürümek istemeye başlar. Bu dönem gelişim olarak da çocuğun odasının ayrılabileceği bir zamandır; ancak yalnızlık, anneden ayrılma, karanlık gibi konularda aşırı duyarlı ve kaygılı olan çocukların zorla yataklarını ayırmak doğru değildir. Öncesinde, var olan kaygılar uzman yardımı ile giderilmeli; sonrasında yatak ayrımına gidilmelidir. Birlikte aynı yatakta yatan kardeşlerin yatakları ise dört-beş yaşından itibaren ayrılabilir.

8. Adım: Kız ve Erkek Çocukların Odalarını Ayırmak

Kız ve erkek kardeşlerin ilkokul dönemiyle birlikte odaları ayrılmalıdır; çünkü beraber bulundukları odada giyinip soyunurken, yatarken veya temizlenirken birbirlerinin özel alanını ihlal edebilirler. Ayrıca okulla birlikte çocuklara vücudunun dışında iç çamaşırlarının belki de özel eşyalarının (günlük vb.) bulunduğu bir özel alan da gerekebilir. Bu alanın farklı odalarda olması daha doğru olacaktır. Yer darlığı gibi sebeplerle bu konu ertelenmemelidir. Gerekirse diğer bir odada bir köşe oluşturularak çözüm bulunmalıdır. *"Onlar kardeş bir sorun olmaz!"* diye düşünmek kadar, bu konuda aşırı kaygılı davranıp endişelerimizi çocuklara hissettirmek de sakıncalıdır.

9. Adım: Özel Alan İhlallerine Tepkinizi Belli Etmek

Çocukla birlikte dışarıda gezerken aniden karşımıza mahremiyet ihlali içeren durumlar çıkabilir. Bu gibi durumlarda çocuğa bir şey demeden onun duyacağı şekilde mahremiyet ihlali yapan kişiye tepki belli edilebilir. Örneğin, arkadaşlarının mahrem alanına şaka amaçlı dokunan kişiye seslice *"İnsanların özel yerlerine dokunulmaz."* gibi cümlelerle tepki belli edilebilir. Böylece çocuk anne babanın tepkilerini modelleyerek mahremiyet ihlallerine karşı duyarlı hâle gelir; çünkü çocuklar anne babaların kendilerine değil de başkalarına verdikleri tepkiler yoluyla daha kolay öğrenmektedir.

Mahremiyet eğitimini alan çocuklar kendi özel alanını bilir, bu alanını korur ve başkalarının özel alanlarına da saygı gösterir. Bu durum, aynı zamanda çocuğun sağlıklı bir kişilik gelişimine zemin hazırlar. Cinsel tacizlerin arttığı günümüzde çocukları korumanın ilk adımı, onlara mahremiyet eğitimi vermektir. Bu eğitim sayesinde onlar kendilerinin ve başkalarının özel alanını korumayı öğrenerek daha sağlıklı bireyler olabilirler.

10. Adım: Yabancıları Doğru Tanıtmak

Bakkal, manav, sucu ve diğer yabancıları çocuğumuz sık sık görüyor olabilir. Ancak onlar birer yabancıdır ve onlara hitap ederken asla *"ağabey, amca"* gibi sıfatlar kullanılmamalıdır; zira bu sıfatlar, kendilerini hiç tanımadığımız insanları bize daha samimi kılmaktadır. Çocuk bu ayrımı yapamadığı için amca dediği insanlara güvenecektir. Buna engel olmak için yabancılara *"bakkal bey, hizmetli bey"* şeklinde veya isimleri ile hitap etmek yerinde bir tavırdır.

Hepimizin yakın çevresinde tanıdığı, sevdiği çocuklar vardır. Bununla birlikte bizi daha çok sevsinler diye ya da gönüllerini hoş tutalım diye onlara ha bire şeker vermek, "Gel sana şeker alayım." demek, hatta "Beni bir kez öpersen sana şeker vereceğim." diye bir vaatte bulunmak, çocuğu istismara açık hâle getirmektir.

11. Adım: Sevgimizi Şeker Vererek Göstermemek

Hepimizin yakın çevresinde tanıdığı, sevdiği çocuklar vardır. Bununla birlikte bizi daha çok sevsinler diye ya da gönüllerini hoş tutalım diye onlara ha bire şeker vermek, *"Gel sana şeker alayım."* demek, hatta *"Beni bir kez öpersen sana şeker vereceğim."* diye bir vaatte bulunmak, çocuğu istismara açık hâle getirmektir; zira küçük çocuk klasik olarak koşullanacak ve şeker veren herkesi sizin gibi samimi bir dost sanacaktır. Bu konuda inançlı tüm bireylerin gerek kız çocuklarına gerek erkek çocuklarına birşeyler alarak yakın olmaya çalışmamaları oldukça büyük bir önem arz etmektedir.

12. Adım: Öpmek İçin İzin İstemek

Çocuklarımız, bizim malımız değildir. Onları istediğimiz gibi sıkmak, öpmek vb. davranışlar da mahremiyet eğitimine aykırıdır. Nasıl ki biz yetişkinler bir başkası tarafından sıkıştırılıp öpülmekten rahatsız oluruz, birilerinin dibimize kadar sokulmasından hazzetmeyiz, kaçarız; aynı şekilde çocuklar da böyledir. Onlarla iletişim kurarken belli bir mesafede (aura) durmalı, onları izinsiz kucaklamamalı ve öpmemeliyiz. Özellikle kendi ailemiz dışındaki çocuklarla münasebetimizde buna daha da dikkat etmeli, o çocukları izinsiz öpüp kucaklayarak mahremiyet algılarını yıkmamalıyız. Biz onlar için güvenilir olabiliriz; fakat çocuk bu sevgi gösterisini yabancılar için de genelleyebilir.

Bazen kız çocukları, tanıdıkları erkek yetişkinlere koşup sarılır. Sevgi ve şefkat görmek ister. Böyle bir durumda çocuğun seviyesine eğilip nazikçe ellerini tutup ondan otuz santim kadar uzakta durarak hâl hatır sorabiliriz ve bu kız çocuklarımızın aileleriyle konuşarak yavrularımıza yukarıdaki bilgilerin verilmesini tavsiye edebiliriz.

Bu bilgiler çocuğa verilirken doğal davranmaya gayret edilmelidir. Çocuk korkutulmamalıdır veya Müslim bireylere karşı güvenini zedeleyecek bir yaklaşım sergilenmemelidir. *"Filanca amcanı çok seviyorsun. Onu her gördüğünde koşup sarılmak istiyorsun. Bununla birlikte sarılmak yerine yanında durup konuşabilirsin. Kucağına oturmak yerine yanındaki boş sandalyeye oturarak onunla sohbet edebilirsin."* diyerek yavrumuz yönlendirilebilir.

Son olarak, anne ve babaların taciz ve istismar vakalarını engellemek adına yapması ve dikkat etmesi gerekenleri sıralayacak olursak:

• Çocuğun cinsiyeti ne olursa olsun bir yabancı ile aynı ortamda yalnız kalmaması gerektiğinin öğretilmesi

• Kim olursa olsun zorla *"öpme", "sarılma"* gibi eylemlerin yaptırılmaması

• Toplu taşımada çocuğun, başkalarının kucağına oturtulmaması

• Çocukların küfür, uygunsuz şakalar ve el hareketlerinin olduğu durumlardan uzak tutulması

• Sosyal medya kullanımlarının ebeveynler tarafından sürekli olarak takip edilmesi

• Çocuğa sık sık birilerinin ona *"Bunu kimseye söyleme"* şeklinde bir söylemi olup olmadığının uygun bir şekilde sorulması

• Her gün sıcakkanlı bir tavırla *"Bugün bana anlatmak istediğin bir şey var mı?"* sorusunun sorulması

• Evinin anahtarını taşıyan çocuğa bunu kimseye söylememesinin tembih edilmesi

• Çocuklara bazı durumlarda bağırma, itiraz etme, çığlık atma ve kaçma refleksinin öğretilmesi

• Farklı bir eve gidildiğinde çocukların kapılar kapalı olarak yalnız kalıp oyun oynamalarına müsaade edilmemesi ve sık sık kontrol edilmesi olarak özetlenebilir.[1]

Özetle, mahrem olan hak olandır ve ciddiyetle korunmalı, sahip çıkılmalıdır. Aksi durumlarda hak ihlal olunur ve mahremiyet son bulur.

Not: Bu yazı, Pedagoji Derneği'nin hazırlamış olduğu makaleye Adem Güneş ve Kemal Sayar'ın yazıları eklenerek ve uyarlanarak hazırlanmıştır.

1. *Akcan, Toplumsal Duyarlılık Merkezi Bülteni*

HİPNO TERAPİ

Dr. Seyfullah İslam
seyfullahislam@tevhiddergisi.net

Kişi, hipnozda uyku hâlini andırsa da aslen uykuda değildir; çünkü uykunun aksine kişinin bilinci tamamen açıktır. Kişi, yoğun bir konsantrasyon durumunda ve algıları açık hâldedir. Söylenenleri duyabilmekte ve istenildiğinde mantıklı konuşabilmektedir. Böylece hipnoz, ne uyku ne de uyanıklık hâlidir.

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun. Resûlü'ne salât ve selam olsun.

Bu yazımızda, geleneksel ve tamamlayıcı tıpta tedavi yöntemi olarak kullanılmaya başlanan yöntemlerden olan hipnozu ele alacağız.

İngiliz Tıp Birliği 1955 yılında, Amerikan Tıp Birliği ise 1958 yılında hipnozun tıpta kullanılabilecek bir yöntem olduğunu kabul etmiştir. Türkiye'deki tıp camiasında hipnoz, hâlâ tam bir kabul görmemiş olup Sağlık Bakanlığı tarafından 2015'te Getat kapsamına alınmıştır.

Hipnozun tarihinden kısaca bahsettikten sonra ne olduğunu/ne olmadığını hangi hastalıklarda ve ne şekillerde kullanıldığını ele alacağız inşallah.

Hipnozun Kısa Tarihi

Hipnoz, insanlarda her dönem ilgi uyandıran ve her zaman gizemini koruyan bir alan olmuştur. Hipnozun bir iyileştirme yöntemi olarak ilk defa kullanılması Hititlere dayandırılmaktadır. Hititlerin, uyku tapınaklarında, iyileşmeyi hedefleyen hipnotik teknikler kullandıkları söylenir.

Hipnozun, günümüzde kullanılan tanımıyla o çağlarda kullanılan tanımı elbette aynı değildir. Zaten hipnoz, o dönemlerde ismini de henüz kazanmamıştı. O dönemde Hititler, Yunanlılar, Asurlular gibi medeniyetlerin

Geleneksel hipnoz yönteminin bilinen kökeni 18. yüzyılın sonlarına dayanır. Dr. Anton Mesmer, 1778'de Viyana'dan, halk arasında bir devrim yaratacak yeni bir tedavi yöntemiyle dönmüştü.
Dr. Mesmer, hipnozu "mesmerizm" adını verdiği hayvansal manyetizmayla ilişkilendirmişti.

birbirine benzeyen iyileştirme teknikleri bulunuyordu. İyileştirme aracı olarak, olağanüstü güçleri olduğuna inanılan büyücü ya da din adamları kontrolünde hipnoz yapılırdı. Hipnoz, uzun yıllar bu şekillerde kullanılmış ve değişik merhalelerden geçerek günümüze kadar ulaşmıştır.

Günümüzdeki son hâlini tanımlamadan önce hipnozun geçtiği merhalelere de kısmen değinmek istiyorum.

Geleneksel hipnoz yönteminin bilinen kökeni 18. yüzyılın sonlarına dayanır. Dr. Anton Mesmer, 1778'de Viyana'dan, halk arasında bir devrim yaratacak yeni bir tedavi yöntemiyle dönmüştü. Dr. Mesmer, hipnozu *"mesmerizm"* adını verdiği hayvansal manyetizmayla ilişkilendirmişti. Kişiler arasında görünmez manyetik bir sıvıdan bahsetmiş ve bu manyetik sıvının dengesinin bozulmasına bağlı olarak hastalıkların oluştuğunu öne sürmüştü. Bu ve bazı sebeplerle de meslektaşları tarafından dışlanmış, özellikle bazı uygulamalarından dolayı şarlatanlıkla suçlanmış, hatta birkaç ülkeyi dahi terk etmek durumunda kalmıştır.

Mesmer'e kadar (1700'lerin sonlarına kadar) hipnozla ilgili hiçbir yazılı kaynağa rastlanmaz. Bu tarihten önceki tüm çıkarımlar tamamen varsayımlara dayanır.

Mesmer'den sonra da tıp camiasında hipnoza bakış, manyetizm ve Mesmer'in ekolüne yakın bir çizgide devam etmiştir; ancak itibarı yitirilmiş ve tıp camiası tarafından kabul edilmez bir şekilde…

Mesmer'in bu kadar sert tepki görmesi aslında gayet tabii bir durumdur; çünkü manyetizmden bahseden Mesmer, başlarda mıknatısla manyetik alanı düzeltiyordu. Daha sonra ise elleriyle. Halktan ilgi gördükçe tedavilerini toplu yapmaya başladı. Tabi bu toplu çalışmalar da daha çok tepki ve dikkat çekti ve Mesmer bazı taleplerden sonra çok ilginç denemeler yaptı. Bir süre sonra da bahçesindeki ağacı *"Mesmerize"* ettiğini söyleyerek, yani kendisindeki güçleri o ağaca aktardığını ve hastaların sadece ağaca dokunarak şifa bulacağını iddia etti.[1]

Zamanla hastaların da iyileştiklerini iddia etmeleri üzerine bu durum, dönemin Fransa kralının kulağına gider ve Mesmer'in olayını soruşturmak için bir heyet kurulur. Heyetin sonuç olarak yazdıkları raporda; Mesmer'in hayale dayanan ve hiçbir gerçekliği olmayan güçleri kullanma yöntemiyle insanları dolandırdığı ve kandırdığı iddia edilir. Hastaların iyileşmelerine bir açıklama yapamayan heyet, aslında Mesmer'in orada bulunmadığı hâlde iyileşenlerin kendi inançları doğrultusunda iyileştiklerini kabul etmek zorunda kalır.

Bugünkü hipnoz tanımının dayandığı temel nokta budur, diyebiliriz. Aslında o heyet, bugün de kabul edilen hipnozun temel tanımını yapmıştır. Hipnoz uygulayıcısının kişi üstünde doğaüstü bir etkisi yoktur. Kişi, var olan inançlarının yönlendirilmesi sonrası verilen telkinler sonucunda iyileşir. Tedaviye ne kadar çok inanırsa iyileşmelerin de o derece olacağı gözlemlenmiştir. Hipnozda asıl olan; telkinlerle, var olan inançlara değinmesi ve sonrasında iyileşmenin olmasıdır.

Manyetik akım olmadan da hipnotik durumun oluşturulabileceğini, özellikle başta İngiltere olmak üzere hipnozun daha saygın hâle gelmesini ve Mesmerizm'den etkilenmeden, hipnozun ilk kez hipnoz

1. *Bu durum bize, günümüzde iple, bastonla günah çıkarma seansları yapan cenahı hatırlatıyor.*

olarak kullanılmasını sağlayan kişi ise hipnozun isim babası olan Dr. James Braid olmuştur.

İngiliz Dr. Braid, 1841 yılında uyduruk Yunan mitolojisinde -haşa- *"Uyku Tanrısı"* dedikleri sahte ilahlarından esinlenerek ilk defa hipnoz ismini kullanmıştır. Sebebi de Braid'in, hipnozu uyku benzeri bir durum olarak düşünmesidir.

Dr. Braid, insanların gözlerinin odaklanmasının bu yapay uyurgezerlik hâline girmeyi kolaylaştırdığını, yani hipnozun daha kolay oluşturulabileceğini de göstermiştir.

Birçok ameliyatında anestezik bir madde kullanmadan hipnozu kullanmış ve bundan tıp camiası da olumlu etkilenmiştir.

Mesmer döneminden sonra Dr. Braid, hipnoz uygulayıcısının kişiyi sadece telkin yoluyla etkilediğini ve bu nedenle de hipnoz tedavisinin; hipnozu gerçekleştiren kişinin gizli ve sihirli güçleriyle değil, hastanın telkine yatkınlığıyla ilişkili olduğunu ilk defa tez olarak sunmuştur. Tüm bunlar da Dr. Braid'in günümüz hipnozunun temellerini atan kişi olduğunu gösterir. Son dönemlerde ise Milton Erickson, hipnozu olağanüstü şekilde uygulamaya başlamıştır. Erickson'un yetenekleri çok daha fazla olup hastalar üzerinde çok büyük etkisi olmuştur. Erickson'un yöntemleri de tamamen telkin gücüne dayanmaktadır. Hastalarını istediği şekilde transa alabilmekte ve onları çok rahat bir şekilde kontrolünde tutabilmektedir. Hatta *"El sıkarak hipnoz yapabiliyor."* iddiası, arkadaşlarının kendisiyle tokalaşmamasına bile sebep olmuştur. Bugünkü NLP (Neuro Linguistic Programming) Bilimi -her ne kadar hipnoz yöntemi olduğu kabul edilmese de- Erickson'un yaptığı çalışmalardan esinlenerek bu hâlini almıştır. Bununla birlikte bu metodolojinin, hipnozun kendisi olduğu kabul edilmelidir.

Hipnozun Tanımı

Bugüne kadar çeşitli teoriler ileri sürülse de hipnozun yapısını tam olarak açıklayan bir tanım yapılamamıştır.

Hipnozun açıklanma ve tanımlanma çabası Mesmer ile başlar ve günümüze dek bu süreç devam edip durur. Hipnozu, bir tür uyku şekli ve yapay bir uyurgezerlik veya verilen telkinlerle dikkatin yoğunlaştırılması olarak açıklama çabaları devam etmektedir. Aslında hipnoz için aşağıda yazdığımız tüm tanımları kullanabiliriz:

> Hipnozun kullanıldığı alanlar çok geniş bir yelpazeye sahip olsa da öyle her durumda tek başına kullanılabilecek bir tedavi yöntemi değildir. Genellikle tek başına kullanılabilecek bir tedavi yöntemi olmayıp yapılan tedavilere destekleyici olarak kullanılmasında fayda vardır.

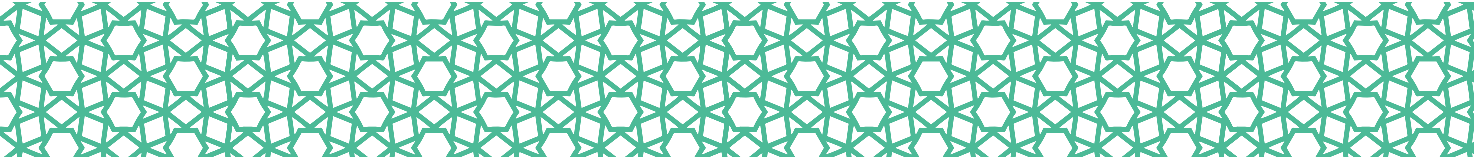
1. Bilinçaltıyla iletişim kurabilmenin ve bilinçaltına rahat ulaşabilmenin bir yoludur.

2. Kişinin problemlerinin asıl nedenine ulaşılmasını sağlayan ve onların çözümüne de ulaşmayı hedefleyen bir yöntemdir.

3. Telkinler yoluyla bilinçaltına ulaşıp değişim sağlamanın bir yöntemidir.

4. Bir kişinin, başka bir kişinin hareketlerini kontrol edebileceği şekilde derin uykuya benzer bir duruma girmesini sağlamaktır.

Kişi, hipnozda uyku hâlini andırsa da aslen uykuda değildir; çünkü uykunun aksine kişinin bilinci tamamen açıktır. Kişi, yoğun bir konsantrasyon durumunda ve algıları açık hâldedir. Söylenenleri duyabilmekte ve istenildiğinde mantıklı konuşabilmektedir. Böylece hipnoz, ne uyku ne de uyanıklık hâlidir. En yalın şekliyle, kişinin verilen telkinleri alıyor

durumda olmasıdır; bir telkinin bilinçaltına kabul edilmesi durumudur.

Hipnozun Tıpta Kullanıldığı Durumlar

1. Çeşitli ameliyatlar (narkoz kullanmadan); apandisit, sezaryen, tiroit, safra kesesi, mide, barsak, yemek borusu, karaciğer vb.

2. Diş hekimliği

3. Bağımlılıkların tedavisi; alkol, sigara, uyuşturucu vb.

4. Kilo problemleri; obezite, aşırı zayıf olma hastalığı vb.

5. Cinsel sorunlar: Erkeklerde psikojen empotans (peniste sertleşme olmaması), erken boşalma, cinsel istek azlığı veya aşırı cinsel istek vb. Kadınlarda vajinismus (cinsel birleşmenin olamaması), ağrılı birleşme, cinsel istek azlığı vb.

6. Tüm ağrılı durumlar; romatizmalı ağrılar, gerilim, migren, sinüzit, stres kaynaklı baş ağrıları, kansere bağlı ağrılar vb.

7. Okuma, hafıza ve öğrenme kapasitelerinin artırılması ve öğrencilerde ders çalışmanın teşviki, yabancı dil eğitiminde ve çeşitli kurslarda başarının artırılması vb. alanlar

8. Yanıkların tedavisi (ağrısız ve hızlı iyileşmeye yardımcı)

9. Psikiyatrik bozuklukların tedavisi: Kekemelik, tik bozuklukları, tırnak yeme, gece ve gündüz alt ıslatma problemleri ve psikonevrotik bozukluklar; temizlik vb. takıntılar, agresiflik, depresyon, fobiler, panik bozukluk vb. çeşitli ruhsal bozuklukların tedavisi

10. Uyku bozuklukları

11. Uyum bozuklukları

12. Nefes darlığı; bronşiyal astım, koah vb.

13. Çocukların çeşitli ruhsal bozuklukları; gece işemeleri, eğitim sorunları, davranış bozuklukları vb. ve ders çalışmalarının teşviki

14. Kanser tedavisi; gerek tümörün iyileşmesine katkıda bulunarak gerek de kansere bağlı ruhsal bozukluklar ve ağrıların kontrolü

15. Çeşitli psikosomatik hastalıkların tedavisi; mide ve barsak ülserleri, nörojenik mesane, spazmodik tortikolis (boynun sık dönmesi-tutulması), tansiyon yüksekliği, şeker hastalığı, çeşitli kalp hastalıkları, inatçı kusma/bulantılar vb.

16. Günlük stresler sebebiyle oluşan gerginliklerin bedensel ve zihinsel gevşemesi

17. Ağrılı ve hastanın korktuğu çeşitli tıbbi tetkikler

18. Organik bir sebebi olmayan kısırlık

19. Bazı alerjik hastalıklar

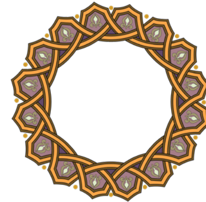
20. Yetenekleri artırma; spor, resim, şiir, tiyatro vb.

21. Ağrısız, narkozsuz doğum yaptırma

Hipnozun kullanıldığı alanlar çok geniş bir yelpazeye sahip olsa da öyle her durumda tek başına kullanılabilecek bir tedavi yöntemi değildir. Genellikle tek başına kullanılabilecek bir tedavi yöntemi olmayıp yapılan tedavilere destekleyici olarak kullanılmasında fayda vardır, yani diğer tedavi yöntemleriyle kombine uygulanması daha isabetli olacaktır.

Bir sonraki yazımızda hipnozun çeşitlerinden, bilinç ve bilinçaltından ve hipnozun birtakım istenmeyen durumlarından söz edeceğiz inşallah.

Dualarımızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdetmektir.

Kulluk/İbadet, Allah için yapmamız istenen ve Allah'ın sevip razı olduğu her şeydir. Bunları Allah'a yaparsan O'na (cc) kul, başkalarına yaparsan zelil olursun. Allah'a kulluk edip O'nun karşısında zelil olmak izzettir. İnsana kulluk ise zillet ve sefalettir. Hem de insanı köpekten, merkepten, herhangi bir hayvandan daha aşağılara çeken bir sefalet!

EL-İLAH OLAN ALLAH

Ömer AKDUMAN

Allah'ın Adıyla...

Cibril Peygamber'e *(sav)* *"İman nedir?"* diye sordu. Peygamber *(sav)* bu soruyu *"İman; Allah'a, meleklerine, Kitaplarına, resûllerine, ahiret gününe, hayrı ve şerri ile kadere inanmandır."* şeklinde yanıtladı.

Geçenki yazımızda Allah'a *(cc)* iman bahsine girmiştik. Demiştik ki Allah'a iman etmek konusunu Kur'ân-ı Kerim ve sahih sünneti ile incelediğimiz zaman karşımıza şu hususlar çıkar:

a. Allah'ın Güzel İsimleri ve Yüce sıfatları (Esma ve Sıfat)

b. Allah'ın İlahlığı (Uluhiyet)

c. Allah'ın Rabliği (Rububiyet)

İlk başlığın, yani Allah'ın *(cc)* isimleri ve sıfatları konusunun izahını yapmıştık. Bu yazıda Allah'ın ilahlığı konusunu yazacağız, Allah'ın izniyle.

b. Allah'ın İlahlığı

"İlah" kelimesinin kökü konusunda farklı kaviller zikredilmiştir. Bu köklerde de farklı anlamlar barınmaktadır. Bunları inceleyelim:

• Hayret etti: Allah *(cc)* kendisinde hayret edilendir. Kul, Allah'ın isimleri ve sıfatlarını düşündüğü zaman akıl tefekkürünün sonucunda hayret eder.

• Gizlendi: Allah *(cc)*, dünyada mümin ve kâfir tüm kullarından, ahirette ise kâfir kullarından perdelenmiştir.[1]

• Şefkat duydu: Allah *(cc)*, kullarına karşı şefkatli olan Er-Raûf'tur.

• Sevgi ile yöneldi: Rabbimiz *(cc)* kendisine sevgi ile yöneldiğimiz, sevginin kaynağı olan El-Vedûd'tur.

• İbadet edilen: Allah *(cc)*, kendisine ibadet edilen, ibadeti hak eden tek varlıktır.

Bunlar ilah kelimesinin lügat anlamlarıdır. Kur'ân ve sünnet ıstılahında ise bu anlamlardan *"İbadet edilen"* anlamı ön plana çıkarılmıştır.[2] Dolayısıyla *"Allah'tan başka ilah yoktur."* dediğimizde *"Allah'tan başka ibadeti hak eden hiçbir varlık yoktur."* demiş oluyoruz.

Allah'a kulluk, kulluğu/ibadeti hayatın bir parçasına münhasır kılıp diğer parçalarından müstakil kılmak değildir.
Allah'a kulluk, caminin içinde Allah'ı tanıyıp da dışında özgürlük putuna ibadet etmek değildir. Allah'a kulluk, mescidinde ibadet ettiği bir kurumun başka bir bölümünde Allah'a şirk koşmak değildir.

Başlığımıza dönelim. Allah'ın ilahlığından bahsediyorduk. Allah'ın ilahlığı/uluhiyeti nedir? **Allah'ın, ibadeti hak eden yegâne varlık olması ve yalnızca O'na *(cc)* ibadet edilmesidir.**

Peki, Allah'a ibadet etmek ne demektir?

Sokaktan bir adamı çevirip sorun: *"İbadet ne demek?"* Alacağınız cevap üç aşağı beş yukarı şöyle olacaktır: *"Efendim, namazını kıl, zekâtını ver, Allah imkân verdiğinde hacca git, fakirlere yardım et. Ha, bi de oruç tuttun mu yeter."*

Bu mudur Allah'a *(cc)* kulluk?! Bu mudur Allah'ın yeryüzüne halife olarak gönderdiği insanın özellikleri?! Ya da bu insanlar mıdır Allah'ın tek ilah olduğuna şahitlik eden ümmet?!

Hayır! Allah'a *(cc)* kulluk ve halifelik bu değildir. Allah'a kulluk, kulluğu/ibadeti hayatın bir parçasına münhasır kılıp diğer parçalarından müstakil kılmak değildir. Allah'a kulluk, caminin içinde Allah'ı tanıyıp da dışında özgürlük putuna ibadet etmek değildir. Allah'a kulluk, mescidinde ibadet ettiği bir kurumun başka bir bölümünde Allah'a şirk koşmak değildir.

Kulluk/İbadet, Allah için yapmamız istenen ve Allah'ın sevip razı olduğu her şeydir. Bunları Allah'a yaparsan O'na *(cc)* kul, başkalarına yaparsan zelil olursun. Allah'a kulluk edip O'nun karşısında zelil olmak izzettir. İnsana kulluk ise zillet ve sefalettir. Hem de insanı köpekten, merkepten, herhangi bir hayvandan daha aşağılara çeken bir sefalet!

Allah'ın *(cc)* ilah olduğunu tanımak, sözde olacak bir şey değildir. Allah'ın ilahlığını tanımak, tespihlere mahsus değildir. Ya da özel zamanların özel virdlerine…

Bir kul, Allah'ın *(cc)* ilahlığını tüm benliği ile hissederek, azaları ile yönünde hareket ederek ve hayat nizamında onu birleyerek tanımış olur. Aksi hâlde iman hayal, kulluk muhaldir.

Şimdi %99'unun İslam üzere olduğu söylenen toplumu Mekke müşriklerine kıyaslayalım.

Mekke'nin müşrikleri Lat'a, Menat'a, Uzza'ya dua eder; önünde eğilir; secde eder ve kâinat olaylarında bir payları olduğuna inanırdı. Gerek gördüklerinde meclislerinde kabile yöneticileri, bir diğer deyim ile milletvekilleri kanunlar koyardı. Ya da Allah'ın *(cc)* hükümlerini, haram ayların yerlerini, Kâbe'yi nasıl tavaf edip haclarını nasıl yerine getireceklerini -kendi akıllarınca- belirlerlerdi. Aralarındaki anlaşmazlıklarda gaybı bildiğine inandıkları kâhinlere giderlerdi. Müneccimlerin, yıldızlar aracılığı ile gayba dair söylediklerine inanırlardı.

1. *"Gözler O'nu idrak edip kuşatamaz. O ise tüm gözleri kuşatmıştır. O, (lütuf ve ihsan sahibi, en küçük şeylere ilmiyle nüfuz eden) El-Latîf, (her şeyden haberdar olan) El-Habîr'dir." (6/En'âm, 103)*
2. *Bk. 21/Enbiya, 25; 19/Meryem, 81-82; 16/Nahl, 36*

Günümüzde Allah *(cc)* için etrafımıza göz atalım. Birileri Atatürk büstünün karşısında, diğerleri şeyhlerinin karşısında, bir taife kabirlerin başında eğiliyor; onlara bir şeyler anlatıyor ya da onlardan bir şeyler istiyorlar. Gerek gördüklerinde kanun yapmak için değil, hayatın her alanında kanun yapmak için alanlar, imkânlar, görevler tahsis ediyorlar. Allah'ın *(cc)* şeriatını değiştirme cürmünde bulunsun diye halkın bir yılda kazanamadığı paraları, bir adama bir ayda veriyorlar. Namazların, oruçların, hacların... nasıl yapılacağına sadece onlar karar vermek istiyor, pis ellerini dine uzatıyor ve merdiven altı din eğitimine karşı olduklarını söylerken bir anlamda sahih itikadın öğretilmesine karşı çıktıklarını itiraf ediyorlar. Gazetelerinde müneccimliğe/astrolojiye özel bölümler ayırıyorlar. *"Din namaz, oruç ve hacdır"* diyen insanların hemen hemen hepsi bayramdan bayrama ya da cumadan cumaya namaza gidiyorlar.

Arada fark var mı? Elbette var! Bizimkiler Mekke müşriklerini çoktan sollamışlar bile...

İsterseniz bir de bir araştırmaya gözatalım. İçinde bulunduğumuz toplumun Allah'a *(cc)* kulluk bilincini görelim beraberce.

Ülkemiz insanlarının;

% 14'ü Allah'a *(cc)* inanmıyor.

% 25'i meleklere inanmıyor.

% 24'ü Kur'ân-ı Kerim'in vahiyle geldiğine yani Kur'ân'a inanmıyor.

% 74'ü evindeki Kur'ân-ı Kerim'i okumuyor.

% 37'si Peygambere, Muhammed'e *(sav)* inanmıyor.

% 45'i kadere (Hayır ve şerrin Allah'tan geldiğine) inanmıyor.

% 27'si öldükten sonra dirileceğine ve hesaba çekileceğine inanmıyor.

% 68'i Kur'ân-ı Kerim'i Arapça hattından okuyamıyor.

% 75'i hiçbir Kur'ân kursuna eğitim almak amacıyla gitmemiş.

% 83'ü Kur'ân-ı Kerim'in Türkçe mealini hiç okumamış.

% 85'i cennete gideceği kesin olsa bile şu an cennete gitmek için ölmeyi düşünmüyor.

% 77'si Peygamberimiz Muhammed'in *(sav)* hayatını hiç okumamış.

% 43'ü hiç camiye gitmemiş.

% 55'i Ramazan ayında oruç tutmuyor.

% 70'i İslam dini ile ilgili bilgileri öğrenmek için okumuyor.

% 78'i namaz kılmıyor.

% 20'si dua etmiyor.

% 59'u selamlaşırken "Selamun Aleykum" demiyor.

% 46'sı halifelik istemiyor.

% 10'u günah işlediğinde pişman olmuyor.

% 35'i gusül abdesti almıyor veya almayı bilmiyor...[3]

Allah'a *(cc)* kullukta Türkiye toplumu nasıl bir seviyede, aslında bu araştırma tüm çarpıcılığı ile ortaya koymuş. Allah'a imanda problemi olan insanın Allah'ın ilahlığını kabul etmede doğal olarak problemi olacaktır.

3. *https://www.makdanismanlik.org/turkiyede-toplumun-dine-ve-dini-degerlere-bakisi/*

SİYASİ VE AKİDEVİ YÖNLERİYLE ŞİİLİK VE HUMEYNİCİLİK

Bedirhan EREN

Bu risale iki bölümden ve son sözden oluşmaktadır. Birinci bölümde Humeyni'nin benimsediği sapık inançlar ele alınmaktadır. İkinci bölümde ise Humeyniciliğin aykırı (şaz) tavırları anlatılmaktadır.

Kitabın Künyesi

Kitabın Adı: Siyasi ve Akidevi Yönleriyle Şiilik ve Humeynicilik

Kitabın Yazarı: Said Havva

Yayınevi: Anlatı Yayınları

Yayın Tarihi: 2017 (Türkçe İlk Baskı 1987)

Basım Yeri: İstanbul

Sayfa Sayısı: 80 Sayfa

Cilt/Kâğıt: Karton Kapak, İthal Kâğıt

Ebat: 12 x 19

Azimli, Üretken, Çilekeş Bir Âlim Said Havva.

27 Eylül 1935 yılında Suriye'nin Hama şehrinde fakir bir ailenin çocuğu olarak geldi dünyaya. Babası ve bir erkek kardeşi, İslam düşmanı Baas rejimi tarafından katledilen Said Havva, fakruzaruret içerisinde büyüdü. İlköğrenimini Hama'da gördü ve buradaki camilerde dönemin meşhur âlimlerinden dersler aldı. Lise yıllarında hocası Şeyh Muhammed El-Hamid vasıtasıyla İhvan üyeleriyle tanıştı ve 1952 yılında 17 yaşındayken İhvan Hareketi'ne katıldı.

İbni Kayyım'ın *"Kur'ani Tasavvuf"* çizgisinde zahid karakterli birisi olduğu için geleneksel sufi çevrelerle de arası iyiydi. *"Kur'ani Tasavvuf"* Said Hav-

va'nın hayatında ve düşüncesinde önemli rol oynar. Said Havva, tasavvufu şöyle tarif ediyor:

"Tasavvuf İslam dininde ihsan hakikatini temsil eden ve Resûlullah'ın (sav) 'Allah'ı görüyormuşçasına O'na ibadet etmendir. Şayet sen onu görmüyorsan da O seni görüyor.' sözünde ifadesini bulan rükündür. Gerçek tasavvuf, tevhid akidesinin zevkine ermektir. Bunu aşarsa tasavvuf, tasavvuf olmaktan çıkar; zındıklık olur."

Said Havva defalarca tutuklanmış ve yıllarca Suriye Baas rejiminin dehşetengiz zindanlarında işkenceli mahpus hayatı yaşamıştır.

Said Havva, Suriye İhvanı'nın Adnan Sadeddin ve diğer liderleriyle beraber, sosyalist milliyetçi laik ve İslam (yani Ehl-i Sünnet) düşmanı Baas rejiminin zulümlerine ve baskılarına, ancak iyi organize edilmiş bir şekilde cihad yoluyla son verilebileceğine kanaat getirerek 1970'lerin başlarında silahlanmaya ve müşrik Nusayrî rejimiyle nihai bir hesaplaşma için hazırlanmaya karar verdiler. Altı ayda yüz kişilik bir ulema heyeti tarafından M. Ebu Nasr el-Beyanunî liderliğinde Suriye İslam Cephesi kuruldu. Ulema, mektuplarla yek vücud bir *"Hendek Cemaati"* oluşturmaya çağrılmıştı. Said Havva ve Adnan Sadeddin, cephenin oluşumu için büyük bir gayret gösterdiler. İslam Cephesi Misakı yayınlandı. Bu süreç içerisinde rejim de boş durmuyor ve kıyamın merkezi olarak değerlendirdiği Hama'yı ağır silahlar ve on iki bin askerle kuşatma altına alıyordu. Rejim ajanlarının Hama kuşatması sürerken dışarıya hiçbir bilgi sızmaması için yabancı gazetecilerin Şam'ı terkedip Hama'ya yönelmeleri engellenmişti. Günümüz Suriye'sinin Firavun'u Beşşar Esed'in öz amcası ve o dönemki Suriye Tağutu Hafız Esed'in kardeşi Rıfat Esed emrindeki 12.000 kişilik ordu 2 Şubat'ta Hama'yı kuşattı. Bu, 1980'den beri yapılan 3. kuşatmaydı.

Çarpışmaların başladığı ilk günlerde Hama halkı, şehri kontrolleri altına almıştı. Bunun akabinde havadan helikopterler, (bugün olduğu gibi yine) Rusların ve sonradan ortaya çıkıp anlaşıldığına göre Rafızi İran hükümetinin de desteğiyle Hama'da büyük bir katliam gerçekleştirildi.

1982 yılında azgın Suriye yönetiminin yerle bir ederek 30.000 mazlumu katlettiği Hama'daki toplu kıyımdan derin bir şekilde etkilenen Said Havva, hayatının son yıllarını Ürdün'de sürgünde ve sürekli tedavi altında geçirdi. Hayatını İslam'a vakfetmiş; itikadi, ahlaki, siyasi, hukuki ve iktisadi boyutlarıyla İslam'ın bir bütün olarak anlaşılmasına büyük katkıda bulunmuş ve İslam coğrafyasında diriliş ruhunun yeniden canlanmasına azımsanmayacak katkısı olmuş, ilmiyle amil Said Havva 9 Mart 1989'da Ürdün'ün başkenti Amman'da henüz 54 yaşında iken vefat etti. Said Havva'nın geride bıraktığı eserlerinden bazıları şunlardır:

"El Esas Fi't-Tefsir (16 Cilt), Er Resul, İslâm, Cihad Yolunda Bir Adım Daha İleri, İslâmî Eğitim Modeli, Cündullah (Allah Eri'nin Ahlâk ve Kültürü), Ruh Terbiyemiz, Hadislerle İslâm Tarihi (7 Cilt), El Esas Fi's-Sunne (5 Cilt), Şehadet/İmanın İlkeleri" vd.

Çarpışmaların başladığı ilk günlerde Hama'nın mücahid halkı, şehri kontrolleri altına almıştı. Bunun akabinde havadan helikopterler, (bugün olduğu gibi yine) Rusların ve sonradan ortaya çıkıp anlaşıldığına göre Rafızi İran hükümetinin de desteğiyle Hama'da büyük bir katliam gerçekleştirildi.

Şia'nın ve Humeyniciliğin Çirkin Yüzünü İfşa Eden İlk Risale

Bu kitabı özgün ve mutlaka okunmayı gerekli kılan yönü, risalenin ikinci bölümüdür. *"Humeyniciliğin Sapkın Tutumu"* isimli bu bölüm; İran Devrimi'nin tüm İslam ümmetinin kurtuluşu için faaliyet göstereceğini söyleyen sorumluları ve goygoycularının aksine bizzat Humeyni ile görüşen, onun Şii-Rafızi sapkınlığını birinci elden görüp duyan ve bu sapkınlığın Şia'nın daha da sapkın/gulat fırkalarından olan Nusayri Esed rejimi ile yaptığı stratejik ittifakın ilk kurbanı olan cemaatin başındaki bir âlimin, acıyı kalbinin ta derinliklerinde hissederek yazmasıyla oluşmaktadır.

Bu risalenin *"tehlikeli"* görülerek geçmişte, ülkemizdeki Rafızi/İran'cı lobi tarafından engellenmeye çalışılması da kitabı daha orijinal kılmaktadır.

Said Havva, diğer kitaplarında da genellikle ümmetin modern dünya içindeki kötü durumu ve bu durumdan kurtulma yolları üzerinde durmakta ve Peygamber *(sav)* vârisi Rabbani ulemanın ümmet için önem ve değerini vurgulamaktadır:

"Âlimin ölümü veya egemen tağutlar tarafından zindana atılıp toplumdan uzaklaştırılmasıyla boşalan yeri, takipçileri tarafından hemen doldurulmalıdır. Böylece ümmet, hidayet rehberi peygamberlerin vârisleri olan âlimlerden mahrum kalmaz; çünkü vücudun, başsız ve kalpsiz olması mümkün değildir."

Said Havva'ya göre İslam; inanç, ibadet ve müeyyidelerden oluşan bir hayat tarzıdır. El-İslam adlı eserinde bir müminin gerçekleştirmesi gereken en önemli görevlerinin; İslam devletinin kurulması, Resûlullah'ın sünnetinin ihyası, ümmetin birliğinin sağlanması ve Allah yolunda cihad olduğunu ifade etmektedir.

Eserlerinde sık sık Ehl-i Sünnet'e atıfta bulunan ve bu ay tanıtım konusu olan kitabında da olduğu gibi tevhid dışı dalalet fırkalarından olan Şia'ya karşı net bir tavır alan Said Havva, bundan dolayı ülkemizde ve içinde Müslimlerin de yaşadığı diğer bazı ülkelerde, münafık karakterli ve Şia sempatizanı bazı kendini bilmezlerce *"İran karşıtı bölgesel bir komplonun baş aktörlerinden biri", "Saddam'ın uşağı", "Amerikan emperyalizminin piyonu"* gibi asılsız yaftalamalarla itibarsızlaştırılmaya çalışılmıştır.

Şii-Farsi İran devriminden hemen sonra Said Havva ve Züheyr Salim, Baas rejiminin baskıları altında inim inim inleyen Suriyeli mazlumlara yardım istemek üzere Tahran'a giderek Humeyni ve avanesi ile bir araya gelirler. Said Havva nafile bir biçimde saatlerce dil dökmüş fakat tüm çabalarına rağmen muhatabını ikna edememiştir. Sapkın inançları gereği stratejik ve politik engeller (!) dolayısıyla Suriyeli mazlumlara yardım etmeyen Tahran rejimi, 28 Şubat 1982 yılında Hafız Esed'e bağlı askerî birliklerin Hama'da 30 bin mazlumu öldürmelerine seyirci kalmakla yetinmemiş, tıpkı bugün olduğu gibi vahşi Şam rejiminin yanında ve arkasında yer almıştır.

Said Havva bu hadiseler üzerine *"Siyasi ve Akidevi Yönleriyle Şiilik ve Humeynicilik"* adlı risalesini yazmıştır.

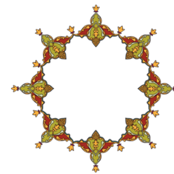
Bu risale iki bölümden ve son sözden oluşmaktadır. Birinci bölümde Humeyni'nin benimsediği sapık inançlar ele alınmaktadır. İkinci bölümde ise Humeyniciliğin aykırı (şaz) tavırları anlatılmaktadır. Son sözde ise bu ümmetin evlatları, Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat inancına sarılmaya davet edilmektedir; çünkü Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat inancı hak ve adalettir. Ondan sapmak ise Allah'ın gazabına ve cehenneme götürür.

"Humeyniciliği desteklemek Allah'a, Resûlü'ne ve müminlere ihanettir."

"Humeynicilik, İslami uyanış için bir yozlaşma ve İslam davetçilerinin yeni bir dünyadan beklentilerinin parçalanması sonucunu doğurmuştur."

"Ehl-i Sünnet muttaki ulemadan mahrum bırakılan toplumlar, başları koparılmış gövdeler gibidir..."

"Humeynicilik, bugün itibarıyla İslam ümmeti için yok edici büyük bir tehlike hâlini almıştır."

ECİRKAPISI
CENNETE AÇILAN KAPI

2019 YILI KURBAN BAYRAMINDA ECİR KAPISI DERNEĞİ'NİN

"Paylaştığınla Bayram Olsun"

TEMALI ORGANİZASYONU ARACILIĞIYLA

KURBAN HİSSELERİNİZ

211 AİLEYE ULAŞTIRILDI.

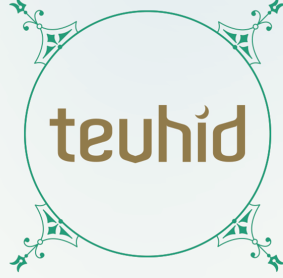
SİZLER DE

+90 532 174 94 94

Numaralı Ecir Kapısı WhatsApp hattımızdan bizlere ulaşabilir, ihtiyaç sahiplerine **uzanan bir el** olabilirsiniz.

"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp Allah'a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı Müjdele!"
(39/Zümer, 17)

TEVHİD MEALİ UYGULAMASI

TEVHİD DERSLERİ

TEVHİD DERGİSİ

TEVHİD MEALİ

